

Col·lecció Eines d'Internacionalització

ELS MERCATS DE LA MÚSICA. ELS PAÏSOS NÒRDICS

ELS MERCATS DE LA MÚSICA. ELS PAÏSOS NÒRDICS



NÒRDI



ELS MERCATS DE LA MÚSICA.
ELS PAÏSOS NÒRDICS



**CATA
LAN!
ARTS**



Institut Català de les Indústries Culturals

Rambla de Santa Mònica, 8
E-08002 Barcelona
Tel: + 34 933 162 700
internacional.icic@gencat.net
www.gencat/cultura/icic/internacional
www.catalanarts.cat

Disseny i producció: Pau Trias
Maquetació: Marta Ruescas

Impressió: Arts Gràfiques Cevagraf S.C.C.L.
Dipòsit legal: B-13158-2010

Textos elaborats per l'Àrea de Promoció Internacional de l'ICIC i pels Centres de Promoció de Negocis i el Servei DEX d'ACC10 CIDEM COPCA

Col·lecció Eines d'Internacionalització, núm. 7

Barcelona, març del 2010



Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement - No comercial - Sense obres derivades 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial ni obres derivades, sempre que se'n citi la font. La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

L'octubre de 2009, la 15a edició de la fira de músiques del món Womex es va celebrar per primer cop a Copenhaguen. Uns mesos abans d'aquest esdeveniment, i per donar suport a les empreses catalanes que s'havien de desplaçar a la capital danesa, l'ICIC va desenvolupar –amb la col·laboració del COPCA– una sèrie d'estudis sobre els mercats musicals de quatre països nòrdics: la pròpia Dinamarca, Finlàndia, Noruega i Suècia. L'objectiu inicial d'aquestes anàlisis era que les empreses del sector musical que assistien al Womex hi anessin amb una informació més detallada de com funcionen els sectors discogràfics i de la música en viu a Escandinàvia, per tal de adequar-hi els seus continguts i plantejar possibles accions de promoció en aquesta zona. I per això, aquests estudis es van lliurar en format pdf a aquestes companyies abans de la fira.

A més, en l'elaboració dels estudis es va tenir en compte que Dinamarca, Finlàndia, Noruega i Suècia són països amb una població semblant a la de Catalunya. Analitzar com funciona la indústria musical en aquests països, saber quina posició ocupen en els mercats mundials, estudiar quines estratègies segueixen per exportar les seves produccions o conèixer, per exemple, quins són els seus circuits musicals pot servir al sector musical català per intentar, d'una banda, exportar més a Escandinàvia i, de l'altra, per posar en pràctica algunes experiències d'internacionalització que, en el cas dels països nòrdics, els han donat bon resultat.

Ara, aquests estudis es publiquen en un únic volum, *Els mercats de la música. Els països nòrdics*. Es tracta del setè llibre de la col·lecció Eines d'Internacionalització, pensada per afavorir la presència internacional de les empreses culturals catalanes i augmentar l'exportació de la producció cultural del nostre país.

Aquesta guia vol ser, per tant, un instrument útil per a aquelles empreses interessades a introduir els seus productes en aquests mercats, un dels punts de destinació encara no prou explorat per les produccions de la indústria discogràfica catalana, així com una eina de reflexió sobre les pràctiques internacionals de promoció de la música.

Esperem que *Els mercats de la música. Els països nòrdics* us sigui d'utilitat, i serveixi a l'interès del sector, compartit per l'ICIC, de fer visible la música catalana, els intèrprets i les discogràfiques que la fan possible en els mercats internacionals.

INDEX



ELS MERCATS DE LA MÚSICA. ELS PAÏSOS NÒRDICS

ELS MERCATS DE LA MÚSICA A DINAMARCA 10

1. Dades generals	13
2. El mercat musical danès	15
2.1. El mercat musical danès en el context internacional	15
2.2. Organització del sector	15
2.3. Particularitats del mercat danès respecte de l'evolució general del sector	18
3. El mercat danès de la música enregistrada	20
3.1. La facturació	20
3.2. La còpia massiva i la pirateria	22
3.3. Les vendes	22
3.4. La distribució i el comerç musical	26
4. El mercat danès de la música en viu	31
4.1. Sales on actuar	31
4.2. Festivals on actuar	32
4.3. Programadors	33
5. Associacions i organismes d'interès	34
6. Principals fires i esdeveniments musicals	37
7. Premsa especialitzada	40
8. Programadors	42
9. Conclusions	44
10. Bibliografia i fonts de referència	46

ELS MERCATS DE LA MÚSICA A FINLÀNDIA 48

1. Dades generals	51
2. El mercat musical finès	53
2.1. El mercat musical finès en el context internacional	53

2.2. Organització del sector	54
2.3. Particularitats del mercat finès respecte de l'evolució general del sector	56
3. El mercat finès de la música enregistrada	58
3.1. La facturació	58
3.2. La còpia massiva i la pirateria	59
3.3. Les vendes	61
3.4. La distribució i el comerç musical	64
4. El mercat finès de la música en viu	67
4.1. Sales on actuar	67
4.2. Festivals on actuar	67
4.3. Programadors	70
5. Associacions i organismes d'interès	71
6. Principals fires i esdeveniments musicals	75
7. Premsa especialitzada	79
8. Programadors	80
9. Conclusions	80
10. Bibliografia i fonts de referència	83

ELS MERCATS DE LA MÚSICA A NORUEGA 84

1. Dades generals	87
2. El mercat musical noruec	89
2.1. El mercat musical noruec en el context internacional	89
2.2. Organització del sector	90
2.3. Particularitats del mercat noruec respecte de l'evolució general del sector	93
3. El mercat noruec de la música enregistrada	95
3.1. La facturació	95
3.2. La còpia massiva i la pirateria	96
3.3. Les vendes	97
3.4. La distribució i el comerç musical	100
4. El mercat noruec de la música en viu	103
4.1. Sales on actuar	103
4.2. Festivals on actuar	104
4.3. Programadors	106
5. Associacions i organismes d'interès	108
6. Principals fires i esdeveniments musicals	111
7. Premsa especialitzada	114
8. Programadors	116

9. Conclusions	117
10. Bibliografia i fonts de referència	119

ELS MERCATS DE LA MÚSICA A SUÈCIA 120

1. Dades generals	123
2. El mercat musical suec	124
2.1. El mercat musical suec en el context internacional	124
2.2. Organització del sector	126
2.3. Particularitats del mercat suec respecte de l'evolució general del sector	128
3. El mercat suec de la música enregistrada	129
3.1. La facturació	129
3.2. La còpia massiva i la pirateria	130
3.3. Les vendes	131
3.4. La distribució i el comerç musical	135
4. El mercat suec de la música en viu	138
4.1. Sales on actuar	138
4.2. Festivals on actuar	138
4.3. Programadors	140
5. Associacions i organismes d'interès	140
6. Principals fires i esdeveniments musicals	143
7. Premsa especialitzada	148
8. Programadors	150
9. Conclusions	151
10. Bibliografia i fonts de referència	153

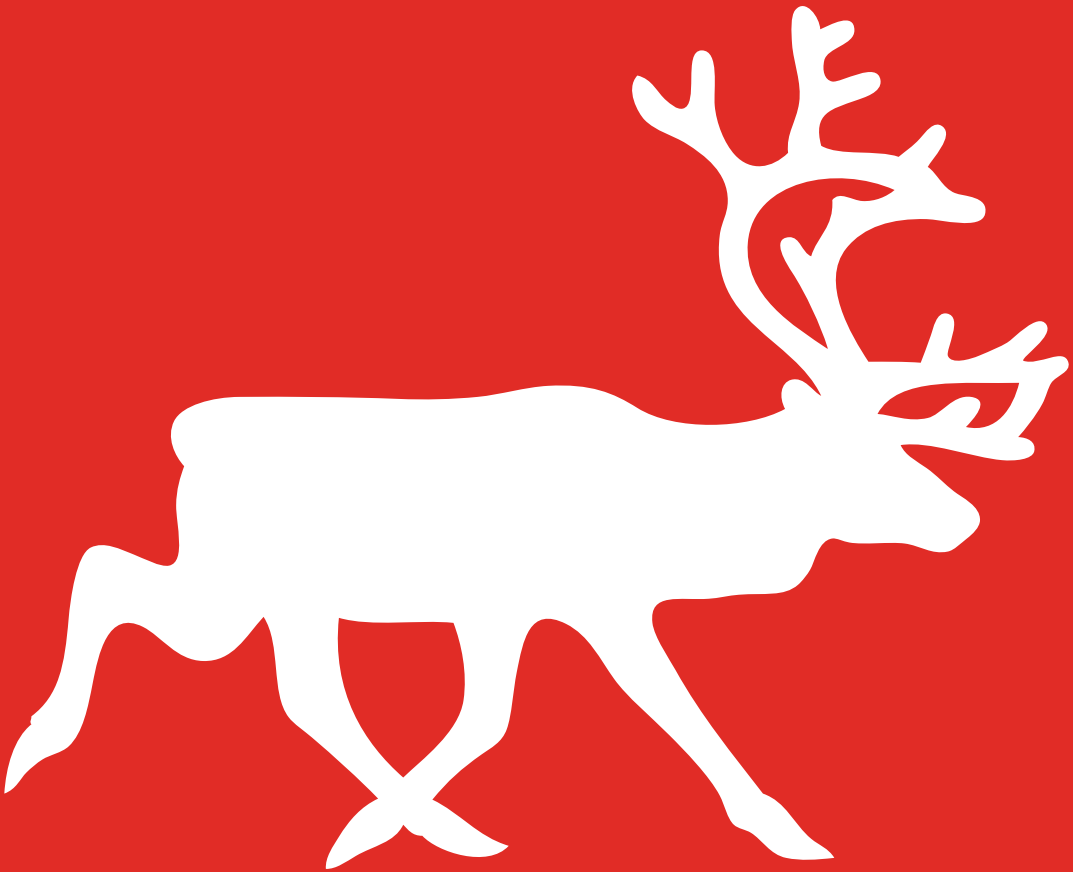
Din



mamarca



DK



1. DADES GENERALS

Dinamarca, el país més petit d'Escandinàvia, és una monarquia constitucional. Segons les xifres de l'organisme estatal d'estadística corresponents a l'any 2009, 5,4 milions d'habitants del país són d'origen danès, el que correspon al 90,5% de la població de Dinamarca. Entre el 9,5% restant trobem els nouvinguts, així com els seus descendents, procedents de la immigració arribada de Bòsnia, de la resta de països nòrdics i, a partir de la promulgació de la nova Llei d'Estrangeria de 1983, que permet el reagrupament familiar, també del sud-est asiàtic i l'Àsia occidental.

La llengua nacional del país és el danès, idioma proper al suec i al noruec, països amb què Dinamarca comparteixen forts llaços culturals i històrics. Pel que fa referència a les qüestions religioses, cal destacar que el 82% dels habitants de Dinamarca i el 90,3% dels danesos són membres de l'Església luterana estatal.

El poder legislatiu danès rep el nom de Folketing. D'acord amb la constitució, té l'última paraula en matèria legislativa. El Parlament es compon de 175 membres elegits per majoria proporcional, a més de dos membres de cadascuna de les Illes Feroe i Groenlàndia.

De novembre de 2001 a abril de 2009, Anders Fogh Rasmussen, del partit de centredreta anomenat Venstre, ha estat el primer ministre de Dinamarca. El seu govern va ser una coalició integrada pel seu partit, Venstre, i el Konservative Folkeparti, amb el suport parlamentari del Dansk Folkeparti. El 5 d'abril de 2009, Anders Fogh Rasmussen va renunciar al càrrec per convertir-se en secretari general de l'OTAN, tot deixant el seu vicepresident i ministre de finances Lars Løkke Rasmussen com a actual primer ministre.

Dinamarca és una economia capitalista de lliure mercat construïda sobre la base d'un gran estat del benestar, amb un dels nivells més elevats del món en relació a la igualtat d'ingressos. Altres enquestes recents publicades entre 2006 i 2008 qualifiquen Dinamarca com el lloc més feliç del món si es tenen en compte els sistemes sanitari i educatiu públics i d'altres serveis socials derivats de l'estat del benestar. Cal destacar, no obstant, que la càrrega fiscal danesa és una de les més elevades de la Unió Europea. L'any 2008, el *Global Peace Index Survey* situà Dinamarca com el segon país més pacífic del món després d'Islàndia. Així mateix, Dinamarca és també el país menys corrupte del món segons l'*Índex de Percepció de Corrupció 2008*, posició igualment compartida amb Suècia i Nova Zelanda. D'altra banda, Dinamarca és el segon destí més visitat d'Escandinàvia, només superat per Suècia, amb 4,7 milions de visitants l'any 2007. El 2008, Copenhaguen, la capital i la ciutat més gran del país, va ser considerada per la revista *Monocle* com la ciutat del planeta on millor es viu.

Dinamarca té el millor clima de negocis del món segons la revista de negocis nord-americana *Forbes*. Per la seva banda, l'Informe sobre la *Facilitat del Comerç Mundial 2009* destaca que Dinamarca ocupa el quart lloc en el rànquing global i el primer a Escandinàvia a l'hora de facilitar el comerç internacional.

Dinamarca és un exportador net, principalment de productes alimentaris i d'energia, i gaudeix d'un excedent comercial destacable. El destinatari principal de les exportacions daneses és la Unió Europea. Fins el moment, però, el país ha decidit no participar en el grup dels quinze països de la Unió que han adoptat l'euro, tot i complir amb èxit els criteris econòmics de convergència per participar en la tercera fase de la Unió Monetària. No obstant, la corona danesa es manté amb un tipus de canvi fix en relació amb l'euro.

El creixement econòmic de Dinamarca va cobrar una velocitat especialment forta a partir de 2004, fins que el 2008 l'economia global va patir una reducció del creixement econòmic del 0,3%.

La taxa d'inflació està completament controlada, amb un 1,8% el 2006 i un 1,7% l'any 2007. Per la seva banda, els comptes públics van presentar un superàvit del 4,5% el 2007. Malgrat ser la segona economia de l'OCDE amb una càrrega fiscal més elevada després de Suècia, la població danesa està satisfeta amb els nivells impositius actuals i els serveis públics oferts per l'estat. El deute públic corresponent al 2008 és tant sols del 21,8% del PIB, molt per sota dels límits de Maastricht.

Finalment, administrativament Dinamarca es divideix en cinc regions (Hovedstaden, Sjælland, Syddanmark, Midtjylland i Nordjylland) i 98 municipis, denominats *Kommuner*, des de gener de 2007, quan va entrar en vigor la nova organització territorial del país.

2. EL MERCAT MUSICAL DANÈS

2.1. EL MERCAT MUSICAL DANÈS EN EL CONTEXT INTERNACIONAL

Durant els anys noranta, les empreses involucrades en la producció de música comercial a Dinamarca van experimentar un ràpid creixement, tant pel que fa al nombre de persones que treballaven a la indústria discogràfica, com a les vendes i l'evolució de les exportacions del sector musical en el conjunt de l'economia danesa. Aquestes circumstàncies, juntament amb l'èxit internacional d'alguns grups danesos –com ara Aqua i Safri Duo– varen establir les bases per tal que els poders econòmics i polítics donessin a la indústria de l'entreteniment la importància que es mereixia. Òbviament, l'èxit empresarial va ser resultat d'una generació ben formada, més creativa i crítica amb els productes del mercat que va saber crear un producte suficientment atractiu per al gran públic. En realitat, la col·laboració de la indústria musical amb la cinematogràfica i l'editorial en matèries com la innovació i la producció va posar de manifest que aquest factor de connexió entre elles, que fins llavors s'havia considerat exclusivament cultural, podia arribar a configurar un veritable sector empresarial de les indústries culturals a Dinamarca. Per tant, el sector musical danès va passar de ser vist com un mitjà a través del qual es podien transmetre determinades idees polítiques i valors a ser concebut com una eina per augmentar les exportacions nacionals en el context de l'economia mundial del coneixement.

A nivell mundial, i segons les dades corresponents al 2008 de la Federació Internacional de la Indústria Fonogràfica (IFPI), Dinamarca se situa en el vintè lloc en el rànquing de facturació per música enregistrada, és a dir, les discogràfiques daneses generen un 0,7% dels ingressos globals en aquest mercat. D'altra banda, i en relació a les vendes digitals, el mercat danès es posiciona en el lloc dissetè, amb un 0,5% del mercat internacional. Per acabar, i pel que fa referència als ingressos per actuacions musicals, ocupa el dotzè lloc en el rànquing, amb un 1,8% del mercat.

En relació a les vendes de CD, Dinamarca és dels països del món en què se'n consumeixen més: 1,3 discs per persona i any. Aquest elevat consum fa que es posi a nivell global com el cinquè país amb un ràtio tan elevat, només per darrera del Regne Unit, Noruega, Suïssa i Austràlia.

2.2. ORGANITZACIÓ DEL SECTOR

El mercat musical de Dinamarca està integrat, en primer lloc, per les companyies filials de les *majors* americanes, les quals tenen interessos empresarials no només en el sector discogràfic, sinó en la totalitat del negoci de l'entreteniment. En segon lloc, el mercat el complementen les discogràfiques anomenades independents.

Totes s'agrupen sota el paraigües de la secció danesa de l'IFPI, que aglutina un total de 34 empreses i entitats del sector. En conjunt, les empreses associades, tant filials de grans multinacionals com discogràfiques independents, suposen més del 95% de la facturació de la indústria musical danesa. En la taula següent es poden veure les principals empreses discogràfiques integrades en l'IFPI Danmark, així com les seves quotes de mercat.

QUOTES DE MERCAT DE LES PRINCIPALS EMPRESSES DISCOGRÀFIQUES INTEGRANTS DE L'IFPI DANMARK		
	2007	2008
Universal	24,6%	27,1%
Sony BMG	17,6%	19,8%
MBO Group	18,5%	14,5%
EMI	14,7%	13%
Warner Music	9,1%	11,4%
Playground Music Scandinavia AB	3,3%	3%
Bonnier Amigo Music Group	2,4%	2,2%
ArtPeople	1,6%	1,2%
Voices Music & Entertainment	1,2%	1,1%
Rigel	-	2,5%
Olga Musik	-	1,1%
Altres	7%	3,1%

[Font: IFPI]

Com es pot observar, les empreses filials de les multinacionals discogràfiques amb presència global (Universal, SONY, EMI i Warner) són les protagonistes del sector, ocupant totes elles les primeres posicions en les quotes de mercat. Només el danès MBO Group té una quota prou destacable com per fer front a les *majors*. La resta són empreses amb una quota de mercat que no és suficientment rellevant com per incidir per sí soles en el negoci discogràfic del país.

Fins l'any 2002, no existia cap entitat que englobés exclusivament els segells discogràfics independents danesos. Aquesta absència, naturalment, impedia que tinguessin veu pròpia com a agent del sector diferenciat de les *majors*. El 2002, no obstant, es va constituir la Danske Uafhængige Pladeselskaber, l'associació danesa de companyies discogràfiques independents. En el seu sí, aglutina les petites i mitjanes empreses del sector i defensa els seus interessos davant les instàncies governamentals i econòmiques.

En relació a les societats de gestió dels drets de propietat intel·lectual, cal dir que a Dinamarca hi intervenen quatre actors diferenciats. En primer lloc, i probablement el més important de tots, trobem Koda. Es tracta d'una entitat propietat de la Dansk Komponist Forening (DKF), l'associació de compositors, i la Dansk Musikforlæggerforening (DMFF), l'associació d'editors, que es dedica a la recollida dels drets d'autor de naturalesa econòmica quan les obres musicals són programades en espais públics tals com concerts, la ràdio o la televisió, els comerços, els cinemes o a Internet, entre d'altres.

Els ingressos obtinguts, posteriorment, són repartits entre els compositors danesos i les editores, o en el seu cas el titular corresponent dels drets. També en són membres la Danske Populærautorer (DPA) i la Dansk Jazz- Beat- og Folkemusik Autorer (DJBFA). En segon lloc, hi ha el Nordisk Copyright Bureau (NCB). En aquest cas, s'encarrega exclusivament de la gestió dels drets de reproducció mecànica, és a dir, els drets de gravar o emmagatzemar obres musicals en suports tals com el CD, el vídeo o el *hard disk*. Ambdues entitats, Koda i NCB, col·laboren estretament des de 1936 per tal de vetllar pels interessos dels titulars dels drets de propietat intel·lectual.

En un segon terme trobem Copydan, l'entitat encarregada de gestionar els drets de còpia de documents —també de partitures d'obres musicals— subjectes a la legislació de drets d'autor, i que són requerits per institucions acadèmiques per motius didàctics o per empreses privades. Finalment, Gramex és l'entitat creada pel Govern danès per tal de dur a terme la gestió dels drets de difusió pública de les obres musicals i, d'aquesta manera, assegurar-se que tant els artistes com les companyies discogràfiques reben els cànons corresponents per la música enregistrada.

Pel que fa referència als premis musicals a Dinamarca, els més importants de tots són els Danish Music Awards - DMA (anteriorment, anomenats Dansk Grammy), organitzats per la secció danesa de l'IFPI, que premien els millors artistes de pop i rock del país en diferents categories. Paral·lelament, tenen lloc els DMA – Folk i el DMA – Jazz, que reconeixen els grups i cantants dels respectius estils musicals.

En relació a la premsa, cal dir que la publicació més important sobre l'actualitat de la música danesa es el web *pladebranchen.nu*, propietat de la secció danesa de l'IFPI. Inclou articles i entrevistes temàtiques, les accions de les companyies del sector, estadístiques sobre les tendències de futur de la indústria discogràfica en el mercat danès i gran quantitat de gràfics. En definitiva, es tracta d'una gran plataforma d'informació de la indústria discogràfica de Dinamarca.

D'altra banda, *Bandbase*, la comunitat de música més gran del país —que integra els aficionats, els grups musicals i el principals actors del negoci discogràfic— dona la possibilitat de descobrir, escoltar i descarregar nova música, connectar amb els artistes i compartir temes propis. A més, *Bandbase* és un web de notícies que col·labora amb la revista d'àmbit nacional *Tjeck*, que es distribueix a institucions educatives de tot el país i que posteriorment llegeix el públic més atractiu per a qualsevol artista comercial. *Bandbase* també acaba d'iniciar un segon contracte amb *Citadel*, una publicació de temàtica cultural gratuïta que es distribueix a restaurants, botigues, cinemes, teatres i universitats de tota l'àrea metropolitana de Copenhagen. Una publicació de característiques similars a l'anterior és *Gaffa*. De fet, es tracta de la revista musical líder a Dinamarca, de periodicitat mensual i amb una tirada de 76.500 còpies, i amb presència a les institucions educatives més importants del país, i a botigues de música, cafeteries, cinemes i biblioteques.

2.3. PARTICULARITATS DEL MERCAT DANÈS RESPECTE L'EVOLUCIÓ GENERAL DEL SECTOR

El mercat de la música digital és, en molts sentits, diferent del mercat tradicional de la música enregistrada en suport CD. En primer lloc, els consumidors de música en suport digital acostumen a ser més joves i amb una perspectiva internacional més gran que els consumidors de música en format físic. L'augment de les vendes digitals és un avantatge per a la música estrangera. Per primer cop en la darrera dècada, una major dimensió del mercat digital ha significat un davallada en les vendes de música danesa. De fet, ara per ara la participació és del 45,1%, quan l'any 2007 era del 47%. Naturalment, aquesta circumstància s'ha d'entendre juntament amb l'afectació que estan patint les empreses discogràfiques independents més petites.

Així mateix, en els darrers anys a Dinamarca s'ha apreciat un esforç considerable per promocionar la música feta al país. En realitat, aquest esforç es cospa en l'organització de diversos esdeveniments promocionals com ara l'Spot Festival, la participació nacional al Midem de França, al Popkomm a Alemanya i al Womex. De fet, amb la celebració del Womex a Copenhaguen entre el 2009 i el 2011, els músics danesos tindran la oportunitat de donar-se a conèixer a gran part del món. Val a dir que és impossible explicar totes les iniciatives relacionades amb l'expansió internacional i el creixement de la indústria musical danesa, per la qual cosa a continuació es comentaran els projectes més rellevants que s'estan portant a terme al país.

Per començar, cal dir que els principals agents del sector discogràfic de Dinamarca s'han unit per primer cop per tal d'impulsar la indústria musical del país. Sota el nom de Musikzone, trobem el projecte iniciat per més de 50 organitzacions, empreses i associacions amb l'objectiu d'investigar, experimentar i promocionar la música digital. Conjuntament, les entitats implicades en el projecte han aportat 10 milions de dòlars i, amb el ferm convenciment que la música és un paràmetre fonamental per a la competitivitat internacional de Dinamarca en el mercat mundial, han decidit crear un laboratori per a la captació de noves idees sorgides en l'època digital i per al desenvolupament de nous models de negoci. En realitat, cal recordar que Dinamarca té l'índex de penetració d'accés a Internet de banda ampla més elevat de tota l'OCDE i, per tant, les noves tecnologies de banda ampla mòbil estan a l'abast de gran part de la població, en qualsevol moment i lloc. De fet, són diversos els sectors que utilitzen la música estratègicament en les seves relacions amb el món exterior, principalment la publicitat i el màrqueting, i volen aprofitar aquesta demanda per satisfer les necessitats del mercat, tot fent créixer la indústria musical danesa com una part important de l'economia nacional. Segons el gurú danès Martin Lindstrøms, qualificat per la revista *Time* com una de les 100 persones més influents del món, el so (com a qualitat inherent a totes les marques, encara que sigui de manera intangible) és un dels factors determinants per a la percepció de la marca per part

dels consumidors. D'acord amb Lindstrøms, doncs, el so proporciona la millor marca. En el seu llibre *Buy-ology*, l'autor defensa que cada cop més el branding entrarà als consumidors per l'orella més que no pas pels ulls. Així doncs, el logotip en sí, com a element identificador de marca, no té futur, ja que el més important de tot en la creació de les marques és el seu so, i una part essencial d'aquest és la música.

Una altra iniciativa és el *Karrierekanonen*, l'objectiu del qual és impulsar la música melòdica. Es tracta d'una col·laboració entre Koda, DR, el Festival de Roskilde i l'associació *Spillesteder.dk* que, tot unint esforços, pretén ajudar als nous talents danesos i posicionar-los en la primera línia musical del país a través de tutories, la presència dels artistes en els concerts i la ràdio del país, el *coaching* i la major formació dels cantants. De fet, més de 900 grups danesos varen penjar la seva música a la xarxa (www.dr.dk/karrierekanonen), dels quals els jutges en varen seleccionar 37 per integrar un circuit musical per tota Dinamarca. D'aquests, els quatre millors rebran un suport especial per tal d'impulsar les seves carreres artístiques: The Olympics, Non+, The Rubberhead Banditz i Leonora. Al final del procés, només un d'aquests grups tindrà l'oportunitat de participar en l'edició del 2010 del Festival de Roskilde.

Així mateix, darrerament les polítiques públiques de promoció de la música també estan experimentant canvis. Un equip d'experts del sector va presentar durant la primavera de 2009 un seguit d'idees davant les autoritats daneses i els principals agents econòmics de la indústria discogràfica del país amb l'objectiu d'impulsar el creixement, l'exportació i la bona salut de la música melòdica de Dinamarca. A continuació se citen els principals punts de la proposta presentada pel ponent d'aquest grup d'experts, Mogens Jensen.

En primer lloc, i com a conseqüència de l'evolució de la música digital, el sector es troba sota molta pressió per part dels nous models de negoci i els nous actors que intervenen en el mercat. Tanmateix, és cert que la col·laboració entre la cultura i la indústria durant els darrers anys ha creat el marc idoni per saber com aprofitar els avanços en benefici dels consumidors, els proveïdors i els inversors. Per tal de continuar treballant en aquesta línia és fonamental incrementar la captació i difusió del coneixement d'aquests models, així com desenvolupar nous productes que puguin ser inclosos en paquets més amplis emmarcats en la indústria de l'oci (interacció de la música i el joc, la cultura, el disseny i l'esport), tals com el popular videojoc *Guitar Hero*.

En segon lloc, l'informe afirma que no s'ha aprofundit suficientment en les exportacions de música danesa. De fet, la qualitat de la música del país, des del rock i el pop a la música electrònica, mai ha estat tant elevada com en els darrers cinc o sis anys. Prova d'això són grups com ara Mew, The Raveonettes, Veto i Trentemøller. Aquesta oportunitat, per tant, s'ha d'aprofitar per dur a terme una política a llarg termini per promocionar els grups locals a l'exterior a través de gires de concerts i amb la col·laboració de xarxes internacionals tals com el Consell de Comerç Danès.

En tercer lloc, el grup d'experts ha identificat que l'entorn del rock no disposa d'una entitat suficientment forta com per donar-li el suport que es mereix. Per tant, l'objectiu en aquest àmbit ha de ser el desenvolupament de nous models de negoci, inclosos els serveis de préstec, i intentar aproximar la indústria discogràfica a d'altres sectors amb grans expectatives de creixement en els pròxims anys, com ara els jocs, la cinematografia i el disseny.

En quart lloc, els experts reconeixen la importància adquirida durant la darrera dècada pels concerts de música a Dinamarca. No obstant, encara hi ha pendents dos reptes. El primer, i en relació amb la música de l'òrbita de la cultura rock, és la creació d'un escenari nacional al mateix nivell que l'òpera i el teatre. Si tenim en compte que els grups menys coneguts es guanyen la vida gràcies als concerts i no per la venda de discs, es perfila com a totalment necessari disposar d'un espai tant per a la música experimental i els grups musicals menys coneguts com per als grans noms de l'escena internacional. El segon és la reorganització dels escenaris a nivell local i regional, els quals es caracteritzen per tenir una evolució positiva, però encara resulta necessari trobar un equilibri en els models de negoci existents per tal que els organitzadors també en puguin treure profit amb la venda de productes accessoris tals com les begudes o les entrades. En realitat, això resulta imprescindible per a la seva supervivència.

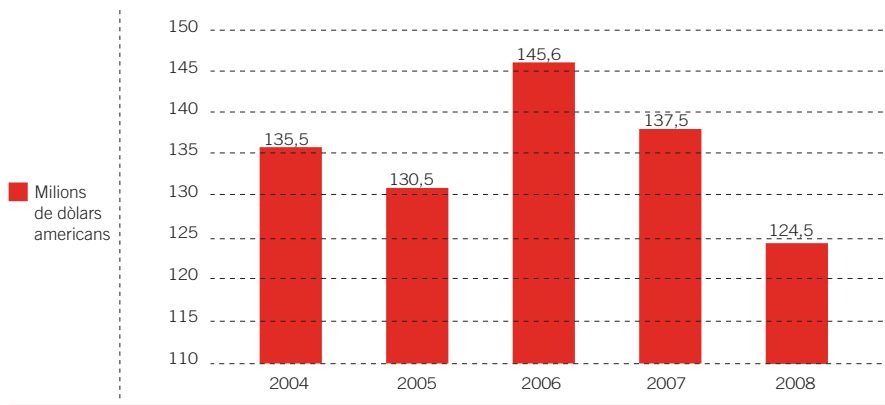
Finalment, el grup d'experts apunta que les oportunitats de creixement han de sorgir de manera creativa a les escoles i en els contextos distesos de l'oci, espais on la creació de música en contextos col·lectius hauria de convertir-se en la norma més que no pas en l'excepció.

3. EL MERCAT DANÈS DE LA MÚSICA ENREGISTRADA

3.1. LA FACTURACIÓ

La facturació total del sector danès de la música enregistrada posa de manifest que la tendència general és a la baixa. A excepció de l'any 2006, quan no només es va mantenir, sinó que va assolir els 145,6 milions de dòlars americans (tot experimentant un creixement de l'11,6%), l'evolució de la facturació ha patit una davallada. De nou, els motius s'han de buscar en la pirateria, però també en el canvi dels hàbits de consum del públic. Tot i que la disminució de la facturació els anys 2004 i 2005 només ha estat, en ambdós casos, del 3,7%, el 2008 aquesta ja havia augmentat fins al 9,5% i situava la facturació en els 124,5 milions de dòlars.

FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA DANESA DEL 2008

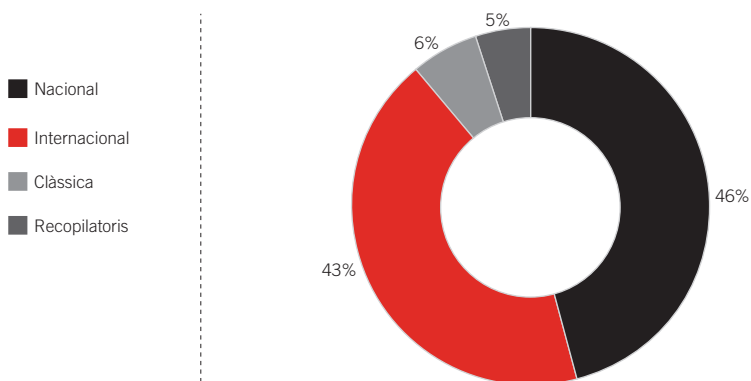


[Font: IFPI]

La música digital té bones perspectives a Dinamarca, i prova d'això són els diversos serveis de música digital existents. A part del TDC Play, existeixen moltes botigues virtuals, el servei digital de les biblioteques públiques denominat Netmusik.dk, el Fri Musik de la companyia de telefonia Telia i el Touch Diva. Tots aquests són exemples de serveis de qualitat amb uns catàlegs de música per als usuaris molt extensos i que, alhora, proporcionen als artistes una remuneració justa per la difusió de les obres musicals. Més de la meitat de la música present en els anteriors catàlegs és danesa ja que, segons afirmen algunes empreses privades, els consumidors en compren més.

En termes absoluts, el 2008 els artistes danesos van vendre més que els grups estrangers, tant pel que fa referència als discs com a la venda de singles digitals. De fet, el 46% de la música venuda era música danesa; el 43%, música d'una altra nacionalitat; el 5%, música clàssica; i el restant 6%, recopilatoris.

FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA DANESA DEL 2008 SEGONS LA NACIONALITAT



[Font: IFPI]

3.2. LA CÒPIA MASSIVA I LA PIRATERIA

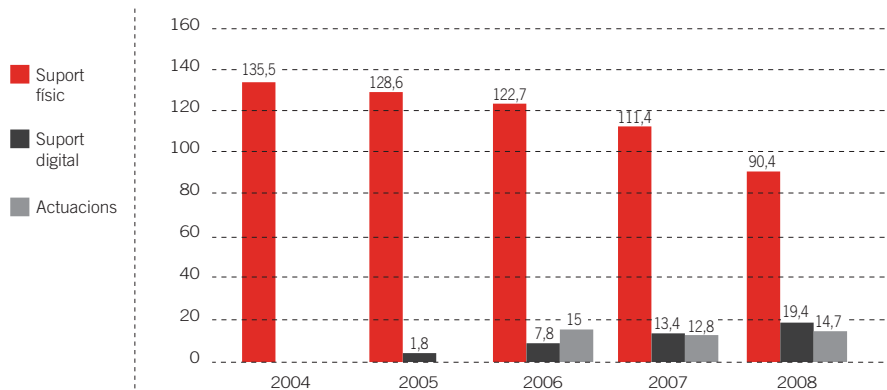
Un estudi realitzat durant els mesos de març i abril de 2009 per Megafon, l'institut danès de recerca i consultoria, en col·laboració amb la secció danesa de l'IFPI i l'associació Antipiratgruppen, ha analitzat el servei de subscripció de música ofert per l'empresa TDC Play, i tot sembla indicar que els usuaris descarreguen menys arxius de música il·legal. L'estudi indica que el 43% dels danesos que té accés al servei ha descarregat il·legalment menys o molta menys música des que estan subscrits al TDC Play. Per tant, sembla que les dades confirmen que els nous serveis de subscripció de música digital, com l'ofert per l'operadora de telefonia TDC, ajuden a reduir la pirateria. A més, han donat un impuls a un sector que realment ho necessita i han ajudat a afeblir els fonaments més bàsics de la pirateria per una raó molt simple: els usuaris reben un millor servei, sobretot pel que fa referència a qualitat i seguretat de les transmissions, quan consumeixen música legal. I aquesta és precisament la línia en que la indústria discogràfica danesa pretén treballar en els propers anys, amb experiències empresarials recents com ara el Touch Diva o el Free Music de Telia. L'estudi també revela que el conjunt de la població pensa que el creixement de la pirateria s'ha alentit. Així doncs, l'any 2006 el 8% dels danesos reconeixia haver descarregat música il·legalment. Un any més tard, aquesta xifra era del 10%, la mateixa que l'obtinguda durant el primer semestre de 2009.

D'altra banda, la consultora YouGov Zaper, per encàrrec del diari *Metro Express*, ha elaborat un estudi durant el mes de juny de 2009 que posa de manifest que el 31% dels danesos estan a favor de la descàrrega il·legal de música. Així, una de cada tres persones pensa que la pirateria de música, pel·lícules i jocs hauria d'estar permesa. La franja d'edat més favorable a aquesta postura és la compresa entre els 18 i els 29 anys d'edat: un 45% dels enquestats considera que la pirateria hauria de ser legal. En realitat, els homes solen estar una mica més a favor que les dones: mentre que el 38% dels homes enquestats en són partidaris, només el 25% de les dones hi estan d'acord.

3.3. LES VENDES

En relació a les vendes de la música enregistrada a Dinamarca segons si es tracta de suport físic o digital, o dels ingressos obtinguts a partir de les actuacions en directe, cal dir que la facturació de les companyies discogràfiques per la venda de música enregistrada en suport físic ha disminuït cada any al voltant d'un 5%. Aquesta situació s'agreuja encara més a partir de l'exercici 2007, quan la davallada és pràcticament del 10%, i sobretot durant el 2008, quan frega el 20%. Tot i això, la música en suport digital està experimentant un increment continuat de la facturació, tot passant dels 1,8 milions de dòlars el 2005 als 19,4 milions el 2008. Per la seva banda, les actuacions de música en viu generen al voltant de 15 milions de dòlars anuals i s'han mantingut estables des de 2006, any en que l'IFPI va començar a publicar aquesta dada.

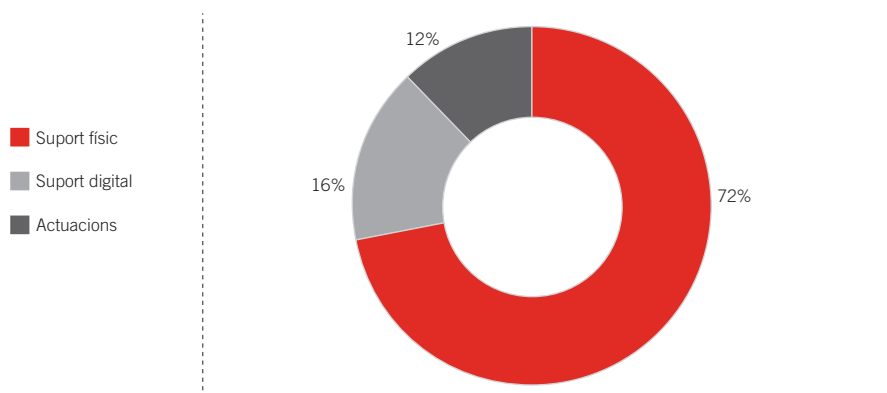
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA DANESA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT, EN MILIONS DE DÒLARS AMERICANS



[Font: IFPI]

En conclusió, el suport físic a Dinamarca continua sent el suport per excel·lència amb un 72% de la facturació. No obstant, cal remarcar que aquesta xifra es troba deu punts per sota de la resta dels països nòrdics. Aquest aspecte posa de manifest la major facturació percentual que a Dinamarca suposen les actuacions, però sobretot la música enregistrada en suport digital, que pràcticament dobla les xifres dels estats veïns. Així doncs, el mercat digital danès té un bon rendiment que, a data d'avui, representa el 16% del total de les vendes. Durant l'exercici 2008, les vendes digitals a Dinamarca van créixer a un ritme que doblava la mitjana mundial, tot fregant el 45,5%. Per la seva banda, els ingressos derivats de les actuacions representen el 12% del total de les vendes de música a Dinamarca.

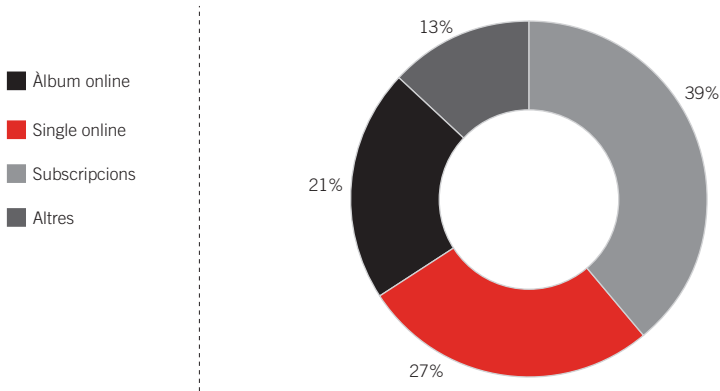
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA DANESA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT, EN PERCENTATGE



[Font: IFPI]

Les subscripcions digitals de música, per la seva banda, han experimentat l'any 2008 l'increment més gran. El motiu rau en el servei de subscripció TDC Play per a mòbils i via Internet, el qual ha tingut un fort impacte en el mercat, tot atraient nous consumidors a la música online legal. Actualment, les subscripcions digitals compten amb un 39% dels ingressos digitals, dada que contrasta amb el 13% l'any 2007.

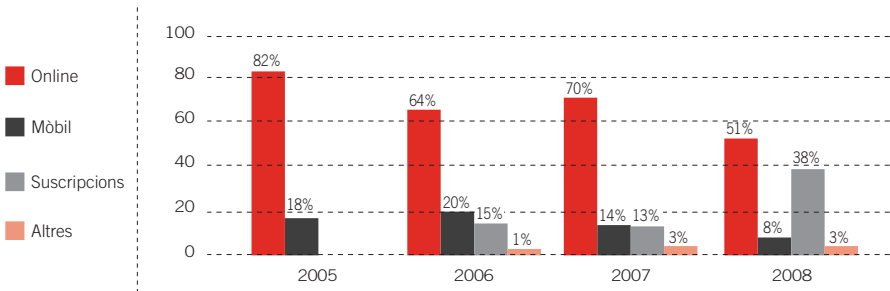
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA DANESA DEL 2008 SEGONS LA TIPOLOGIA DEL SUPORT DIGITAL



[Font: IFPI]

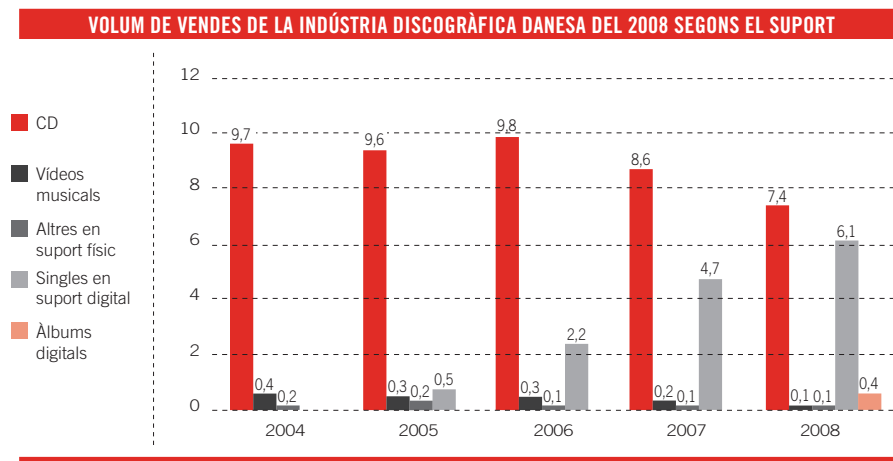
Si ens centrem en l'anàlisi de l'evolució de la quota de mercat que representa cada sector digital en funció de les xifres de venda, es pot apreciar que les subscripcions han passat de suposar el 15% del total l'any 2006 al 38% l'any 2008. Aquest és, precisament, el principal salt del mercat danès: el naixement dels serveis de subscripció de música digital i la seva progressiva extensió. D'aquest increment se n'ha ressentit, lògicament, la quota corresponent a les vendes online. No obstant, les que han patit més l'impacte són les vendes a través del terminal mòbil, que en només dos anys han passat de tenir el 20% de la quota de mercat a l'actual 8%.

FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA DANESA DEL 2008 SEGONS LA TIPOLOGIA DEL SECTOR DIGITAL



[Font: IFPI]

Pel que fa a les unitats venudes, es pot apreciar que les vendes de música enregistrada en format CD s'han mantingut més o menys estables entre el 2004 i el 2006 en una xifra propera als 10 milions d'unitats. No obstant, a partir de l'any 2007 les vendes van passar als 8,6 milions d'unitats, tot just un 12% menys que l'exercici anterior, i el 2008 als 7,4 milions, gairebé un 14% menys. Destaca, però, tal com ja s'ha apuntat prèviament, que les vendes de singles en suport digital han passat de les 500.000 unitats venudes el 2005 als 6,1 milions el 2008.

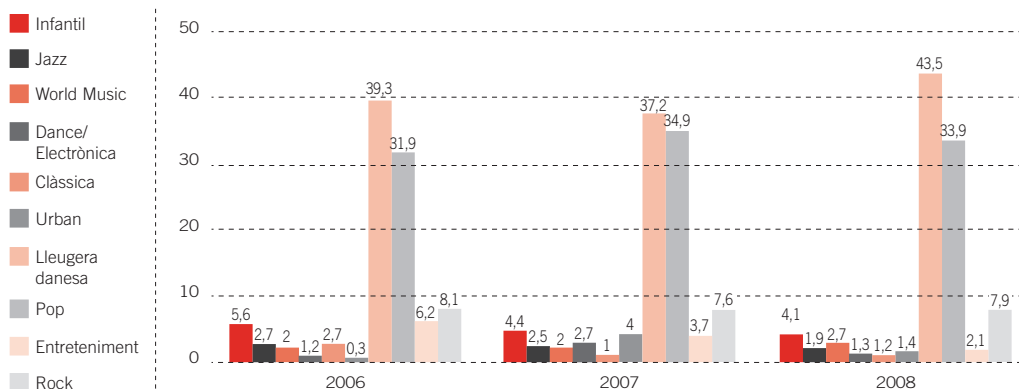


[Font: IFPI]

Les vendes de música digital han superat les dels CDs i les dels discs de vinil, tot aconseguint cobrir una cinquena part de les vendes. El ràpid creixement ha significat que les diferents plataformes digitals ara representin aproximadament un 20% del mercat de música enregistrada, quan l'any 2007 suposaven un 15%. El fort creixement basat en les vendes de música per Internet ha fet que la indústria de la música estigui més avançada en comparació amb altres sectors que també interactuen en el mercat digital. Aquest és el cas del volum de negocis digitals de la indústria del cinema (4%), la premsa (4%) i les revistes (1%). Actualment, les vendes dels discs de vinil representen encara el 0,3% del total de les vendes de música enregistrada de les companyies discogràfiques, cosa que afecta de manera més aviat marginal el panorama general danès. En qualsevol cas, l'informe preliminar ens mostra una reducció general del 8,3% en el mercat de la música enregistrada.

Pel que fa referència als estils musicals, la secció danesa de l'IFPI ha elaborat unes estadístiques a partir de la llista dels cent àlbums més venuts durant el període que comprèn els anys 2006 a 2008. En aquestes dades es poden veure les quotes de mercat aproximades dels diferents estils de música presents en el país.

QUOTA DE MERCAT DELS DIVERSOS ESTILS MUSICALS ENTRE EL 2006 I EL 2008



[Font: IFPI]

També en relació al estils musicals, a continuació s'inclou una taula en què es poden apreciar els àlbums més venuts a Dinamarca durant l'any 2008.

ÀLBUMS MÉS VENUTS A DINAMARCA DURANT EL 2008

Rànquing	Artista	Títol de l'àlbum	Companyia discogràfica
1	Duffy	Rockferry	Polydor
2	Martin	Show The World	Sony Music
3	Various	M:G:P 2008: It's just Something We Leger!	Universal
4	SYS Bjerre	Makes It Even	Universal
5	Nik & Jay	The Greatest	EMI
6	AC/DC	Black Ice	Columbia
7	Metallica	Death Magic	Universal
8	Loc	Melankolia/XxCouture	EMI
9	Creedence Clearwater Revival	Best Of	Universal
10	Kim Larsen	Forgotten Of Children	EMI

[Font: IFPI]

3.4. LA DISTRIBUCIÓ I EL COMERÇ MUSICAL

Les vendes al detall de música enregistrada a Dinamarca són de 179,3 milions de dòlars americans. El 81,9% (146,8 milions) d'aquestes corresponen a les vendes en suport físic, essencialment de CDs, i el 18,1% (32,5 milions) restant a les vendes en suport digital. Per tant, un cop més, s'ha de destacar la forta implementació de la música enregistrada en suport digital també quan parlem de la xifra de vendes dels *retailers*.

Aquestes dades van en paral·lel a la penetració d'Internet entre la població danesa: dels cinc milions i mig de persones que viuen al país, tres milions vuit-cents mil en són usuaris. Es troba, doncs, lleugerament per sobre de la mitjana europea amb un 69% dels habitants que accedeixen habitualment a la xarxa. En relació a les línies de banda ampla, cal dir que Dinamarca va més enllà i, amb un 36,4%, pràcticament dobla la penetració que tenen a l'Estat Espanyol.

Les principals cadenes de distribució de música enregistrada a Dinamarca són les que s'enumeren a continuació:

Fona

www.fona.dk

Cadena de botigues amb implantació a tota Dinamarca i que es dedica a la venda d'articles d'electrònica de consum, música, pel·lícules, jocs i d'altres productes del sector de l'oci.

ComputerCity

www.computercity.dk

Cadena de botigues amb implantació a tota Dinamarca dedicada a la venda d'articles d'electrònica de consum, música, pel·lícules, jocs i d'altres productes del sector de l'oci.

Expert

www.expert.dk

Cadena de botigues amb implantació a tota Dinamarca dedicada a la venda d'articles d'electrònica de consum, música, pel·lícules, jocs i d'altres productes del sector de l'oci.

El Giganten

www.elgiganten.dk

Cadena de botigues amb implantació a tota Dinamarca dedicada a la venda d'articles d'electrònica de consum, música, pel·lícules, jocs i d'altres productes del sector de l'oci. A més, permet la compra online a través de la seva pàgina web.

Bilka

www.bilka.dk

Cadena de botigues amb implantació a tota Dinamarca dedicada a la venda d'articles d'electrònica de consum, música, pel·lícules, jocs i d'altres productes del sector de l'oci. A més, permet la compra online a través de la seva pàgina web.

T.P. Musik Marked

www.tpmusik.dk

Cadena de botigues amb implantació a la zona d'influència de Copenhaguen dedicada a la compra i venda de música, tant en CD i vinil com en suport digital, i de pel·lícules. A més, permet la compra online a través de la seva pàgina web.

Mint Records

www.mintrecords.dk

Botiga de discs establerta a Copenhaguen en la que es pot comprar, vendre i intercanviar música, jocs, pel·lícules, tocadiscs i partitures de música.

Accord

www.accord.dk

Cadena de tres botigues amb implantació a la ciutat de Copenhaguen dedicada a la compra i venda de música, tant en CD, vinil o en suport digital, i de pel·lícules i de jocs.

Sound Station

www.soundstation.dk

Botiga de discs establerta al municipi de Frederiksberg, al mig de la ciutat de Copenhaguen, en la que es pot comprar i vendre música, tant en CD com vinil, i a través del seu web, adquirir cançons en suport digital.

Jazz kælderen

www.jazzmusik.dk

Botiga de discs establerta a Copenhaguen especialitzada en la venda de música jazz, ja siguin CDs o DVDs. Es tracta de l'establiment més gran de tota Dinamarca en el seu sector. A més, permet la compra online a través de la seva pàgina web.

Box

www.box.dk

Botiga online de música que permet a l'usuari adquirir les cançons que desitja en suport digital i, d'aquesta manera, la descàrrega d'arxius de música de manera legal.

CD Skiven

www.cdskiven.dk

Botiga online de música que permet a l'usuari adquirir les cançons que desitja en suport digital. Nascuda el 1998, es tracta de la botiga online més antiga de Dinamarca i de les més conegudes pel gran públic.

CD On

www.cdon.com

Botiga online de música, pel·lícules, jocs, llibres, electrònica de consum i d'altres productes del sector de l'oci fundada el 1999 i propietat de la multinacional sueca dels mitjans de comunicació Modern Times Group (MTG), que cotitza a la Borsa d'Estocolm i al Nasdaq. Ofereix els seus productes a un total de més de setze estats, entre els que destaquen els països nòrdics.

Folk Shop

www.folkshop.dk

Distribuidor de música tradicional danesa i, en general, de world music. La major part de música danesa tradicional la produeix la discogràfica Go'Danish Folk Music.

iMusic

www.imusic.dk

Botiga online de música amb un ampli catàleg de músiques del món. A més, també comercialitza pel·lícules.

Digidi

www.digidi.dk

Botiga online de música en què els músics i cantants adherits a l'entitat venen directament les seves obres en suport digital.

Gucca

www.gucca.dk

Botiga online de música que permet la descàrrega tant d'arxius de música com de pel·lícules i jocs.

Hollywood Express

www.hollywoodexpress.dk

Botiga online que permet la compra en suport digital i la visualització temporal de pel·lícules. A part, també disposa d'un ampli catàleg de música.

Nice Music

www.nicemusic.dk

Botiga online especialitzada en música danesa.

En relació a les noves formes de distribució, cal citar en primer lloc Prefueled. Tot i que no és un servei danès, està força implantat a Dinamarca. De fet, es tracta d'una plataforma d'entreteniment, essencialment a nivell europeu, que posa a disposició dels usuaris música, pel·lícules i altres formes d'oci. A part de les respectives botigues virtuals, inclou una comunitat social per a cantants i grups de música independent i una altra per als usuaris de la plataforma. Actualment, els seus principals mercats són Dinamarca, Noruega, Suècia, Finlàndia i Luxemburg.

Un dels serveis més innovadors dels darrers anys a Dinamarca ha estat, sens dubte, l'ofert des del web *netmusik.dk*. En aquest portal, la xarxa de biblioteques públiques de tot el país posa a disposició dels seus usuaris la possibilitat de descarregar gratuïtament música legal, amb l'única limitació que l'arxiu té una vida d'una setmana. Transcorregut aquest període de temps, la cançó descarregada desapareix de l'ordinador de l'usuari automàticament. Es calcula que a través d'aquest servei es descarreguen al voltant d'uns 20.000 arxius de música al dia, xifra que posa de manifest l'èxit de la proposta.

El TDC Play és el servei que ha posat en funcionament l'operadora de telefonia implantada a Dinamarca TDC. Es tracta del primer servei de subscripció de música integrat en el servei que ofereix la companyia i, a més, sense cap cost addicional. Va començar a funcionar el mes de març de l'any 2008 i algunes xifres apunten que, des de llavors, ha aconseguit evitar descàrregues il·legals de música per valor de 100 milions d'euros.

Per la seva banda, una de les empreses de telefonia competidores de TDC, Telia, ha estat la segona a treure al mercat el seu servei de subscripció de música. Anomenat Fri Music, ofereix l'avantatge que no es requereix ser client de l'operadora de telefonia mòbil: n'hi ha prou amb donar-se d'alta i pagar una quota d'aproximadament 10 euros mensuals.

Finalment, no podem donar per acabat aquest apartat sobre les noves formes de distribució sense esmentar el Touch Diva. Es tracta d'un invent danès que combina, per una banda, un aparell de petites dimensions, amb pantalla tàctil, d'elevada qualitat i de disseny pensat per tenir-lo en un lloc més o menys fix a casa, amb accés a un catàleg de música de més de dos milions de cançons de tots els gèneres. L'empresa creadora ha arribat a un acord amb les principals companyies discogràfiques (Sony BMG, EMI, Warner i Universal) de tal manera que amb la connexió de l'aparell a Internet, l'usuari pot accedir a tota la música que desitgi per uns 10 euros mensuals. Es trenca, per tant, amb el concepte que ha dominat fins ara, la descàrrega de la xarxa, i s'investiga en noves formes de distribució que tan sols permetin l'accés. Ara per ara, però, el gran obstacle per a la seva extensió entre el gran públic és l'elevat cost del terminal: al voltant de 850 euros.

4. EL MERCAT DANÈS DE LA MÚSICA EN VIU

4.1. SALES ON ACTUAR

Una de les principals sales de concerts de Copenhaguen, DR Koncerthuset, ofereix principalment concerts de música clàssica amb l'orquestra de l'entitat pública danesa de ràdio, la DR, i diversos cors professionals: la Danish National Symphony Orchestra, la Danish Radio Sinfonietta, la DR Big Band, la DR Vocal Ensemble, la DR Radio Choir, la DR Radio Girls' Choir, la DR Youth Ensemble i la DR's Children's Choir. No obstant, a la sala també hi tenen lloc concerts de jazz de més petita escala, música de cambra, corals i actuacions de música més comercial, ja sigui rock, pop o world music.

D'altra banda, i a part de l'estadi de la ciutat de Copenhaguen denominat Parken, un dels recintes principals i més grans és el Forum, amb capacitat per a més de 10.000 espectadors i amb una òptima sonorització tant per a música clàssica com per a espectacles diversos.

El Pumpehuset, per la seva banda, es troba al bell mig del centre de la ciutat i pot arribar a acollir concerts amb un aforament de fins a 600 persones de peu. Pel seu escenari hi passen artistes del pop i el rock tant de l'escena nacional com la internacional, tals com Robbie Williams, Björk, Suede, Macy Gray o Garbage.

Vega ocupa un altre terreny en el circuit de la música en viu a Copenhaguen: es tracta de la principal discoteca de la ciutat, la qual disposa de dos escenaris que acullen els principals grups musicals del panorama internacional del funk, la música dance, l'electrònica i el techno.

El Jazzhouse és també una discoteca de la capital danesa i, sens dubte, la principal plataforma pel que fa al jazz i a estils musicals tals com la world music i la música experimental i de fusió. De fet, té un programa d'actuacions molt variat que inclou tant artistes de primer nivell com grups que s'inicien en la cursa musical fora del seu país.

Global és una sala de música relativament nova i petita de Copenhaguen que es focalitza en l'organització de concerts de músiques del món. En la mateixa línia trobem Stengade30, amb un aire més de reggae, i Loppen, amb actuacions habituals de música llatina, ska i reggae, ubicat als terrenys de Christiania, també a la ciutat de Copenhaguen.

Per la seva banda, la Kulturhus Gimle, situada prop de la ciutat de Kalundborg, és un centre cultural que presenta un programa molt divers de músiques del món. El

VerdensKultur Centret de Copenhaguen, finalment, també és un centre cultural amb més de 200 associats que programa músiques del món, alhora que s'hi celebren festivals i concerts molt diversos.

4.2. FESTIVALS ON ACTUAR

El Festival de Roskilde és, sens cap mena de dubte, l'esdeveniment musical més important del país. Se celebra anualment a la ciutat de Roskilde, a l'oest de Copenhaguen, normalment durant la primera setmana de juliol. De fet, compta amb una gran afluència de públic, que la major part dels cops supera els 100.000 espectadors, vinguts no només d'Escandinàvia i la resta dels països nòrdics, sinó de tot el món. El festival presenta un ampli ventall tant d'artistes consagrats com de noves cares del panorama musical amb l'objectiu d'oferir als visitants el bo i millor del passat, el present i el futur de la música. El festival s'allarga fins a quatre dies, tot i que de fet es converteix en una cita ineludible per a molts joves que arriben a les instal·lacions fins a una setmana abans que comenci. Si es caracteritza per alguna cosa és pel seu compromís amb la societat: així doncs, la major part de la gent que hi treballa són joves voluntaris que a canvi tenen accés gratuït al festival, i tots els fons recaptats de l'elevat import de l'entrada es destinen íntegrament a projectes humanitaris i culturals. El festival té set escenaris, dos dels quals destinats a artistes i grups musicals al voltant de la world music.

D'altra banda, el segon festival més important de Dinamarca, per molts el més bonic, és el Festival d'Skanderborg. Cada any a mitjans d'agost, que és quan té lloc el festival, al voltant de 50.000 espectadors es desplacen a la localitat d'Skanderborg, en un entorn boscos de faigs i prop d'un llac. El festival acull uns quants grups internacionals i un gran nombre d'artistes escandinaus. De fet, no només és popular a la península de Jutlàndia, sinó a tota Dinamarca: d'aquí que sovint les entrades s'exhaureixin durant la primavera anterior a la celebració del festival.

Per la seva banda, el Copenhagen Jazz Festival és un dels grans esdeveniments musicals del calendari cultural de la ciutat. Té lloc anualment durant deu dies de principis de juliol, i durant aquest temps agrupa gairebé un centenar de concerts diaris que tenen lloc a diferents indrets de la ciutat: des dels parcs als locals musicals més petits, als carrers, als vaixells estacionats al canals o fins i tot als centres culturals. En realitat, el Copenhagen Jazz Festival es considera un dels festivals més famosos d'Europa i inclou els diferents estils i tendències que es poden englobar dins el jazz. Amb trenta anys a les espatlles, pels seus escenaris hi ha passat artistes com Ornette Coleman, Wayne Shorter, Angélique Kidjo, Cassandra Wilson i Curtis Stigers.

El Silkeborg Reggae Festival és la plataforma per excel·lència d'aquest tipus de música a Dinamarca. Té lloc en una zona boscosa, no massa lluny del municipi de Silkeborg, durant quatre dies. Es combina amb una oferta gastronòmica complementària que, en total, aconsegueix agrupar al voltant d'unes 700 persones.

El Carnaval de Copenhaguen, per la seva banda, marca l'inici de la celebració de la festa de carnaval. Ofereix actuacions de samba, capoeira, danses llatines, bandes de música en directe i rues. Una de les novetats iniciada ara fa uns anys és la presència d'un escenari amb música reggae de cantants de prestigi tocant en directe i un recinte on se celebra el carnaval amb música electrònica amb els millors DJs de Dinamarca.

El Womex és la fira per a professionals del sector de les músiques del món més important en el seu àmbit. Durant tres anys consecutius a partir del 2009, la ciutat de Copenhaguen acollirà la seu de l'esdeveniment. De fet, està previst que una gran quantitat de grups musicals d'arreu del món viatgin a Dinamarca per ser presents a la fira i, alhora, poder actuar en directe durant algun dels cinc dies que durarà l'esdeveniment. En total, una cinquantena de concerts de les diferents categories incloses dins de les músiques del món tindran lloc en la primera edició del Womex a Copenhaguen.

4.3. PROGRAMADORS

A més dels organitzadors del Festival de Roskilde, que en realitat és l'impulsor de més pes de la música internacional a Dinamarca, existeixen programadors de mida més reduïda que contracten grups estrangers per tal que actuïn al país. Normalment, aquestes entitats estan integrades per petits grups de persones que tenen alguna vinculació amb un gènere de música específic. Així doncs, trobem Ditsortion, Middweakbrakes, Heat i Rub a Dup, entre d'altres. A més, cal insistir en que els organitzadors del Carnaval de Copenhaguen acostumen a contractar a artistes estrangers vinculats amb les músiques del món de sons llatins, principalment de Sud Amèrica, però no exclusivament. Per la seva banda, ArtRebels és una xarxa professional d'artistes, dissenyadors, músics, dj's i altres creadors. El seu objectiu és donar a conèixer la gran diversitat del talent musical a Dinamarca i vendre els seus productes.

Tampoc no s'ha d'oblidar que els festivals de Strøm i Spot són esdeveniments que els programadors nacionals i les sales de música daneses acostumen a visitar per conèixer nous talents. En aquesta línia també trobem Go Global. Es tracta d'un projecte impulsat per la regió de Nordjylland amb l'objectiu d'incrementar el grau d'internacionalització del territori a través de les músiques del món. Fins ara, el concepte de world music havia quedat allunyat de la realitat del nord del país i,

amb aquest projecte, es pretén estendre'l a tota Dinamarca. Amb l'organització d'un festival en el marc del Go Global, es pretén sensibilitzar a la població sobre les diverses músiques del món i despertar l'interès dels danesos per aquest estil musical. És en aquest context que els organitzadors acostumen a contractar grups i artistes estrangers de world music.

Finalment, però no per això menys important, la sala de música Global, organitzadora del World Music Festival, és el programador de músiques del món més important del país. Global presenta una selecció dels millors grups musicals internacionals, i algun d'ells els ofereix al gran públic a través dels escenaris Ballroom i Astoria del Festival de Roskilde.

5. ASSOCIACIONS I ORGANISMES D'INTERÈS

Les principals entitats del sector de la música a Dinamarca s'enumeren a continuació:

International Federation of the Phonographic Industry (IFPI)

Federació Internacional de la Indústria Fonogràfica

www.ifpi.dk

Federació d'àmbit internacional que engloba cadascuna de les associacions nacionals del sector. La secció danesa agrupa 34 empreses discogràfiques que, en el seu conjunt, representen més del 95% de l'activitat nacional del negoci de la música enregistrada. L'IFPI Danmark té com a objectiu fonamental representar i defensar els interessos de les discogràfiques, les productores i els artistes de música danesa, tot elaborant informes i estadístiques i mantenint estrets contactes amb els mitjans de comunicació i altres institucions públiques.

Danske Uafhængige Pladeselskaber (DUP)

Segells discogràfics danesos independents

www.dup.nu

Associació de companyies discogràfiques independents de Dinamarca, fundada l'any 2002, que té com a objectiu principal el suport i la promoció de les petites i mitjanes empreses del sector musical.

Gramex

www.gramex.dk

Entitat independent que agrupa cantants, músics i empreses discogràfiques i que gestiona els seus drets d'autor. Treballa per garantir que els consumidors tinguin un fàcil accés a la música legal.

Komponistrettigheder i Danmark (KODA)

Drets d'autor dels compositors de Dinamarca

www.koda.dk

Associació sense ànim de lucre integrada pels compositors i els cantautors danesos. La seva tasca principal és garantir que els creadors musicals siguin compensats econòmicament segons els cànons establerts quan la seva música sigui objecte de difusió pública.

Piratgruppen

Grup de pirates

www.piratgruppen.org

Associació que treballa per la supressió dels drets d'autor en la música i que dona suport a aquells que comparteixen a la xarxa arxius musicals amb l'objectiu de promoure una cultura diversa i lliure.

AntiPiratGruppen

Grup antipirates

www.antipiratgruppen.dk

Associació de la indústria del cinema i la música que lluita contra la còpia il·legal i la distribució fraudulenta de pel·lícules i música, amb l'objectiu final de protegir els drets d'autor.

Danmarks Radio (DR)

www.dr.dk

Es tracta de l'empresa més gran i més antiga del sector dels mitjans de comunicació de Dinamarca. De fet, va ser fundada el 1925 per complir amb el mandat de servei públic i, des de llavors, ha estat gestionada de manera independent de les instàncies governamentals. Es tracta d'un dels agents principals pel que fa referència a la ràdio musical, i compta amb una emissora per Internet, DR World, que emet les 24 hores del dia músiques del món.

Dansk Rock Samråd (ROSA)

Consell danès de la música rock

www.rosa.org

Entitat que agrupa associacions i organitzacions del sector i que dona suport al desenvolupament i difusió de la música rock danesa, així com als gèneres relacionats amb aquesta, tant a Dinamarca com a l'estranger. Ho fa a través de l'atorgament d'ajuts a partir dels fons que li corresponen d'acord amb la Llei danesa de la Música. Cal afegir, a més, que ROSA col·labora amb les autoritats nacionals de la cultura i de la música, però també en qüestions polítiques d'importància per a la música rítmica.

Music Export Denmark

www.mxd.dk

Entitat fundada l'any 2005 i integrada per Danmarks Radio, ROSA, el Festival de Roskilde i l'associació DUP que es dedica a la promoció i suport de l'activitat exportadora de la música danesa a través d'ajudes econòmiques aportades pel Ministeri de Cultura de Dinamarca.

Kunstrådet

Consell de les Arts de Dinamarca

www.kunst.dk

Entitat que té per objectiu el desenvolupament de l'activitat artística tant a Dinamarca com a l'estranger, tot actuant en quatre disciplines principals: la literatura, les arts escèniques, les arts visuals i la música.

Spillesteder

www.spillesteder.dk

Associació comercial que integra les 79 sales de concerts més rellevants de Dinamarca.

Kultur Ministeriet

Ministeri de Cultura

www.kum.dk

El 1976 Dinamarca va ser el primer país del món que va promulgar una llei de la música. Des de llavors, la normativa ha patit diverses modificacions per adequar-la a les necessitats del present. La darrera d'aquestes modificacions es va produir l'any 2000. Gràcies a les previsions legals, el Ministeri de Cultura danès atorga ajudes públiques en suport de la música en diferents àrees.

Dansk Musik Årbog

Anuari de música danesa

www.musikinfo.dk

Anuari de la música editada a Dinamarca que durant gairebé dues dècades ha estat el llibre de referència de l'escena nacional. No obstant, des de fa uns anys ja no es publica en suport paper i només s'hi pot accedir a través del seu web. Recull, en format electrònic, un ampli ventall de músics, compositors, editors, estudis de gravació, empreses que subministren equips, instruments musicals i software, entre d'altres agents que intervenen en la indústria musical del país.

World Music Denmark (WMD)www.worldmusic.dk

Organització que dona suport als músics professionals establerts a Dinamarca que es mouen en l'àmbit de les músiques del món, particularment aquelles que tenen els seus orígens fora d'Europa i Nord Amèrica. Així, és música provinent de l'Àfrica, l'Amèrica Llatina, el Carib, l'Orient Mitjà i Àsia.

Danish Folk Council

Consell del folk de Dinamarca

www.folkemusik.dk

Entitat que treballa per al desenvolupament i la promoció de la música folk, tant a Dinamarca com a l'estranger. De fet, s'encarrega de mantenir els contactes entre les organitzacions de música folk i els poders públics danesos i, a més, coordina els Danish Music Awards - Folk.

6. PRINCIPALS FIRES I ESDEVENIMENTS MUSICALS

Els esdeveniments més rellevants en relació al sector musical que tenen lloc a Dinamarca, inclosos els atorgaments de premis per part d'entitats diverses, són els següents:

Danish Music Awards (DMA)

Esdeveniment musical centrat en el lliurament dels premis DMA a la música pop, rock, i a altres disciplines essencialment comercials. Així mateix, paral·lelament, també s'atorga un premi a la música tradicional danesa, DMA – Folk, i un altre dirigit a la música jazz, DMA – Jazz.

Copenhagen Unfairwww.copenhagen-unfair.dk

En el marc de la setmana de la moda de Copenhaguen, Copenhagen Unfair complementa l'oferta cultural des d'una perspectiva underground, tot oferint esdeveniments musicals, exposicions d'art i la projecció de pel·lícules, entre d'altres.

Rawwww.rawcph.com

Esdeveniment musical que combina diferents gèneres: des de la música dance i el house al funk, el rock i la música electrònica.

Stella Polariswww.stella-polaris.dk

Esdeveniment musical sense ànim de lucre d'estètica chill-out i que té lloc a l'aire lliure. Reuneix els millors cantants i grups musicals de l'escena internacional. Es finança exclusivament amb fons propis i el patrocini d'empreses privades, juntament amb la col·laboració de voluntaris.

Spot Festivalwww.spotfestival.dk

Esdeveniment musical que té lloc a la segona ciutat més important de Dinamarca, Aarhus, i que reuneix sota un mateix cartell al voltant de 110 grups musicals, tant danesos com de la resta dels països nòrdics, amb voluntat de projecció internacional. Els concerts es complementen amb una sèrie de conferències i seminaris sobre temes d'actualitat del negoci de la música. Es calcula que al voltant d'uns 800 actors del sector discogràfic, tant de Dinamarca com de l'estranger, es reuneixen periòdicament en el marc de l'esdeveniment.

Womexwww.womex.com

Fira musical que posa l'accent en les músiques del món. L'organitza una entitat alemanya i, tot i que en un principi se celebrava en aquest país, des de fa unes quantes edicions la fira canvia de ciutat cada trienni. Durant els propers tres anys, i fins l'edició del 2011, el Womex tindrà lloc a Copenhaguen.

Danish World Awards (DWA)www.worldmusic.dk

Esdeveniment musical centrat en el lliurament dels premis DWA diferenciats en tres categories diferents: 'Danish World Album of the Year', 'Year Special' i 'Danish World Track of the Year'.

A continuació s'acompanya un llistat dels festivals de més ressò que se celebren a Dinamarca, classificats en funció de la tipologia de la música:

Festivals de música rock, pop i electrònica:Roskilde Festival - www.roskildefestival.dk - RoskildeDanmarks Smukkeste Festival - www.smukfest.dk - SkanderborgDistortion - www.cphdistortion.dk - CopenhaguenStrøm - www.stromcph.dk - CopenhaguenBeatday - www.beatday.dk - CopenhaguenTrailerparkfestival - www.trailerparkfestival.com - Copenhaguen

Festivals de música del món:

Roskilde Festival - www.roskildefestival.dk - Roskilde
Raggapak - www.raggapak.dk - Silkeborg
Port Mondo Global Music Festival - www.globalfestival.dk - Grenå
Copenhagen Jazz Festival - www.jazzfestival.dk - Copenhagen
Tønderfestival - www.tf.dk - Tønder
Alive Festival (música danesa) - www.alivefestival.dk - Thisted
Grøn Koncert (música danesa) - www.groenkoncert.dk - diferents poblacions

A continuació s'enumeren les principals sales i locals de Dinamarca on actuar:

A Copenhaguen:

- Forum - www.forumcopenhagen.dk
- Parken - www.parken.dk
- Global - www.globalcph.dk
- Jazzhouse - www.jazzhouse.dk
- Vega - www.vega.dk
- Rust - www.rust.dk
- Stengade - www.stengade.dk
- Huset i Magstræde - www.husetmagstraede.dk
- Loppen - www.loppen.dk
- Culture Box - www.culture-box.com
- Pumpehuset - www.pumpehuset.dk
- Råhuset - www.kulturvesterbro.dk
- Studenterhuset København - www.studenterhuset.com
- The Rock - www.the-rock.dk
- Lades Kælder - www.lades.dk
- Koncerthuset (DR) - www.dr.dk/Koncerthuset
- Amager Kulturpunkt - www.amager-kulturpunkt.dk
- Gimle Roskilde - www.gimle.dk
- KB Hallen - www.kbhallen.dk
- Amager Bio - www.amagerbio.dk

A Aarhus:

- Studenterhus Aarhus - www.studenterhusaarhus.dk
- Musikcaféen - www.musikcafeen.dk
- Train - www.train.dk
- Vox Hall - www.voxhall.dk

A Aalborg:

- Café 1000 Fryd - www.1000fryd.dk
- Skråen - www.skraaen.dk
- Studenterhuset - www.studenterhuset.dk

A Odense:

- Posten - www.postenlive.dk

7. PREMSA ESPECIALITZADA

A continuació s'enumeren les principals revistes editades a Dinamarca:

Pladebranchen

www.pladebranchen.nu

Publicació online propietat de la secció danesa de l'IFPI amb notícies d'actualitat del mercat discogràfic danès i les darreres tendències musicals.

Gaffa

www.gaffa.dk

Revista musical gratuïta de periodicitat mensual amb informació sobre el món de la música, concerts, festivals, nous discs que acaben de sortir al mercat i entrevistes als agents més rellevants de la indústria discogràfica danesa. Alhora, disposa d'una publicació online amb continguts similars.

Soundvenue, Music and Expression

www.soundvenue.com

Revista de periodicitat bimensual que incorpora en cada edició un seguit d'articles sobre música, moda i art, tant de l'àmbit nacional com de l'àmbit internacional.

Cultures

www.cultures.dk

Revista de periodicitat trimestral dedicada a la cultura i a l'art global: cinema, música, literatura, fotografia i, sobretot, diversitat cultural.

Folkemusik

www.folkemusik.dk

Publicació online que posa a disposició del públic una sèrie d'articles sobre la música tradicional danesa.

Roots Zone

www.rootszone.dk

Publicació online propietat del Dansk Folk Council amb notícies d'actualitat sobre la música folk en particular i les músiques del món en general.

Goombay

www.musikblogs.dk

Plataforma present a la xarxa que posa a disposició dels usuaris d'una manera concentrada la gran quantitat de blocs amb que compta la música danesa.

Citadel

www.citadellet.dk

Revista cultural de periodicitat mensual i gratuïta que dedica un especial interès a la vida cultural i d'oci de la ciutat de Copenhaguen. Així doncs, ofereix un punt de vista independent, crític i respectuós dels esdeveniments culturals i contribueix a la difusió del sector musical a Dinamarca. No obstant, no es limita a la música, sinó també a la moda, el cinema, el teatre, l'art, la literatura, els jocs i qualsevol altra manifestació artística de la ciutat. S'adreça sobretot a un públic essencialment jove, entre els 18 i els 38 anys, i amb educació universitària.

Tjeck

www.tjeck.dk

Revista cultural de distribució gratuïta dirigida al públic adolescent i, en conseqüència, distribuïda a les escoles i instituts de tot el país. Inclou articles i reportatges sobre música comercial, cinema i jocs, entre d'altres.

Politiken

www.politiken.dk

Diari de gran prestigi a Dinamarca que, en les seves pàgines diàries, incorpora informació sobre artistes i grups musicals del país, concerts i esdeveniments culturals de Dinamarca.

8. PROGRAMADORS

A continuació s'esmenten els principals programadors de Dinamarca.

Live Nation

www.livenation.dk

La missió de Live Nation és augmentar al màxim l'experiència del concert en viu. El seu negoci principal és la producció, comercialització i venda de concerts en viu dels artistes a través de la seva xarxa de concerts a nivell mundial. Live Nation és el major productor de concerts en viu en el món, amb una xifra anual que supera els 16.000 concerts per a 1.500 artistes en 57 països. La companyia ven més de 45 milions d'entrades de concerts a l'any.

Roskilde Festival

www.roskilde-festival.dk

El Festival de Roskilde és amb diferència l'esdeveniment musical més important de Dinamarca. El festival i els esdeveniments paral·lels s'organitzen de forma coordinada, estructurada i amb un pressupost únic. El festival el coordina una organització sense ànim de lucre que assegura que els beneficis anuals de l'esdeveniment es destinen a fins humanitaris i culturals.

Kulturhus Gimle

www.kulturhusgimle.dk

Centre cultural que presenta un programa divers de música global. La Kulturhus Gimle es troba en un petit poble prop de la ciutat de Kalundborg.

VerdensKulturCentret i København

www.kulturhus.kk.dk/verdenskulturcentret

Centre cultural que actua com una plataforma viva que organitza activitats socials, polítiques i culturals, entre les quals festivals i concerts de música. Està integrat per uns 200 associats.

Go Global

www.goglobalnord.dk

Go Global organitza onze festivals independents d'àmbit local a les ciutats del nord de Dinamarca, així com grans esdeveniments musicals en les principals ciutats de la regió. Go Global programa concerts de músiques del món en sales i locals, en auditoris i en festivals.

ArtRebels

www.artrebels.com

ArtRebels és una xarxa professional d'artistes, dissenyadors, músics, dj's i altres creadors. El propòsit d'aquesta organització és exposar en una gran varietat d'activitats el talent danès i vendre els seus productes. És un canal de vendes i promoció, i organitza cada any el Trailerparkfestival.

Copenhagen Carnival

www.copenhagencarnival.dk

El Carnaval de Copenhaguen és una organització professional sense ànim de lucre que treballa per promoure la música i la cultura de tots els països del món a través de diversos esdeveniments musicals i culturals, però amb un enfocament especial en Brasil i la resta de sons més llatins.

Distortion

www.cphdistortion.dk

Associació que organitza anualment el festival de música Distortion a Copenhaguen, amb un enfocament especial envers la música electrònica.

Strøm

www.strømcph.dk

Strøm organitza més de 100 concerts en diferents sales, incloent esglésies, vaixells, discoteques i espais públics, amb dos escenaris principals a la zona de Vesterbro, a Copenhaguen. Es mou en gèneres com la música electrònica, el house i el hip-hop.

Middweekbrakes

www.mwb2.dk

Organisme que produeix esdeveniments de música dancehall, reggae, hip-hop i dance hall a la ciutat de Copenhaguen.

Heat

www.rust.dk

Entitat que organitza esdeveniments de hip-hop, soul, disco i música funk a la sala Rust de Copenhaguen.

Rub a dub

www.rubadub.dk

Entitat que organitza esdeveniments de hip-hop, reggae i funk a les sales Stengade30 i Kødbernerne18 de Copenhaguen.

9. CONCLUSIONS

Dinamarca, igual que molts estats de la Unió Europea, també ha experimentat el canvi de concepció del sector musical per passar a veure'l com un sector empresarial rellevant emmarcat dins les anomenades indústries culturals. El país es va donar a conèixer al món, musicalment parlant, durant els anys noranta, amb els grups Aqua i Safri Duo. Des de llavors, han aconseguit situar algun artista danès en el panorama internacional. El cas més recent és el de la cantant Medina, que amb el seu tema *Kun for mig* s'ha convertit en un èxit al país i actualment està en procés d'introduir-se al mercat britànic. També n'és un exemple Trentemøller, una formació de música electrònica, que ha aconseguit que sigui un grup danès el que inauguri els llargs i intensos dies de concerts del Festival de Roskilde 2009. Això només ha estat possible després que el grup hagi encetat el camí cap als mercats internacionals. D'altra banda, el grup Carpark North, que es va donar a conèixer al mateix festival l'any 2001, actualment ja està prou consolidat en el panorama de l'electro-rock.

Si Dinamarca destaca per alguna cosa és per tenir l'índex de penetració de banda ampla d'accés a Internet més elevat de tots els països membres de l'OCDE. A més, la venda de música enregistrada en suport digital funciona prou bé. De fet, el percentatge de música digital sobre el total de les vendes, del 16%, és el doble a Dinamarca que a Suècia. S'ha de tenir en compte, a més, que el creixement de la venda de singles digitals ha estat espectacular: mentre que durant l'any 2005 es van vendre 500.000 unitats, el 2008 es va aconseguir arribar a la xifra de 6,1 milions d'unitats. Si ho comparem amb la resta dels països nòrdics, observem que la quantitat de singles digitals venuts a Dinamarca el 2005 és molt superior a la dels altres estats i, a més, l'increment durant aquests anys ha estat proporcionalment molt més elevat. Cal afegir que durant el 2008 les vendes de música danesa han disminuït sensiblement en favor de la música estrangera. Tot plegat pot representar un avantatge per als grups de música catalans a l'hora de comercialitzar els seus productes en format digital i a través d'Internet.

Entre les iniciatives nascudes dins el país cal destacar el Musikzone, que es concep com un laboratori per experimentar en el terreny de la música digital i per desenvolupar nous models de negoci pel sector. Així mateix, diverses propostes assenyalen la cooperació entre la indústria discogràfica i el sector publicitari com un camí a seguir ja que, segons afirmen alguns experts, el so proporciona la millor marca i, per tant, el *branding* cada cop més entra per l'orella i no pas pels ulls. També les recomanacions presentades a l'administració pública danesa pels principals agents del sector musical apunten l'aprofundiment en la col·laboració amb la indústria de l'oci com una via a seguir, posant especial èmfasi en els videojocs, el cinema i el disseny. A més, posen de relleu la importància dels escenaris permanents per tal que els artistes que estan començant la seva carrera professional puguin actuar, ja que almenys en un principi aquests es guanyen la vida no tant gràcies a la venda de música enregistrada, sinó a través de les actuacions musicals. També col·labora força en aquesta concepció el

projecte Karrierekanonen, que impulsa joves talents musicals i ofereix als millors la possibilitat de participar en l'escenari danès per excel·lència, el Festival de Roskilde, i que la seva música tingui un espai de temps reservat a les emissores de ràdio del país. D'altra banda, l'Spot Festival presenta un volum important de showcases que atrauen la indústria discogràfica nacional i internacional.

En la línia de tots els mercats europeus, la facturació del sector discogràfic danès continua veient-se reduïda cada any que passa. Cal posar de manifest que el públic local valora la música rock i pop, i en definitiva la més comercial, que es fa a Dinamarca. Existeix, doncs, un respecte considerable cap a la música feta al propi país. Tot i que la quantitat de singles digitals venuts és comparativament elevada, la pirateria continua estant present al país i n'és una prova que el 31% de la població jove n'està a favor. No obstant, s'ha comprovat que les subscripcions, que darrerament han adquirit un impuls considerable, aconsegueixen contrarestar els nivells de descàrrega il·legal de música. Els usuaris veuen una qualitat i una seguretat superior en les ofertes de música legal, i això els resulta determinant a l'hora de prendre una decisió. En realitat, les subscripcions suposen avui el 39% dels ingressos derivats de la venda de música en suport digital, quan el 2007 representaven el 13%. Els grans responsables d'aquest increment de les subscripcions són TDC Play, el Touch Diva i el Free Music de la companyia Telia.

A l'hora d'introduir-se en el mercat danès, si es tracta de música més o menys comercial, el més apropiat és intentar participar en el Festival de Roskilde. Durant molt de temps, ha tingut uns escenaris dedicats especialment a les músiques del món, però des de la darrera edició s'han integrat tots aquests concerts en la resta de plataformes amb l'objectiu de fer evident que la world music també pot ocupar transversalment el programes del festival. De mida més reduïda, i encara en el terreny de les músiques del món, trobem el Go Global, més indicat per als grups que juguen amb sons més propers al folk. D'altra banda, el Carnaval de Copenhaguen és una bona oportunitat per participar en un esdeveniment que convida a participar a grans quantitats de grups musicals. D'altra banda, i en aquest cas en relació a la música reggae, ska i hip-hop, el Raggapak Festival és un bon aparador. En canvi, si parlem de jazz, el Copenhagen Jazz Festival, que té lloc durant el mes de juliol, és el marc indicat on presentar-se al públic danès. Un altre festival interessant és el Tønder Festival, al nord de la península de Jutlàndia, que presenta un programa de música folk amb arrels tradicionals, essencialment d'occident.

Finalment, però no per això menys important, la fira de músiques del món Womex tindrà lloc durant tres anys consecutius a la ciutat de Copenhaguen a partir del 2009. Es tracta d'un dels esdeveniments més importants en l'àmbit europeu. Entre la presència espanyola a l'edició de 2009 hi havia els grups Oreka TX (música folk experimental del País Basc), l'Orquestra Chekara (flamenc amb orígens a la ciutat de Tetuan), Olga Cerpa i Mestisay (una combinació de bolero i de fado procedent de les Illes Canàries) i, per acabar, Mara Aranda i Solatge (fusió de música folk aragonesa).

En aquest sentit, i com a novetat, el Festival de Roskilde presentarà un nou premi en el WOMEX Sunday Award Ceremony. Rebrà el nom de Roskilde Festival World Music Award, i reconeixerà amb 30.000 euros el millor grup musical de l'àmbit de les músiques del món. D'aquesta manera, un cop més, el festival es compromet amb el gènere musical durant el període en què el Womex tingui lloc a la ciutat de Copenhaguen.

Pel que fa a les sales on actuar, a Dinamarca existeix cada cop més un nombre de locals petits que centren la seva activitat en les músiques del món. En són exemples el Huset i Magstræde i el Loppen. A part, i ja més consolidats, trobem a Copenhaguen el Global, que acull de manera habitual concerts de músiques del món i constitueix una opció segura a l'hora de donar-se a conèixer. Així mateix, el Gimle, situat en una petita població rural de l'oest de l'illa de Sjælland, la mateixa on es troba la ciutat de Copenhaguen, organitza concerts en l'òrbita de la world music en un entorn rural.

10. BIBLIOGRAFIA I FONTS DE REFERÈNCIA

IFPI Denmark

www.ifpi.dk

Recording Industry in Numbers 2009

KODA

www.koda.dk

Music Export Denmark

www.mxd.dk

ROSA (El Consell del Rock de Dinamarca)

www.rosa.dk

Piratgruppen

www.piratgruppen.org

Antipiratgruppen

www.antipiratgruppen.dk

Pladebranchen

www.pladebranchen.nu

Gaffa

www.gaffa.dk

Dansk Musik Årbogwww.musikinfo.dk**Kunstrådet (Consell de les Arts de Dinamarca)**www.kunst.dk**Kultur Ministeriet (Ministeri de Cultura)**www.kum.dk**Spot Festival**www.spotfestival.dk**Womex**www.womex.com

F



inlândia



FIN



1. DADES GENERALS

Al voltant de 5,3 milions de persones viuen a Finlàndia, la major part de les quals concentrades al sud del país. A nivell geogràfic, és el vuitè estat més gran d'Europa i el menys densament poblat de tota la Unió Europea. La llengua pròpia del país és el finès, proper a l'estonià, i es tracta d'una de les quatre llengües oficials de la Unió Europea que no és d'origen indoeuropeu. A més, el suec també és idioma oficial al país i és la llengua materna d'un 5,5% de la població. Finlàndia és una república parlamentària, organitzada a partir d'una estructura d'estat centralitzat dirigit des de la capital, Hèlsinki, a més dels 348 municipis en què es divideix el territori. De fet, l'àrea metropolitana de Hèlsinki aglutina més d'un milió dels habitants del país i genera un terç del seu producte interior brut. Altres ciutats importants són Tampere, Turku, Oulu, Jyväskylä, Kuopio i Lahti.

La constitució defineix Finlàndia com una democràcia representativa amb un sistema semipresidencialista. Així doncs, el president és el cap d'estat i el responsable de la política exterior, sempre amb la col·laboració de l'equip de govern. És elegit per un període de sis anys, amb un màxim de dos mandats consecutius, a través d'eleccions directes. L'actual president és Tarja Halonen. Els 200 membres que integren el parlament, escollits per un període de quatre anys, exerceixen el poder legislatiu. El consell de govern, per la seva banda, exerceix les competències executives. Està encapçalat pel primer ministre de Finlàndia i inclou els altres ministres. L'actual primer ministre és Matti Vanhanen.

Finlàndia és membre de les Nacions Unides des del 1955, de l'OCDE des del 1969, i de la Unió Europea des del 1995, a més d'haver incorporat l'euro com a moneda pròpia. Així mateix, ha estat classificat com el segon país més estable del món a partir d'una enquesta basada en indicadors socials, econòmics, polítics i militars. De fet, Finlàndia

es va industrialitzar relativament tard i va seguir sent un país bàsicament agrícola fins a la dècada de 1950. A partir de llavors, el desenvolupament econòmic va ser ràpid i durant la dècada de 1970 el país va assolir uns nivells d'ingressos equiparables als dels països més rics del món. Va ser entre els anys setanta i noranta que Finlàndia va construir un estat del benestar basat en el model dels seus veïns escandinaus. No obstant, arran de la severa depressió de la dècada de 1990, els successius governs han reformat el sistema econòmic de Finlàndia a través de la privatització d'empreses fins llavors de titularitat estatal, la desregulació i la retallada dels impostos.

Cal afegir que en gran part dels estudis internacionals sobre el rendiment econòmic de diversos països, Finlàndia gaudeix d'una bona reputació, especialment en l'àmbit de la fabricació d'alta tecnologia i del tractament de la salut. En realitat, ocupa el segon lloc en l'índex *Legatum Prosperity*, basat en el rendiment econòmic del país en el seu conjunt i la qualitat de vida de la seva població. No obstant, aquesta mateixa població s'està envellint, i això sens dubte és un factor de risc per a l'economia nacional: la taxa de natalitat finsa és de 10,42 naixements per cada mil habitants, i la taxa de fecunditat d'1,8. Així, la mitjana d'edat és de 41,6 anys, cosa que suposa que la meitat dels ciutadans amb dret a vot té més de cinquanta anys. De fet, Finlàndia afronta el futur de la seva demografia amb incertesa, com altres estats europeus sense massa immigració i que no han dut a terme reformes substancials en les seves polítiques de natalitat. Finalment, dir que els ciutadans estrangers que viuen a Finlàndia només representen el 2,5% del total de la població, un percentatge dels més baixos de la Unió Europea. La major part dels immigrants a Finlàndia són dels territoris veïns de Rússia, Estònia i Suècia.

Finlàndia té una economia de mercat altament industrialitzada amb una producció per càpita similar a la d'altres països occidentals com ara França, Alemanya, Bèlgica o el Regne Unit. El principal sector de l'economia són els serveis, que representen un 65,7% del PIB, seguits del sector secundari, que representa el 31,4%. Per la seva banda, el sector primari tan sols representa el 2,9% del PIB. Pel que fa al comerç exterior, el sector econòmic clau és la indústria. De fet, les indústries més grans són l'electrònica (21,6%), la de maquinària i automoció (21,1%), la forestal (13,1%) i la farmacèutica (10,9%). Finlàndia té la sort de comptar amb una immensa quantitat de recursos naturals que van des de la fusta a minerals diversos, tot passant per les reserves d'aigua dolça. Les relacions comercials més importants de Finlàndia són amb Alemanya, Rússia, Suècia, el Regne Unit, els Estats Units, els Països Baixos i la Xina.

Nokia Corporation és de llarg l'empresa més gran del Finlàndia, i representa al voltant d'un terç de la capitalització de la Borsa d'Hèlsinki. Es dedica a la fabricació de dispositius mòbils i a la convergència d'Internet amb el sector de les comunicacions. Hi treballen més de cent vint-i-cinc mil empleats distribuïts en cent vint països diferents, ven els seus productes a més de cent cinquanta mercats i genera uns

ingressos anuals de 50,7 mil milions d'euros, que durant l'exercici 2008 li van suposar un benefici abans d'impostos de cinc mil milions. De fet, és el fabricant de telèfons mòbils de referència mundial: la seva quota de mercat a nivell global es calcula que és del 40%.

2. EL MERCAT MUSICAL FINÈS

2.1. EL MERCAT MUSICAL FINÈS EN EL CONTEXT INTERNACIONAL

Gràcies a Jean Sibelius, un dels compositors finesos més importants, la música ocupa un paper central en la societat finesa. Al llarg dels darrers trenta anys, el sector ha experimentat un impuls considerable. De fet, a Finlàndia, la música contemporània té àmplia representació en tots els àmbits de la vida social, des de la formació musical, la programació de concerts i l'edició de llibres a la publicació de discs i l'organització de festivals com ara el Kuhmo Chamber Music Festival, el Helsinki Festival, el Musica Nova Helsinki, Time of Music o la Biennal de Tampere. A tot plegat cal afegir-hi que la Finnish Radio Symphony Orchestra, l'Avanti! Chamber Orchestra, la Filarmònica de Helsinki, la Sinfonia Lahti i l'Ostrobothnian Chamber Orchestra interpreten normalment música contemporània finesa en les seves actuacions fora del país. De fet, l'escena musical també inclou un renovat gènere de la música metal, en concordança amb la resta dels països nòrdics, així com un nombre considerable de grups de l'òrbita del rock i del pop, del jazz, del hip-hop i de la música dance.

Alguns dels principals noms de la música contemporània finesa també són figures rellevants en l'escena internacional. De fet, durant els anys noranta els artistes locals van aconseguir fer-se un lloc en la indústria musical global i, des de llavors, s'hi han mantingut. Ens estem referint a Kaija Saariaho, Magnus Lindberg, Einojuhani Rautavaara, Esa-Pekka Salonen i Kalevi Aho, els quals han actuat amb certa regularitat als principals escenaris de tot el món. D'altra banda, i pel que fa al jazz, el país compta amb solistes consolidats tals com Tapani Rinne i Jukka Perko, l'intèrpret de vibràfon Severi Pyysalo, el guitarrista Jarmo Saari i els pianistes Jarmo Savolainen i Iiro Rantala.

Sorprenentment, el 2006 Finlàndia va guanyar el Festival d'Eurovisió amb un tema proper al hard rock i al metal. El cantant que representava al país era Lordi, qui ha esdevingut una estrella mediàtica. Des de llavors, el seu disc anomenat *The Arockalypse* ha sortit a la venda en més de vint-i-set països diferents. D'altra banda, i també en l'àmbit de la música metal, el grup HIM va fer història durant el mateix any. El seu àlbum *Dark Light* va aconseguir vendre mig milió de còpies només als Estats Units, la qual cosa va suposar que per primer cop un grup musical finès aconseguís aquesta fita al continent americà. Actualment, les vendes mundials del

grup superen els quatre milions d'unitats. Alguns dels altres grups finesos que han assolit reconeixement internacional són The Rasmus, Nightwish i Children of Bodom. De fet, l'any 2007 les exportacions de música de Finlàndia s'apropaven al vint milions d'euros, distribuïdes de la següent manera: 8,7 milions per la venda de béns, 4,9 per la prestació de serveis i 6,1 pels ingressos dels drets de propietat intel·lectual. És precisament en aquest darrer àmbit on el creixement de les vendes a l'estranger ha estat més accelerat, tot passant en tant sols quatre anys d'uns ingressos de 963.000 euros a la xifra actual.

A nivell mundial, i segons les dades corresponents al 2008 de l'International Federation of the Phonographic Industry, Finlàndia se situa en el vint-i-quatrè lloc en el rànquing de facturació per música enregistrada, és a dir, les discogràfiques fineses generen un 0,5% dels ingressos globals en aquest mercat. D'altra banda, i en relació a les vendes digitals, el mercat finès es posiciona en el lloc 31, amb un 0,1% del mercat internacional. Per acabar, i pel que fa referència als ingressos per actuacions musicals, ocupa el dissetè lloc en el rànquing, amb un 1,3% del mercat.

2.2. ORGANITZACIÓ DEL SECTOR

El principal actor del sector discogràfic finès és l'International Federation of the Phonographic Industry (IFPI). La secció finaesa de l'organització integra un total de vint-i-quatre empreses del sector, que inclouen des de les filials de les grans companyies multinacionals de la indústria de l'entreteniment (EMI, Sony BMG, Universal i Warner) fins als segells independents del mateix país. De fet, els membres de l'IFPI representen conjuntament el 86% de la quota de mercat de la indústria discogràfica de Finlàndia. Precisament, és l'IFPI l'entitat que organitza anualment els reconeguts premis Emma Gaala.

QUOTES DE MERCAT DE LES PRINCIPALS EMPRESES DISCOGRÀFIQUES INTEGRANTS DE L'IFPI

	2007	2008
Universal	21,99%	20,81%
Playground Music Scandinavia	3,63%	5,07%
EMI	16,60%	14,84%
Sony BMG	23,21%	20,72%
Warner Music	15,14%	20,29%
Bonnier Amigo Music Finland	4,36%	3,18%
Johanna Kustannus Oy	1,95%	2,04%
Ondine Oy	1,13%	1,11%
Oy FG-Naxos Ab	2,59%	2,51%
Edel records finland	8,41%	8,19%
Siboney Oy	0,66%	0,61%

[Font: IFPI]

La major part dels artistes finesos són membres de la Finnish Musicians' Union, que els representa en aspectes relatius a les condicions laborals i salarials. De fet, fins ara ha aconseguit arribar a un acord en una trentena de convenis col·lectius. Alhora, col·labora amb altres entitats que tenen interessos en la indústria musical i amb les quals pot, mitjançant algunes accions conjuntes, aconseguir més fàcilment els seus objectius. Entre aquestes organitzacions es troba la Central Organization of Finnish Trade Unions (SAK) i la societat de drets d'autor Gramex. Aquesta darrera, Gramex, és una entitat que vetlla per la protecció dels drets de propietat intel·lectual dels intèrprets. En realitat, el suport econòmic que l'entitat presta a la Finnish Performing Music Promotion Centre (ESEK), al Copyright Information and Anti-piracy Centre (CIAPC) i a la Finnish Music Quarterly resulta cabdal. Una altra entitat gestora de drets d'autor és Teosto, que vetlla per la protecció dels drets de propietat intel·lectual dels compositors, lletristes, arranjadors i editors de música. Ambdues societats, Teosto i Gramex, tenen a més com a objectiu promoure la música a Finlàndia. De fet, la fundació per a la promoció de la música fina Luses, vinculada a Teosto, dóna suport a la creativitat musical a través de l'atorgament d'ajuts. A la pràctica, l'ESEK actua com una part més del Gramex i centra els seus esforços en la promoció de les diverses formes d'actuacions.

Així mateix, el Consell de les Arts finès, Taiteen Keskustoimikunta, és un organisme integrat per experts de les diverses branques de la cultura i les arts dependent del Ministeri d'Educació. Anualment, el consell concedeix ajudes econòmiques en els diversos terrenys artístics, alhora que promou la particularitat de l'art finès a l'estranger. El suport públic al sector musical finès és substancial. De fet, la Finnish National Opera va rebre l'any 2001 uns 35 milions d'euros i uns altres 40,9 milions van anar destinats a teatres i bandes musicals.

Una de les institucions més importants del país és la Sibelius Academy de Hèlsinki, fundada el 1882. Es tracta de la institució acadèmica de més alt nivell de Finlàndia, i compta amb diversos departaments de musicologia i d'enginyeria acústica en diverses universitats i escoles de música repartides per tot el territori. A això, cal afegir-hi el conservatori de música d'Hèlsinki, que acull l'orquestra de la ciutat, la Finland Radio Symphony Orchestra (RSO) i la Finnish National Opera. El festival d'òpera Savonlinna, per la seva banda, va tenir lloc per primer cop el 1912 per iniciativa de la soprano Aino Ackté, i des de 1967 s'ha mantingut anualment cada estiu al castell medieval d'Olofsborg com a punt de trobada dels gèneres musicals que van de la música de cambra al tango. L'entitat Finland Festivals (FF) aglutina vuitanta dels principals esdeveniments musicals que tenen lloc al país, molts d'ells de transcendència internacional com són el Pori Jazz, el Kaustinen Folk Music Festival, el Kuhmo Chamber Music Festival i el Helsinki Festival.

De la mateixa manera que la resta dels països nòrdics, Finlàndia també compta amb el seu propi centre d'informació de la música fina. Es tracta del FIMIC,

que ofereix informació dels diversos gèneres i estils musicals finesos i que també participa en exposicions i fires de caràcter internacional i dóna suport a les empreses discogràfiques a l'hora d'emprendre el camí cap a l'exportació. Alhora, posa a disposició dels interessats un catàleg musical de la música feta a Finlàndia. Tot plegat es pot complementar amb l'actualitat més recent que es pot trobar en les revistes *Skenet*, que ofereix informació sobre els esdeveniments culturals del país, i *Desibell*, que se centra més en la música que encara no ha estat descoberta pels grans mitjans de comunicació.

Finalment, a això cal afegir-hi l'entitat Music Export Finland (MUSEX), que dóna suport a la indústria discogràfica del país per comercialitzar els seus productes musicals més enllà de les fronteres nacionals.

2.3. PARTICULARITATS DEL MERCAT FINÈS RESPECTE L'EVOLUCIÓ GENERAL DEL SECTOR

Dues de les principals característiques del sector discogràfic finès són, d'una banda, la petita dimensió del mercat i, de l'altra, la bona salut de què gaudeix la música finesa. Així doncs, cal remarcar que els grups de música finesos saben fusionar amb èxit els diversos gèneres musicals i aconseguir un producte diferenciat. Per exemple, Finntroll combina els ritmes propers a la música polonesa amb el folk i el heavy metal, amb el suec com a llengua i la mitologia pagana nòrdica com a temàtica principal. En realitat, la música metal a Finlàndia té moltes cares diferents, que inclouen des de Swallow The Sun fins als grups Insomnium o Rotten Sound. De fet, aproximadament la meitat dels deu àlbums d'artistes finesos més venuts al país correspon al gènere de la música metal. Finlàndia també és el país en què per primer cop es va combinar la música clàssica amb el heavy metal. Així, el grup Apocalyptica va començar la seva carrera musical seguint els passos de Metallica, però ben aviat es van fer un lloc amb el seu estil si més no peculiar que ha fet que siguin força sol·licitats també fora del país.

A més, una altra particularitat musical de Finlàndia és el tango. Es tracta d'una variant del tango original argentí i és una de les constants de la música popular finesa arribada a Europa durant la primera dècada del segle XX. En realitat, aquesta variant es caracteritza per la seva fusió amb la música folk tradicional amb arrels en el país. Alguns dels compositors actuals són Olavi Virta, Toivo Kärki i Unto Mononen. Des de 1985 a la població de Seinäjoki se celebra un festival estival, el Tangomarkkinat, dedicat exclusivament al tango com a manifestació artística. Anualment, uns cent mil aficionats participen en l'esdeveniment, que acaba amb el coronament del rei i la reina de l'edició.

L'auge de l'òpera es va produir als anys setanta amb obres de Joonas Kokkonen i Aulis Sallinen. Des de llavors, l'efervescència del gènere al país ha estat considerable amb compositors com ara Aho, Rautavaara, Heininen o Olli Kortekangas. Probablement, Sallinen i Rautavaara han estat els que han assolit major èxit tant a Finlàndia com més enllà de les seves fronteres, tot aconseguint situar les seves produccions a la resta dels països d'Europa i als Estats Units. De fet, la Savonlinna Opera Festival i l'Opera House han permès i potenciat la realització de produccions més experimentals i arriscades, que han situat Finlàndia en el panorama operístic a nivell mundial. També resulta significatiu que al voltant d'una dotzena d'empreses dedicades a l'òpera es trobin fora de la capital. Tot i això, l'auge de l'òpera a Finlàndia va arribar al seu màxim l'any 2000 quan va aconseguir posicionar almenys catorze noves òperes dins les estrenes mundials del sector.

Així mateix, igual que la resta dels països nòrdics, Finlàndia realitza un esforç considerable per promocionar a l'exterior la música feta al territori. No obstant, el país no ho fa des de fa tant de temps. Així doncs, Music Export Finland, entitat constituïda el 2002, fa relativament pocs anys va ampliar les seves activitats tot incloent-hi tretze entitats i empreses amb una visió de futur. Aquest fet es va materialitzar en la transformació del grup d'exportació en una associació que assumeix el rol de promocionar la música fina i, de fet, aquests darrers anys han estat crucials en el procés d'exportació de la indústria.

Per la seva banda, el Music Information Center of Finland, també denominat FIMIC, va ser present durant l'octubre de 2009 en la fira sobre el sector discogràfic *Music China* que va tenir lloc a Shanghai. Juntament amb els corresponents centres d'informació musical de Dinamarca, Suècia, Noruega i Islàndia, el FIMIC va compartir un mateix espai amb la resta de països nòrdics. Els van acompanyar, així mateix, representants d'empreses discogràfiques, entre els quals la fina Fennica Gehrman, líder en música de cambra, instrumental i contemporània al país. L'assistència a l'esdeveniment tenia per objectiu donar a conèixer al mercat xinès la música feta als països nòrdics. De fet, *Music China* és una de les fires més importants de tota Àsia, i atrau visitants del món sencer –a l'edició del 2008 hi van assistir al voltant d'unes 43.000 persones.

A més, la Sibelius Academy i l'entitat Music Export Finland, juntament amb FIMIC, varen organitzar el juny de 2009 a Shanghai un seminari, el *Shanghai Snowball*. L'esdeveniment formava part del projecte *Finnish Music Express* i va servir per preparar la participació del país a l'Exposició Universal que tindrà lloc a la ciutat durant el 2010. Aquest projecte pretén donar eines a les empreses discogràfiques nacionals i als artistes per tal que puguin desenvolupar noves estratègies de mercat i, d'aquesta manera, millorar les exportacions de música fina.

Cal afegir que durant els dos darrers anys Finlàndia ha estat present als principals esdeveniments musicals d'Europa, incloent-hi el Popkomm de Berlín, el Midem de Cannes, el Sónar de Barcelona, l'Eurosonic de Gronigen, l'Spot Festival d'Aarhus, el Great Escape de Brighton, el By:Larm d'Oslo i el Transmission de Vancouver. De la mateixa manera, durant el 2008 es van presentar a Alemanya sota el títol *Helsinki in Berlin* diversos grups de música finesos de l'òrbita del pop i el rock. L'èxit de l'esdeveniment va fer que fos utilitzat de nou per l'entitat Music Export Finland en l'edició de 2009, tot donant a conèixer sis grups musicals finesos més davant el públic alemany.

3. EL MERCAT FINÈS DE LA MÚSICA ENREGISTRADA

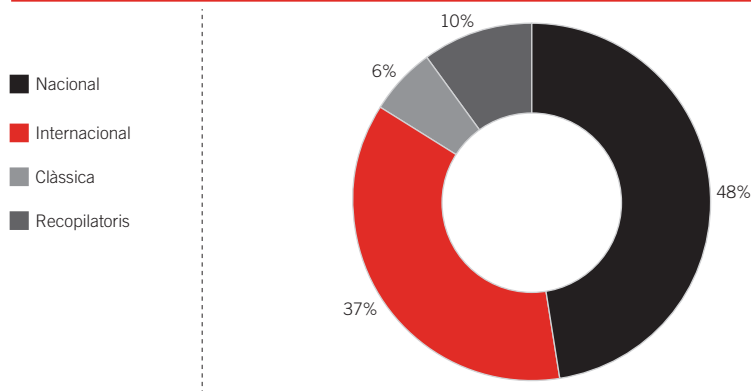
3.1. LA FACTURACIÓ

Finlàndia és l'únic país nòrdic on la facturació total del sector de la música enregistrada s'ha ressentit més aviat poc de la crisi mundial del sector. Així, segons les xifres del 2008, la facturació majorista continua estant al voltant dels 96 milions de dòlars americans, aproximadament el mateix que quatre anys enrere. L'any 2006, de nou, continua sent una excepció en l'evolució del mercat i el sector arriba a tocar un màxim de 102,1 milions de dòlars. Des de llavors, percentualment la facturació tant sols ha disminuït un escàs 0,6% que, tenint en compte la situació global de la indústria discogràfica, s'ha de qualificar com una davallada més que moderada.



[Font: IFPI]

FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA FINESA DEL 2008 SEGONS LA NACIONALITAT



[Font: IFPI]

Pel que fa referència a la facturació segons la nacionalitat del repertori, cal dir que Finlàndia comparteix amb Dinamarca el fet que els grups locals tenen una rellevància econòmica més elevada que els estrangers: al mercat finès la facturació dels artistes nacionals es troba onze punts percentuals per sobre de la dels internacionals. Així doncs, el 48% de la música venuda el 2008 era música fina; el 37%, música d'una nacionalitat diferent; el 6%, música clàssica; i el restant 10% correspon a recopilatoris.

3.2. LA CÒPIA MASSIVA I LA PIRATERIA

Ja l'any 2004, en el que es coneix com a cas Finnreactor, un tribunal finès va condemnar vint-i-dos ciutadans finesos a pagar una multa de 427.000 euros per haver infringit la legislació en matèria de propietat intel·lectual per haver compartit a la xarxa arxius de música, de pel·lícules i de jocs. Sens dubte, aquest va ser el cas de vulneració de drets d'autor més important de Finlàndia. Les multes imposades pel jutge representaven el 10% del valor de mercat estimat del productes compartits de manera il·legal. De fet, es calcula que al voltant d'uns deu mil usuaris hi van tenir accés a través del portal finès Finnreactor, que va estar en funcionament entre agost i desembre de 2004. Només en cinc mesos es van compartir a través del web 29.625 terabytes d'informació, el que equival a 450.000 CDs, entre els quals 16.000 jocs, 136.000 pel·lícules i 274.000 àlbums de música a què tenien accés els més de 37.000 usuaris registrats.

Com a conseqüència de tot plegat, el parlament va aprovar una nova llei sobre propietat intel·lectual que va entrar en vigor a principis de l'any 2006. De fet, fins llavors Finlàndia gaudia d'una normativa poc restrictiva que permetia als usuaris realitzar còpies per a l'ús privat de les obres musicals que prèviament havien adquirit. En contrapartida, es compensava als titulars dels drets mitjançant un cànon que s'aplicava sobre els suports

que permetien l'emmagatzematge dels arxius, com ara CDs, DVDs, cintes de vídeo i minidiscs, entre d'altres. Es calcula, tot i això, que només el 65% dels ingressos derivats del cànon es destinaven a compensar econòmicament els seus legítims titulars, mentre que la resta es dedicava a la promoció de la música pròpia del país.

No obstant, la nova legislació no sembla que hagi contribuït a la reducció de la descàrrega il·legal de música. A finals de 2008, a Finlàndia es comptabilitzaven més de 100.000 usuaris que compartien arxius a la xarxa. De fet, la consultora Economic Studies Ltd va realitzar un estudi sobre aquesta qüestió durant el mes de juny de 2008 i va posar de manifest el següent. Per començar, el 92% dels finesos coneixen que la descàrrega de música i de pel·lícules de determinats webs de la xarxa constitueix una activitat il·legal. Així mateix, un 16% de la població va reconèixer que havien descarregat d'Internet, en contra del que estableix la llei, arxius subjectes a la protecció dels drets de propietat intel·lectual. D'altra banda, un 5% afirmava que havien compartit online continguts musicals o de cinema.

A més, cal afegir que un altre estudi realitzat pel National Research Institute of Legal Policy of Finland (Optula), també durant l'any 2008, va detectar les activitats prohibides que la població fina de 15 anys d'edat porta a terme majoritàriament. Entre el catàleg, hi destacava la descàrrega il·legal de música. De fet, l'estudi posava de manifest que la pirateria és una activitat força popular en aquest grup d'edat: el 29% descarrega arxius diàriament, el 69% ho havia fet almenys un cop durant el darrer any, i el 74% reconeixia haver-ho fet almenys un cop durant la seva vida. Destaca el fet que dos terços del joves reconeguessin que en el seu ordinador tenen com a mínim cent arxius descarregats de manera fraudulenta d'Internet. D'aquests, dues terceres parts són arxius de música, els quals són seguits per les pel·lícules com a continguts més populars.

L'article de premsa que es va fer ressò de l'estudi va tenir com a conseqüència un allau de respostes per part dels lectors. Un representant de l'associació fina en favor de la pirateria Piraattiliitto va interpretar la resposta massiva per part dels lectors com una demanda de la societat a favor de la legalització del *filesharing*. Per la seva banda, els grups de pressió a favor dels drets d'autor titllaven de preocupants els resultats de l'estudi i van reclamar de nou que es permeti l'accés a les IP dels usuaris que es descarreguen de forma habitual aquesta mena de continguts. No obstant, els lectors reclamaven que s'hauria de permetre la descàrrega eventual de música i de pel·lícules.

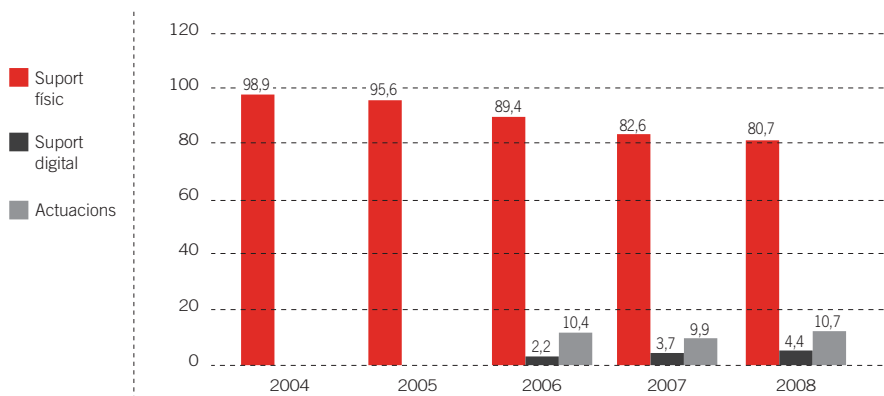
Així doncs, tot sembla indicar que el moviment a favor de la pirateria continua gaudint de cert recolzament social a Finlàndia. En realitat, fins i tot es va constituir un partit polític, el Piraattipuolue, que defensa la legalització de les descàrregues de la xarxa, cosa que significa que almenys 5.000 persones hi van donar suport per tal que pogués ser registrat com a organització política de ple dret. Ara per ara, el

seu objectiu principal continua sent l'obtenció de representació parlamentària en les eleccions nacionals que tindran lloc l'any 2011. De fet, el Piraattipuolue és el vuitè partit polític de característiques similars que es constitueix al planeta i afegeix Finlàndia a la llista de països que compten amb aquesta mena de partits, juntament amb Alemanya, el Regne Unit, Suècia, Dinamarca i Noruega, entre d'altres.

3.3. LES VENDES

En relació a les vendes de la música enregistrada a Finlàndia segons si es tracta de suport físic, digital o dels ingressos obtinguts a partir de les actuacions en directe, cal fer les següents observacions. En primer lloc, la facturació del conjunt de les companyies discogràfiques per la venda de música enregistrada en suport físic ha disminuït un 3,3% el 2005, un 6,4% el 2006, un 7,6% el 2007 i un 2,3% l'any 2008. En conjunt, des de l'exercici del 2004 la facturació en suport físic ha caigut un 18,4%. En la resta dels països nòrdics, aquesta xifra s'agreuja fins al punt de quasi doblar-se, com és el cas de Dinamarca (33,2%) i Suècia (34,9%), i literalment la duplica en el cas noruec, amb una davallada de les vendes del 40%. Per la seva banda, les vendes en suport digital viuen un creixement continuat que ha permès que la seva facturació passes de 2,2 milions de dòlars americans el 2006 a 4,4 milions l'any 2008. Finalment, les actuacions de música en viu generen al voltant de 10 milions de dòlars anuals i s'han mantingut estables durant els tres darrers exercicis.

FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA FINESA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT, EN MILIONS DE DÒLARS AMERICANS

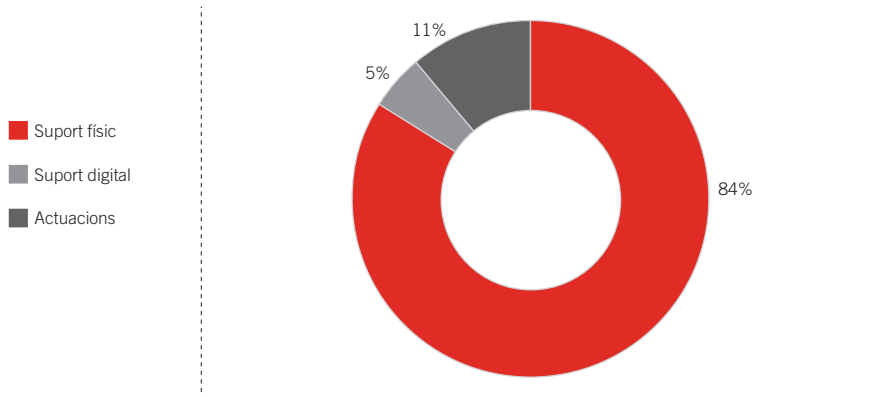


[Font: IFPI]

Per tant, podem concloure que també a Finlàndia el suport físic continua sent el suport en majúscules, amb un 84% del total de la facturació. Destaca el fet que a Finlàndia el suport digital només representa el 5% de la totalitat de les vendes, mentre que en la resta dels països del seu entorn aquesta xifra és lleugerament

superior o, en el cas danès, fins i tot la triplica. Per acabar, la facturació derivada de les actuacions suposa l'11% dels ingressos totals.

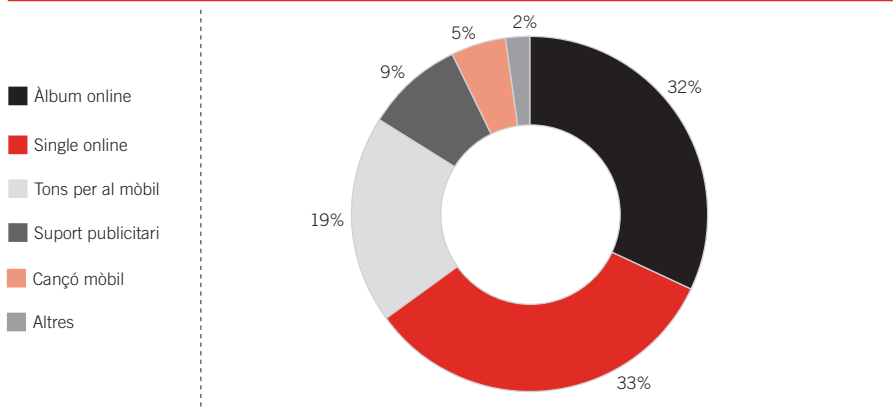
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA FINESA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT, EN PERCENTATGE



[Font: IFPI]

Si passem a ocupar-nos exclusivament del suport digital observem que el 32% i el 33% corresponen, respectivament, als ingressos derivats de la venda online d'àlbums i de singles. D'altra banda, la música i els tons per a mòbils representen el 5% i el 19% del total. Probablement, l'element distintiu del mercat finès és la transcendència econòmica que continuen tenint els tons per als aparells mòbils, amb un 19% de la quota de mercat.

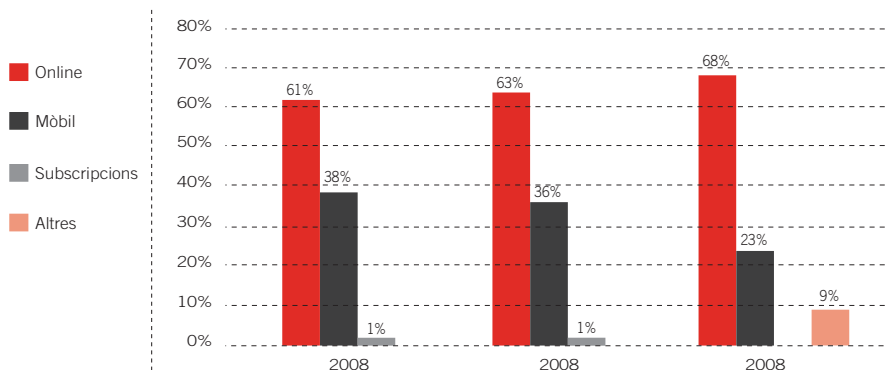
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA FINESA DEL 2008 SEGONS LA TIPOLOGIA DEL SUPORT DIGITAL



[Font: IFPI]

Si analitzem l'evolució de la quota de mercat que representa cada sector digital segons les xifres de venda, es pot observar que les vendes online representen el 68% del total l'any 2008, després d'haver experimentat un increment moderat. Per contra, les vendes de música a través del terminal mòbil han patit una davallada que les situa en el 23% del total. Segons es desprèn de les xifres, les subscripcions en matèria de música al mercat fins tenen una presència merament testimonial.

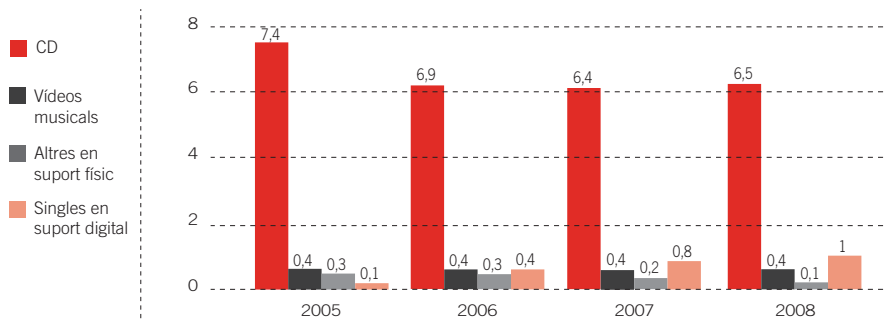
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA FINESA DEL 2008 SEGONS LA TIPOLOGIA DEL SECTOR DIGITAL



[Font: IFPI]

En relació a les unitats venudes, cal dir que les vendes de música enregistrada en format CD aclaparen el mercat, tot mantenint-se més o menys estables en una xifra que oscil·la entre els 7,4 milions d'unitats els anys 2004 i 2005, i els 6,4 milions el 2007. Actualment, i d'acord amb les dades de l'IFPI, a Finlàndia es venen sis milions i mig de discs anuals. D'altra banda, els vídeos musicals s'han estabilitzat en quatre-centes mil còpies anuals i les vendes de singles en suport digital han passat de 100.000 unitats el 2005 a un milió l'any 2008.

VOLUM DE VENDES DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA FINESA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT



[Font: IFPI]

3.4. LA DISTRIBUCIÓ I EL COMERÇ MUSICAL

Les vendes al detall de música enregistrada a Finlàndia representen una xifra total d'ingressos de 136,8 milions de dòlars americans. El 95% d'aquestes (130 milions) correspon a vendes en suport físic, essencialment de CDs, i el 5% restant (6,8 milions) a vendes en suport digital. De nou, la implantació predominant en les xifres de venda dels *retailers* correspon al suport físic.

En relació a la penetració d'Internet, dels 5,2 milions d'habitants del país, 3,6 milions en són usuaris. Finlàndia es troba, doncs, lleugerament per sobre de la mitjana europea amb un 69,2% dels habitants que accedeixen habitualment a la xarxa. En relació a les línies de banda ampla, Finlàndia en té 1,6 milions.

A diferència de molts altres països, a Finlàndia les petites botigues especialitzades no juguen un paper clau en la distribució minorista de música enregistrada. De fet, com a màxim s'enduen un 20% del pastís total. En canvi, els grans magatzems de les ciutats, com ara els 26 establiments de la cadena Anttila, sí són el punt estratègic per a la venda de discs, amb una quota de mercat del 36%. Per la seva banda, els comerços més generalistes —tipus supermercats— s'emporten el 25% del total de les vendes. Entre aquesta mena de superfícies, les cadenes Sokos, Citymarket i Prisma per sí soles ja controlen al voltant d'un 10% del mercat.

ESTRUCTURA DEL CANAL DE DISTRIBUCIÓ MINORISTA A FINLÀNDIA	
Grans magatzems	36%
Comerços generalistes	25%
Botigues especialitzades	20%
Venda per correu	15%
Altres	4%

[Font: IFPI]

Les principals cadenes de distribució de música enregistrada a Finlàndia s'enumeren a continuació:

Leyvale

www.levyale.fi

Mercat organitzat anualment durant el mes de gener per part de les companyies discogràfiques i els botiguers especialitzats en música en què es posen a la venda una gran quantitat de productes musicals amb descomptes elevats.

Anttila

www.anttila.fi

Cadena de 26 botigues que, entre d'altres productes, comercialitza música enregistrada en suport físic. Pertany al grup empresarial Kesko Ltd. i distribueix els

seus productes a través de tres conceptes diferents de comerços. Es calcula que les vendes totals del grup durant l'exercici 2008 van ser de 684 milions d'euros.

Sokos

www.sokos.fi

Cadena de 21 botigues disperses per tota la geografia finesa que comercialitzen una gama variada de productes, entre els quals es troben productes d'oci i, més en concret, música enregistrada en suport físic.

Prisma

www.prisma.fi

Cadena de 54 supermercats orientats a un públic familiar amb una gran oferta de productes de tot tipus a un preu econòmic. L'oferta inclou, entre d'altres, productes d'alimentació, roba, mobiliari, articles d'electrònica i d'oci, com la música.

City Market

www.citymarket.fi

Cadena de 66 botigues que comercialitza una variada gama d'articles per al gran consum.

Music Store Nokia

www.musicstore.nokia.com

Botiga online de música que permet a l'usuari escoltar pistes d'àudio quan s'està connectat a la xarxa i descarregar de la biblioteca gran quantitat de cançons, tant de les discogràfiques més importants a nivell global com dels segells independents. En el cas de Finlàndia, ofereix una gran varietat de música local. El portal és accessible des d'Internet, tant des d'un ordinador com des del terminal mòbil.

DNA Music Store

www.musiikkikauppa.dnainternet.fi

Empresa de telecomunicacions finesa que ofereix un servei integral als seus clients (des de telefonia mòbil fins a accés a Internet i televisió de pagament). Actualment té al voltant d'uns dos milions i mig de clients al país. Aquells que estan subscrits al producte DNA Music Broadband gaudeixen d'accés il·limitat a música en suport digital sense haver de pagar cap quantitat addicional. A través del servei de banda ampla ofert per la companyia de telecomunicacions, l'usuari pot accedir al catàleg de música de la companyia i descarregar-se els arxius musicals.

CD On

www.cdon.fi

Botiga online de música, pel·lícules, jocs, llibres, electrònica de consum i d'altres productes del sector de l'oci fundada el 1999 i propietat de la multinacional sueca

dels mitjans de comunicació Modern Times Group (MTG), que cotitza a la Borsa d'Estocolm i al Nasdaq. Ofereix els seus productes a un total de més de setze Estats, entre els que destaquen els països nòrdics, entre els quals Finlàndia.

Home Entertainment Club

www.homeenter.com

Botiga online de música amb presència a Suècia, Noruega, Dinamarca, Polònia i Finlàndia i que permet als usuaris adquirir música enregistrada en suport CD a través de la xarxa un cop s'han registrat com a membres del Musicclub.

Free Record Shop

www.freerecordshop.com

Botiga amb presència física a les principals ciutats de Finlàndia, així com a la xarxa, i que es dedica a la venda de música enregistrada en suport físic. Es tracta d'una de les principals cadenes minoristes especialitzades en música, cinema i videojocs del país.

Tot seguit s'enumeren altres botigues especialitzades en música:

Stupido Shop - www.stupido.fi

Popparienkeli - www.popangel.fi

Levykauppa X - www.levykauppax.fi/helsinki

Fennica Records - www.fennicakeskus.fi

Black and White - www.blackandwhite.fi

Fatty Sounds - www.fattysounds.com

Hippie Shake Records - www.hippieshakerecords.com

Eronen - www.dubjazzsalsa.com

Lifesaver - www.lifesaver.net

Combat Rock Shop - www.fireinsidemusic.com

Digelius Music - www.digelius.com

A.H. Records - www.ahrecords.fi

Keltainen Jäänsärkijä - www.kolumbus.fi/levykauppa

Tunnelin Levy - www.tunnelinlevy.com

Dis'n'Dat - www.disndatrecords.com

Poimori - www.poimori.fi

Funman - www.funman.fi

Pocity - www.pocity.fi

Epe - www.epe.fi

4. EL MERCAT FINÈS DE LA MÚSICA EN VIU

4.1. SALES ON ACTUAR

La filial finesa de Live Nation s'encarrega de programar concerts al país per als grans noms de l'escena internacional. Les principals sales de concerts de Finlàndia són quasi totes a Hèlsinki, la capital: l'Hartwall Arena, l'Estadi Olímpic, el Kultur i el Finlandia Hall. D'altra banda, també són grans escenaris el Turkuhalli de Turku i el Concert Hall de Tampere. De fet, tots els grups musicals que van actuar al país i que van rebre més afluència de públic durant l'any 2009 (U2, Rammstein, Paramore, Motorhead i Marilyn Manson) van actuar en algun d'aquests espais.

Una altra sala, en aquest cas més familiar i en què es pot assistir a concerts més íntims, és el Gloria Cultural Arena. Es tracta d'un centre innovador en què diverses modalitats artístiques i grups musicals contribueixen a la creació d'una nova cultura urbana. La tasca principal del centre és oferir a la gent jove l'oportunitat d'actuar i d'organitzar esdeveniments tot partint d'idees noves i trencadores. Els espectacles que desenvolupen engloben molts estils musicals, entre els quals el hip-hop, la rumba, la música dance, el techno i les músiques del món. De fet, el grup finès Gjallahorn, de l'òrbita de la world music i que fusiona amb èxit els sons tradicionals amb la música més contemporània, ha pujat a l'escenari de l'auditori.

Així mateix, les misses dels caps de setmana són una altra oportunitat per escoltar música en directe d'intèrprets destacats. En realitat, el TempPELLIAUKION, una església de Hèlsinki, atrau als organistes més importants del món. D'altra banda, la Sibelius Academy, una de les millors escoles de música de tota Europa, organitza anualment nombroses audicions de primera qualitat. De fet, el departament de música folk d'aquesta institució acadèmica va ser reconegut internacionalment el 2008 amb el Womex Award per la seva aportació a la millora de la percepció social del folk finès.

Altres sales de dimensió més reduïda indicades per a concerts són el Bar Loose i el Tavastia, a Hèlsinki. Es tracta de locals que apleguen els aficionats, tant locals com estrangers, que busquen bona música rock en viu. Pel que fa referència a les sales de jazz, cal dir que Finlàndia compta amb una ampli ventall de locals, entre els quals cal mencionar el MauMau-klubi i el Poparri, a Hèlsinki, i el Mank-Jazz Klubi, a Turku.

4.2. FESTIVALS ON ACTUAR

Un gran nombre d'esdeveniments de petita dimensió, i principalment de cap de setmana, han nascut durant els darrers anys a Finlàndia. De fet, en els últims temps aquesta mena d'actes, juntament amb els festivals que se celebren a diversos

indrets del país, han contribuït activament al desenvolupament de la marca-país “Finlàndia”. Les condicions meteorològiques, però, obliguen als finesos, durant els mesos d’hivern, a portar una vida tancats dins les cases. No obstant, un cop arriba el bon temps la gent es desperta amb ganes de realitzar activitats de lleure a l’aire lliure, entre les quals, assistir a festivals de música. I malgrat l’increment del turisme d’hivern al país, la possibilitat de celebrar festivals durant aquesta estació no ha estat especialment explorada. Les poques iniciatives que hi ha hagut són les dels festivals Kokkola Winter Accordion i el Kaustinen Chamber Music Week.

Cal dir, d’altra banda, que fins i tot en els festivals d’estiu, en molts casos es produeix un fenomen curiós: sovint el fundador del festival és un artista local que viu a l’estranger però que torna al país durant la temporada d’estiu. És precisament en aquest marc que s’han de situar el Kokkola Opera Summer, el Kuhmo Chamber Music Festival, el Pori Jazz, el Savonlinna Opera Festival i el Kaustinen Folk Music Festival, els quals han acabat situant en el mapa les corresponents poblacions.

De fet, gairebé l’únic lloc on se celebren grans esdeveniments musicals durant tot l’any és la ciutat de Tampere. Aquesta població s’està consolidant cada cop més com un pol d’atracció dels festivals que tenen lloc durant tot l’any a Finlàndia. Així, el mes de març comença amb el Tampere Film Festival, l’abril és el torn del festival de música contemporània Tampere Biennale, el mes de juny li toca al Tampere Vocal Music Festival, durant l’agost té lloc el Tampere Theatre Festival i, finalment, el Tampere Jazz Happening transcorre durant el mes de novembre de cada any.

Pel que fa a repercussió en els mitjans i entre el públic general, el Helsinki Festival és probablement l’esdeveniment cultural més conegut del país. Durant més de dues setmanes, a finals d’agost, la capital del país s’omple de concerts de música, espectacles teatrals i altres manifestacions culturals. El programa musical és força ampli i inclou tant música de cambra com músiques del món, així com també jazz, ja que el Viapori Jazz Festival –que té lloc a l’illa de Suomenlinna– està integrat en el primer. També forma part de l’esdeveniment el Flow Festival, que en l’edició de 2009 va aconseguir esgotar les entrades. Grace Jones, Lily Allen i Ladyhawke només són alguns dels noms que van passar pels escenaris del circuit. En total, es calcula que l’Helsinki Festival va acollir en la seva edició de 2009 uns 288.000 visitants, més d’un 30% dels quals van assistir a concerts de pagament.

Per la seva banda, el Pori Jazz és un festival internacional de gran dimensió que té lloc anualment a la petita població costanera de Pori. En realitat, es tracta d’un dels festivals més antics i més reconeguts de tota Europa: ha passat d’aplegar un miler i mig de persones en el cap de setmana que durava inicialment a reunir-ne més de 250.000 durant els nou dies que dura l’esdeveniment. Un gran nombre d’artistes coneguts globalment han actuat als seus escenaris, com per exemple Art Blakey, James Brown, Phil Collins, Chick Corea, Miles Davis, Bob Dylan, Alicia Keys, Paul

Simon, Jamiroquai, Carlos Santana, Stevie Wonder, Macy Gray, Erykah Badu, Paul Anka, Kanye West i Sting, entre d'altres. No obstant, també hi ha lloc per als grups menys coneguts que s'inicien en la programació internacional. A més, no només engloba música jazz, sinó també blues, soul, funk, hip-hop, diferents músiques del món i pop.

Així mateix, el festival de música folk Kaustisen Kansanmusiikkijuhlat, de periodicitat anual, és el més gran de les seves característiques als països nòrdics. El seu camí va començar a finals dels anys seixanta i ja en la primera edició va reunir pràcticament 20.000 espectadors. Avui en dia, aquesta xifra arriba a les cent mil persones durant els nou dies que dura el festival. De fet, més de 3.000 artistes procedents de Finlàndia i d'altres països actuen en els seus escenaris cada any. En realitat, però, cada any el festival està dedicat a un país diferent: l'edició del 2003 va tractar sobre Grècia; la del 2004 sobre Canadà; l'any següent el convidat d'honor va ser Hongria; el 2006 va estar dedicat a la música italiana i l'edició de 2007, a Rússia. Cal destacar que cada any el comitè organitzador del festival premia els músics de l'escena a partir de diferents categories de la música folk: el Master Folk Musician, l'Ensemble of the Year i el Festival Ensembles.

Des de 1995, el World Village Festival s'ha consolidat com una cita gratuïta a la ciutat d'Hèlsinki destinada a un públic familiar. La trobada, oberta a tothom i organitzada pel Service Centre for Development Cooperation (KEPA) i altres entitats sense ànim de lucre, ofereix un tast de les diferents cultures i músiques del món. A més del que s'ha esmentat, s'hi poden trobar espectacles de teatre, circ, dansa i altres activitats artístiques. D'aquesta manera, el festival pretén obrir noves perspectives en l'àmbit de la tolerància per la multiculturalitat, la cooperació al desenvolupament i altres aspectes d'interès global, i despertar el compromís individual en les qüestions del dia a dia.

A més, Finlàndia compta amb un gran nombre d'esdeveniments de música hard rock i metal. Sens dubte, val la pena mencionar el Tuska Open Air Festival, un dels grans espectacles de la música metal d'Escandinàvia. Pel que fa als festivals de rock, el més famós de tots és el Ruisrock de Turku i el Provinssirock de Seinäjoki, cadascun dels quals aconsegueix reunir anualment unes 50.000 persones. Alguns dels grups musicals que hi han actuat són Slipknot, Faith no more, Glas Vegas, Morissey, The Cardigans, Nick Cave and The Bad Seeds i Placebo.

Pel que fa a música culta, val la pena mencionar que la petita població costanera de Naantali, situada al nord de Turku, acull l'esdeveniment de música de cambra Naantali Music Festival. Per iniciativa de violoncel·lista Arto Noras, el 1980 el festival va iniciar la seva activitat musical. Des de llavors, molts dels personatges del gènere han actuat a la localitat i als seus voltants. Aquest és el cas, entre d'altres, de grans figures com Pierre Fournier, Vladimir Ashkenazy, Emil Gilels, Anne-Sophie Mutter,

Barbara Hendricks, Isaac Stern, Paul Tort Lier, Grigory Sokolov, Krzysztof Penderecki, l'Orquestra de Cambra Anglesa i l'Orpheus Chamber Orchestra.

Finalment, però no per això menys important, dir que l'entitat Finland Festivals (FF) posa a disposició del públic informació diversa sobre els diversos festivals musicals i d'altra mena que se celebren al país. Les xifres revelen que tots els festivals de música de Finlàndia conjuntament van rebre la visita de més de dos milions de persones durant l'any 2007, quan la població del país és tot just de 5,2 milions. En total, es varen vendre al voltant d'unes 700.000 entrades. Els festivals que més afluència van rebre van ser l'Helsinki Festival (70.180 persones), el Pori Jazz Festival (66.000), el Savonlinna Opera Festival (60.751) i el Kaustinen Folk Music Festival (39.000).

4.3. PROGRAMADORS

El Konserttikeskus Ry és una entitat sense ànim de lucre creada el 1963. El seu objectiu principal és l'organització de gires de concerts amb un programa d'alta qualitat musical al llarg de tot el país, principalment en centres educatius però també en escenaris més especialitzats. De fet, engloben una gran quantitat de gèneres musicals que van des de la música clàssica i el tango, al folk i les músiques del món. A més, el Konserttikeskus Ry també produeix els seus propis concerts, organitza festivals i desenvolupa noves formes i conceptes per captar l'atenció dels més joves per la música. Cal afegir que, a banda dels concerts, els tallers i les conferències han guanyat pes en les activitats que l'entitat ha portat a terme durant els darrers anys. En total, anualment realitza entre 700 i 1.000 esdeveniments, sempre relacionats amb la música, que aconsegueixen aplegar entre 100.000 i 150.000 joves. El Konserttikeskus Ry col·labora amb altres estats europeus i és membre de la Nordic Network for School Concerts (NNS) juntament amb la noruega Rikskonsertene, la sueca Svenska Rikskonsertter, la danesa Levende Musik i Skolen i la islandesa Tónlist fyrir alla.

El 1993 el cantant Bruno Maximus i el discjòquei Magic Sam varen tenir la idea de crear un festival de música funk en un ambient relaxat. Des de llavors, el Funky Elephant s'ha consolidat, després de set edicions, com una trobada anual imprescindible al Tavastia Club d'Helsinki. De fet, el festival aglutina tots els gèneres de la música negra: funk, soul, hip-hop, jazz, disco, latin i ska, principalment. A més, ha donat a conèixer l'avantguarda de l'escena musical finesa: Nu Spirit Helsinki, Giant Robot, Eternal Erection, Paleface, Don Johnson Big Band i molts més. L'objectiu del festival és captar cada cop més grups musicals estrangers i és en aquesta línia que s'ha d'entendre que hi hagin participat Roy Ayers i Markscheider Kunst, aquest darrer vingut de San Petersburg. Actualment, l'entitat organitzadora de l'esdeveniment és Funky Amigos.

D'altra banda, Festium, agència organitzadora de concerts en viu des de 1974, té una dilatada experiència en l'organització d'espectacles musicals. Ofereix als seus clients un servei personalitzat tot cobrint la major part dels gèneres musicals. Així mateix, el Global Music Center (GMC) és una institució orientada cap a les diverses músiques del món. No només publica informació sobre la world music, sinó que a més organitza esdeveniments musicals i fins i tot produeix discs. En realitat, té firmats acords de col·laboració amb diverses entitats internacionals per tal de promocionar la seva música al país. A més, dedica una atenció especial a la recerca en el camp de les comunitats culturals urgofineses –que inclouen, essencialment, les comunitats finesa, estona i hongaresa– i a la col·laboració en la resta dels països nòrdics. En aquest sentit, el GMC és l'organitzador del festival de música Etnosoi! que té lloc anualment a Hèlsinki durant uns dies de tardor.

5. ASSOCIACIONS I ORGANISMES D'INTERÈS

A continuació s'enumeren les principals entitats que treballen en el sector de la música a Finlàndia:

ÅKT Ry - International Federation of the Phonographic Industry (IFPI)

Federació Internacional de la Indústria Fonogràfica

www.ifpi.fi

Federació d'àmbit internacional que engloba cadascuna de les associacions nacionals del sector. La secció finesa agrupa al voltant de vint-i-quatre empreses discogràfiques del país, i inclou des de les filials de les grans companyies multinacionals del sector fins als segells independents locals. El seu objectiu fundacional és vetllar per una millor protecció jurídica de les companyies discogràfiques, així com pels drets d'autor, tot actuant com a actor de primer ordre en les mesures que es prenen contra la pirateria.

Gramex Ry

Societat de drets dels artistes i dels productors fonogràfics

www.gramex.fi

Entitat que agrupa al voltant de 40.000 artistes, grups musicals i companyies discogràfiques de Finlàndia amb l'objectiu de vetllar pels drets de propietat intel·lectual dels seus titulars. Així mateix, s'encarreguen del reemborsament i la llicència de les obres musicals. L'ESEK, com a part del Gramex des de 1983, té com a funció principal la promoció i el suport a les actuacions de música finesa en les seves diverses modalitats, principalment a professionals, encara que en alguna ocasió també ha recolzat certes activitats portades a terme per aficionats.

Teosto Ry

Societat de drets dels compositors

www.teosto.fi

Entitat que integra en el seu sí compositors, lletristes, arranjadors i discogràfiques. La fundació Luses, fundada el 1970 i vinculada a Teosto Ry, té la finalitat de promocionar i recolzar la composició musical, tant dels ciutadans finesos com dels estrangers establerts al país, a través de l'atorgament d'ajuts econòmics.

Kopioisto Ry

Societat de drets d'autor

www.kopioisto.fi

Entitat creada el 1978 relacionada amb els drets d'autor i amb representació dels autors, les empreses discogràfiques i els artistes.

Finnish Music Publishers Association

Associació d'editors musicals de Finlàndia

www.musiikkikustantajat.fi

Associació sense ànim de lucre fundada el 1976 que defensa els interessos de les més de quaranta empreses discogràfiques fineses que en són membres. Com a entitat diferenciada, també és membre de Teosto, del Finnish Composers Copyright Bureau i del Kopioisto.

Indieco

Associació de discogràfiques independents de Finlàndia

www.indieco.fi

Associació que agrupa alguns dels segells discogràfics anomenats independents i que es va constituir amb l'objectiu de millorar la capacitat de creixement de la indústria i de recolzar el sector musical finès.

Finnish Music Information Centre (FIMIC)

Centre d'informació musical finès

www.fimic.fi

Centre que a través del seu web ofereix al públic informació sobre la música fina i que conté un catàleg sobre els compositors locals i altres dades sectorials d'interès. Així mateix, l'apartat de notícies posa a disposició dels usuaris l'actualitat més recent sobre la indústria discogràfica a Finlàndia.

Copyright Information and Anti-piracy Centre (CIAPC)

Centre d'informació sobre el copyright i antipirateria

www.antipiracy.fi

Entitat creada el 1979 per diversos col·lectius que representen els titulars dels drets de propietat intel·lectual amb l'objectiu d'unir esforços per lluitar contra la pirateria. Des dels anys vuitanta, no només integra professionals del món de la música, sinó també de l'àmbit cinematogràfic i dels videojocs.

Piraattiliitto

Grup pirata

www.piraattiliitto.org

Organització ciutadana que defensa el dret dels individus a accedir gratuïtament a les obres artístiques i culturals.

Elvis RY

Associació de compositors

www.elvisry.fi

Associació de compositors, lletristes i arranjadors, amb més de 600 membres, de l'entorn de la light music.

Tuotos

Associació de productors audiovisuals independents de Finlàndia

www.tuotos.fi

Associació que integra al voltant de 500 productors audiovisuals independents de Finlàndia. A més, a través de la cooperació amb l'entitat sense ànim de lucre que distribueix els royalties als seus legítims propietaris, l'AGICOA, Tuotos representa a Finlàndia els titulars estrangers dels drets de propietat intel·lectual d'obres audiovisuals.

Yleisradio (YLE)

Corporació finesa de radiodifusió

www.yle.fi

Ens públic de radiodifusió audiovisual que es configura, de facto, com el proveïdor de mitjans de comunicació més important del país.

Sibelius Academy

Acadèmia Sibelius

www.siba.fi

Institució acadèmica de grau universitari de gran prestigi no només a Finlàndia sinó a tot el continent europeu. A part d'oferir una formació musical al seus alumnes, està activament involucrada en el desenvolupament de tendències noves i creatives en l'òrbita musical, així com en la investigació en la mateixa àrea. El nom de l'entitat deriva del compositor i músic Jean Sibelius, un nom de pes en la música a Finlàndia.

Music Export Finland (Musex Finland)

www.musex.fi

Associació orientada al suport a l'exportació de la indústria discogràfica finesa. Fundada l'any 2002 per dotze membres, actualment proporciona ajuda a les empreses que la integren a l'hora de promocionar i comercialitzar a l'estranger la música finesa.

Kulttuuri

www.kulttuuri.net

Es tracta d'uns dels portals web sobre cultura finesa més importants del país. Incorpora un seguit d'enllaços a entitats implicades en la indústria de la música, festivals i altres actors de l'escena musical.

Finnish Musicians Union

Sindicat de músics finesos

www.muusikkojenliitto.fi

Sindicat que aplega els músics professionals del país, al voltant d'uns 3.300, organitzats a partir de vint-i-cinc àrees. L'entitat és membre de la Central Organization of Finnish Trade Unions (SAK), l'International Federation of Musicians (FIM) i el Nordic Musicians Union (NMU).

Suosio

Associació d'orquestrades simfòniques fineses

www.sinfoniaorkesterit.fi

Entitat que des de 1965 treballa per a la promoció i el desenvolupament de la música simfònica i de cambra, així com pels interessos dels seus membres.

Finnish Folk Music Association

Associació de la música folk finesa

www.suomenkansanmusiikkiliitto.fi

Associació fundada el 1968 que agrupa tots aquells professionals de Finlàndia vinculats a la música folk i que participa activament en la seva promoció a través de l'organització al país d'activitats d'àmbit local.

Sulasol (Finnish Amateur Musician's Association - FAMA)

Associació de músics amateur finesos

www.sulasol.fi

Associació creada el 1922 que aglutina els músics aficionats de Finlàndia. Dins la mateixa organització, que inclou unes 350 corals i unes 20 orquestrades, destaquen les àrees de música folk, pop i contemporània.

Arts Council of Finland

Consell de les Arts de Finlàndia

www.taiteenkeskustoimikunta.fi

Entitat pública que té com a objectiu principal l'atorgament d'ajuts econòmics a projectes musicals sòlids i prometedors, tot donant prioritat a la vessant creativa i als aspectes pràctics que els atorguin una qualitat artística elevada. Alhora, l'Arts Council col·labora activament a recuperar l'herència cultural i artística del país.

Suomen Kulttuurirahasto

Fundació cultural finesa

www.skr.fi

Entitat privada que recolza la vida cultural finesa a partir de la concessió de beques de formació a les persones que treballen en les diverses àrees de la ciència, l'art i la cultura.

Music Finland

www.musicfinland.com

Marca creada pel Finnish Musicians' Union que identifica tota la creació musical que es realitza a Finlàndia: des del pop al rock, la música clàssica, el jazz i les músiques del món, entre d'altres.

6. PRINCIPALS FIRES I ESDEVENIMENTS MUSICALS

Els esdeveniments més rellevants en relació al sector musical que tenen lloc a Finlàndia, inclosos els atorgaments de premis per part d'entitats diverses, són els següents:

Emma Gaala

www.emmagaala.fi

Esdeveniment centrat en el lliurament dels premis Emma, convocats per la secció finesa de l'IFPI, que reconeix els artistes i grups musicals de més èxit del moment.

Musiikki & Media

www.musiikkimedia.com

Fira del sector musical i dels mitjans de comunicació que té lloc a la ciutat finesa de Tampere, amb setze edicions a les espatlles.

Songcastlewww.musex.fi

L'entitat Music Export Finland organitza cada any un taller d'escriptura d'àmbit internacional a Järvenpää. De fet, les principals empreses del sector del país i els compositors de les lletres de cançons hi assisteixen per crear noves xarxes de contactes i impulsar el negoci de la música. En definitiva, el principal objectiu de Songcastle és potenciar el desenvolupament de les habilitats dels professionals i incrementar la seva eficàcia en els mercats internacionals.

Finnish Metal Expowww.fme.fi

Esdeveniment que reuneix els aficionats a la música metal, els grups musicals i les empreses discogràfiques del gènere en un mateix espai. Paral·lelament, se celebra l'International Metal Meeting, un esdeveniment per als professionals del sector.

Is this itwww.isthisit.fi

Esdeveniment musical concebut com un taller i *think-tank* que té per objectiu desenvolupar noves idees que permetin a la indústria elaborar i oferir al públic millors productes musicals.

Muovi Awardswww.ifpi.fi

Esdeveniment musical organitzat per la secció fina de l'IFPI i que se centra en el lliurament dels premis Muovi, que reconeixen la producció audiovisual fina de vídeos clips. A més, aquests premis tenen per objectiu promoure l'interès del gran públic pels vídeos clips.

Helsinki Music Fairwww.sevent.fi/musiikkimessut

Fira del sector musical que té lloc a la ciutat d'Hèlsinki. Cada any s'hi presenten les novetats discogràfiques de la temporada i s'hi desenvolupen un seguit d'activitats paral·leles prou interessants.

A continuació s'enumeren els principals festivals de música de Finlàndia:

Festivals de música pop i rock:Ruisrock - www.ruisrock.fi - TurkuFlowfestival - www.flowfestival.com - HèlsinkiMyötätuulirock - www.mtr.fi - Vantaa

The Voice Juhannus Himos Festival - www.himosfestival.com - Jämsä
 Summer in the city - www.heippa.com/summerinthecity - Turku
 Aitoon Kirkastusjuhlat - www.aitoo.fi/kirkastus - Aitoo

Festivals de músiques del món i folk:

Helsinki Festival - www.helsinginjuhlaviikot.fi - Hèlsinki
 Kaustinen Folk Music Festival - www.kaustinen.fi - Kaustinen
 Funky Elephant - www.funk.fi/15 - Hèlsinki
 Naantalin Musiikkijuhlat - www.naantalinmusiikkijuhlat.fi - Naantali
 Haapevesi Folk Music Festival - www.haapavesifolk.com - Haapevesi
 Kihaus Folk Music Festival - www.kihaus.fi - Rääkkylä
 Faces Etnofestival - www.faces.fi - Billnäs
 World Village Festival - www.maailmakylassa.fi - Hèlsinki
 World Music Villa (Helsinki Festival) - www.helsinginjuhlaviikot.fi/fi/huvila - Hèlsinki
 Etnosoi! Festival - www.globalmusic.fi

Festivals de música metal i rock:

Sonisphere festival - www.fi.sonispherefestival.net - Pori
 Sauna Open Air Festival - www.sauna-open-air.fi - Tampere
 Kivenlahti Rock - www.kivenlahtirock.com - Espoo
 Provinssirock - www.provinssirock.fi - Seinäjoki
 Nummirock - www.nummirock.fi - Nummijärvi
 Tuska Open Air Metal Festival - www.tuska-festival.fi - Hèlsinki
 Ilosaarirock- www.ilosaarirockfi - Laulurinne

Festivals de música electrònica i hip-hop:

Basso Festival - www.basso.fi - Hèlsinki
 RMJ Party Camp - www.partycamp.fi - Pori
 Konemetsä - www.konemetsa.net - Ollila
 Pitkä kuuma kesä - www.pitkakuumakesa.fi - Hèlsinki

Festivals de jazz:

Baltic Jazz- www.balticzazz.com - Turku
 International Pori Jazz Festival - www.porijazz.fi - Pori
 Tampere jazz Happening - www.tampere.fi/jazz - Tampere
 Kaamos Jazz - www.kaamosjazz.fi - Tankavaara
 Turku Jazz - www.turkujazz.fi - Turku
 Jyväskylä Summer Jazz - www.sumerjazz.net - Jyväskylä
 Backas Jazz - www.backasjazz.fi - Vantaa
 Lumo jazz - www.lumojazz.fi - Kuopio
 Kalott Jazz &Blues - www.kalottjazzblues.net - Tornio
 Linna Jazz - www.linnajazz.fi - Hämeenlinna

Altres festivals de música:

Puistoblues - www.puistoblues.fi - Järvenpää
 Lumous Gothic Festival - www.lumous.net - Tampere
 Savonlinna Opera Festival - www.operafestival.fi - Savonlinna
 Tangomarkkinat - www.tangomarkkinat.fi - Seinäjoki
 Kuhmo Chamber Music festival - www.kuhmofestival.fi - Kuhmo
 Musica Nova - www.musicanova.fi - Hèlsinki
 Time of Music- www.musiikinaika.org - Viitasaari
 Tampere Biennal - www.tampere.fi - Tampere
 Kokkola Opera Summer- www.kokkolaopera.com - Kokkola
 Kokkola Winter Accordion Festival - www.festivals.fi - Kokkola

A continuació s'enumeren les principals sales i locals de Finlàndia on actuar:

A Hèlsinki:

- Korjaamo Culture Factory - www.korjaamo.fi
- Esplanade Park - www.esplanlava.fi
- Tavastia Club - www.tavastiaklubi.fi
- Virgin Oil Co - www.virginoil.fi
- Finlandia Hall - www.finlandiatalo.fi
- Café Mascot - www.mascot.fi
- Bar Loop - www.loop.fi
- Savoy Theatre - www.savoyteatteri.fi
- Villa Aino Ackté - www.ainoacktenhuvila.fi
- Gloria Cultural Arena - www.nk.hel.fi/gloria
- Hartwall Arena - www.hartwall-arena.com
- Helsinki Hall of Culture - www.kulttuuritalo.fi
- Bar Loose - www.barloose.com
- Helsinki Olympic Stadion - www.stadion.fi
- Temppeleaukion Church - www.helsinki.fi
- Happy Jazz Club Storyville - Helsinki - www.storyville.fi
- Kanneltalo - www.kanneltalo.fi
- Malmitalo - www.malmitalo.fi
- MauMau-klubi - www.myspace.com/maumauhelsinki

A altres ciutats:

- Somethin' Else - www.somethinelse.fi - Poppari
- Poppari - www.jazz-bar.com - Jyväskylä
- Opus K - Antikvaarinen oluthuone - www.opusk.fi - Lohja
- The Sibelius Hall - www.sinfoniahti.fi - Lahti
- Tampere Hall - www.tampere-talo.fi - Tampere
- Turku Hall - www.turkuhalli.fi - Turku

7. PREMSA ESPECIALITZADA

A continuació s'enumeren les principals revistes musicals editades a Finlàndia:

Muusikko

www.musicfinland.com/sml/muusikko/muusikko.html

La revista musical finesa més antiga de totes, amb onze números l'any, ofereix una perspectiva particular no només de la música, sinó també de la cultura en general.

Suomi Jazz

www.suomijazz.com

Revista musical online amb informació i notícies d'actualitat del jazz a Finlàndia.

Free Magazine

www.freemagazine.fi

Revista musical, en aquest cas editada en anglès, amb informació actualitzada sobre novetats discogràfiques, concerts i altres esdeveniments musicals.

Helsingin Sanomat

www.hs.fi

Diari generalista de gran prestigi a Finlàndia i, de fet, un dels més importants de tots els països nòrdics. En realitat, es calcula que al voltant del 75% dels seus lectors són habitants d'Hèlsinki; el 35% restant el formen lectors de la resta del país.

Grup Pop Media Oy (Viihdemediayhtiö)

www.viihdeimperiumi.fi

L'empresa editora Pop Media Oy (Viihdemediayhtiö) està especialitzada en la producció de continguts relacionats amb les indústries culturals, entre els quals destaquen els productes periodístics següents: *Rumba*, *Rytmi* i *Inferno*.

Rumba

Revista musical dedicada sobretot a la música rock i pop, tot i que inclou notícies i recull els esdeveniments principals de l'òrbita de les músiques del món. A més, es fa ressò de les novetats musicals de Finlàndia i ofereix ressenyes dels concerts i festivals que tenen lloc al país.

Rytmi

Revista de música pop dirigida principalment als amants de la música que volen saber una mica més sobre els grups musicals i els esdeveniments que passen al seu voltant.

Inferno

Revista que ofereix informació sobre música heavy rock i folk metal. Publica deu números a l'any.

Finalment, cal destacar les següents publicacions, més minoritàries:

Skenet - www.skenet.fi

Desibeli - www.desibeli.net

Six Degrees - www.6d.fi

Voima - www.fifi.voima.fi

Sue - www.suezine.fi

Suosikki - www.suosikki.fi

Soundie - www.soundi.fi

Pop - www.pop-lehti.fi/lehti

8. PROGRAMADORS

Els programadors més importants de Finlàndia són els següents:

Konserttikeskus - www.konserttikeskus.fi

Club Worldbeat - www.clubworldbeat.com

Live Nation - www.livenation.fi

Global Music Centre (GMC) - www.globalmusic.fi

World Village - www.maailmakylassa.fi

Festium - www.festium.fi

Funky Amigos - www.funk.fi

9. CONCLUSIONS

Finlàndia es distingeix de la resta dels països nòrdics pel fet de no tenir una llarga trajectòria ni en la producció discogràfica ni en l'exportació de música comercial a l'estranger. No obstant, aquesta tendència ha canviat en els darrers sis anys. Des d'aleshores, els grups musicals finesos s'estan fent un lloc en l'escena discogràfica internacional, sobretot en els gèneres del hard rock i el heavy metal. Alhora, aquesta especialització distingeix Finlàndia de les veïnes Dinamarca, Noruega i Suècia, que centren tots els seus esforços a promocionar la música més comercial de l'òrbita del pop. Des de 2004, de fet, trobem tres grups finesos de hard rock –HIM, The Rasmus i Nightwish– en les llistes d'èxit d'àmbit europeu.

Resulta curiós observar com la ràpida expansió iniciada per la música finesa ha coincidit amb la reorganització de l'entitat Musex Finland, que ha ampliat el seu àmbit d'actuació. A més, cal afegir que la victòria en el Festival d'Eurovisió del 2006 va posar Finlàndia en el mapa musical europeu, tot captant l'atenció del mercat per la indústria discogràfica local i aconseguint situar artistes finesos en els millors escenaris i fires d'Europa. Tot i això, el país tot just acaba de donar-se a conèixer a nivell global i s'aprecia una manca d'experiència per competir amb la resta de països escandinaus. No cal oblidar, però, que el talent hi és i només necessita una mica més de rotatge.

Precisament per aquesta raó s'ha d'entendre que la Sibelius Academy i l'entitat Music Export Finland, juntament amb el centre d'informació sobre música finesa FIMIC, hagin desenvolupat i creat el projecte *Finnish Music Express*, que té com a objectiu final orientar la indústria discogràfica pròpia per tal que les empreses estiguin preparades per a l'Exposició Universal de Shangai que se celebra l'any 2010. No s'ha d'oblidar, a més, que Finlàndia compta amb una llarga i enriquidora tradició en el camp de la música de cambra, el folk, l'òpera, la música contemporània, el jazz i fins i tot el tango. Aquesta particularitat, en realitat, rarament es coneix a la resta de països de l'Europa occidental. Per això el govern finès, amb la col·laboració d'una sèrie d'institucions culturals del país (entre les quals es troba la Sibelius Academy) ha intentat donar forma a un sector musical que tingui les eines necessàries per seduir els mercats globals.

El mercat finès de la música crida especialment l'atenció respecte dels seus veïns nòrdics pel fet que la facturació del sector es continua mantenint estable malgrat la crisi generalitzada de la indústria a nivell mundial. Mentre que a la resta de països del món la facturació majorista ha patit una davallada considerable, a Finlàndia continua situant-se al voltant dels 96 milions de dòlars americans. Es tracta, doncs, d'un mercat força excepcional en comparació amb la tendència general decreixent de la indústria discogràfica mundial. N'és una prova el fet que les vendes de música enregistrada en suport físic, essencialment CDs, només han caigut un 18% en els darrers quatre anys, mentre que a Suècia ha arribat a un 35% i a Noruega s'ha duplicat. D'altra banda, i en relació al suport digital, tot i que les vendes han passat en tant sols dos anys dels 2,2 milions de dòlars als 4,4 milions, aquestes només representen un 5% de les vendes. Si ho comparem, per exemple, amb Dinamarca, aquesta quota pràcticament es triplica. També cal dir que el servei de subscripcions no sembla estar encara a la mateixa posició avançada en què es troba en d'altres mercats. En qualsevol cas, Telia Sonera, l'operadora líder en telecomunicacions de tots els països nòrdics, juntament amb DNA i Nokia, ofereixen els serveis de subscripció més importants. Així mateix, com a Dinamarca, els grups musicals locals gaudeixen d'una rellevància considerable que, en aquest cas, els situa fins i tot onze punts percentuals per damunt que els artistes estrangers.

La legislació finaesa en matèria de propietat intel·lectual, abans de la reforma del 2006, era poc restrictiva i permetia als consumidors realitzar còpies per a l'ús privat. Posteriorment es compensava les empreses discogràfiques a través dels cànon que s'apliquen sobre els suports que permeten emmagatzemar música. No obstant, el cas del portal il·legal Finnreactor, els responsables del qual van ser declarats culpables d'un delictes contra la propietat intel·lectual, ha marcat un abans i un després en la descàrrega il·legal de música en el país. Tot i això, de moment la nova normativa no sembla haver resultat massa efectiva i encara s'aprecia una forta activitat lligada a la pirateria.

Finalment, no s'ha d'oblidar que Finlàndia acull cada any durant la temporada d'estiu un important volum de turisme cultural, rellevant en termes quantitativs, que acudeix als nombrosos festivals de música i altres esdeveniments que tenen lloc al llarg de tot el país des de principis de juny fins a setembre. Així mateix, els contrastos i la singularitat de la música finaesa s'aprecien amb claredat a l'esdeveniment musical més important del país, el Helsinki Festival, que integra quatre festivals de música diferents. De fet, les músiques del món tenen el seu espai propi en el Villa Festival; el jazz, al Viapori Festival; el pop, al Flow Festival; i la música clàssica en un escenari propi. En realitat, cada estiu els festivals de música al país sobrepassen el centenar, així que el mercat és el suficientment obert i accessible, sobretot per als grups i artistes que es mouen en el terreny del folk i el jazz. Així, un bon escenari perquè el folk català soni a Finlàndia és el Kaustinen Folk Music Festival, el més gran de Finlàndia. Durant els nou dies que dura l'esdeveniment, hi assisteixen al voltant d'unes cent mil persones que s'interessen per algun dels tres mil grups que, vinguts tant de Finlàndia com de fora del país, hi actuen cada any. A més, el Faces Etno Festival de Billnäs i l'Etnosoi! Festival d'Hèlsinki programen en cada edició un cartell de grups de músiques del món molt divers, en què els artistes catalans podrien encaixar.

D'altra banda, i pel que fa al jazz, l'International Pori Jazz Festival és una cita obligada per als professionals i els amants del gènere. Durant l'edició de 2009, es calcula que unes 141.000 persones van acudir a algun dels quaranta concerts d'accés gratuït o als 120 de pagament. En cas de preferir una trobada de dimensió més petita, el Tampere Jazz Happening i el Turku Jazz Festival són una bona alternativa. En relació al rock, el Ruisrock i el Provinssirock són els principals festivals d'àmbit internacional del país, en els programes dels quals hi té un pes especial el gènere del hard rock.

Pel que fa a les sales, resulten adients la Korjaamo Culture Factory, el Savoy Theater, el Gloria Cultural Arena i el Tavastia Club, totes a la ciutat d'Hèlsinki. Es tracta de locals evidentment urbans, l'objectiu dels quals és la promoció de la diversitat cultural i la creativitat, i que freqüentment acullen artistes de l'òrbita de la world music. Per acabar, només dir que el Konserttikeskus Ry i el Global Music Center (GMC) són les principals organitzacions que programen esdeveniments i concerts relacionats amb les músiques del món a tota Finlàndia.

10. BIBLIOGRAFIA

IFPI Finland

www.ifpi.fi

Recording Industry in Numbers 2009

Music Export Finland Agency

www.musex.fi

Finnish Music Information Centre (FIMIC)

www.fimic.fi

Anti-piracy Centre in Finland

www.antipiracy.fi

Pirate Group

www.piraattiliitto.org

Sibelius Academy

www.siba.fi

Arts Council of Finland

www.taiteenkeskustoimikunta.fi

Culture in Finland

www.kulttuuri.net

Cooperation Organisation for Cultural Events

www.festivals.fi

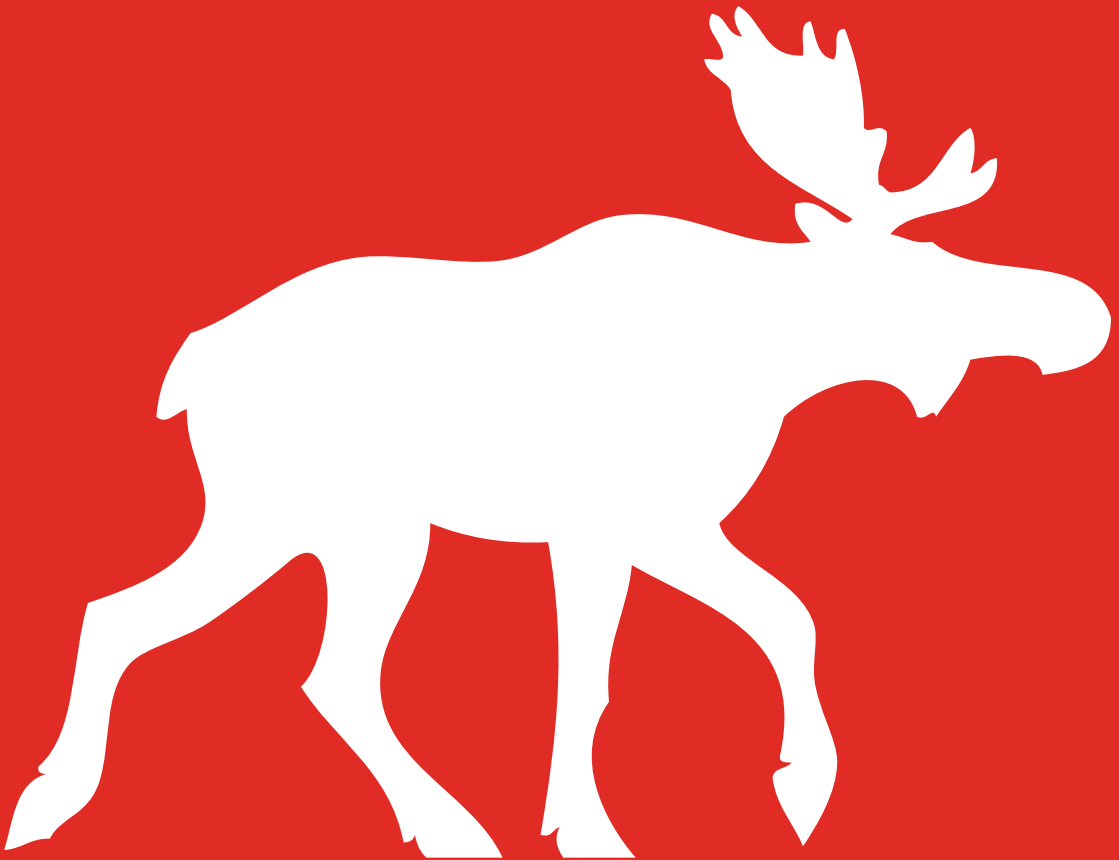
M



Noruega



NWY



1. DADES GENERALS

A principis de 2009, la població de Noruega era de gairebé 4,8 milions de persones. La immigració recent, de fet, ha suposat més de la meitat del creixement de la població. Segons l'organisme estatal d'estadística, Statistics Norway (SSB), durant l'any 2007 varen arribar al país 61.200 persones, un 35% més que l'any anterior. A principis de 2008, en total es comptabilitzaven 459.600 habitants nousvinguts, ja fossin estrictament immigrants o bé descendents d'aquests, i representaven el 9,7% del total de la població noruega. D'aquests nousvinguts, 350.000 eren d'origen no occidental: el grup més nombrós el formen ciutadans d'origen polonès, pakistanès, suec, iraquíà, somali, vietnamita, danès i alemany.

Noruega és una monarquia constitucional i parlamentària en què el rei és el cap de l'estat. El seu rol està delimitat per la constitució de l'estat. El consell d'estat, per la seva banda, està integrat pel primer ministre, que és el cap del govern, i per la resta de ministres, designats, almenys a nivell formal, pel monarca Harald V. El parlament de Noruega es denomina Stortinget i actualment està conformat per 169 diputats. Els parlamentaris són elegits des dels 19 comptats per un període de quatre anys d'acord amb un sistema de representació proporcional. Des d'octubre de 2005, el primer ministre de Noruega és el laborista Jens Stoltenberg.

Noruega, sorprenentment per a alguns, no és membre de la Unió Europea. Els referèndums celebrats els anys 1972 i 1994 van posar de manifest que la població noruega preferia mantenir-se al marge de la construcció europea. No obstant, juntament amb Islàndia i Liechtenstein, Noruega participa en el mercat únic europeu a través de l'Espai Econòmic Europeu (EEE). Així mateix, és membre fundador de les Nacions Unides, l'OTAN, el Consell d'Europa i el Consell Nòrdic, l'OMC i l'OCDE.

Després de la Segona Guerra Mundial, el país va experimentar un creixement econòmic ferotge, especialment gràcies a les quantioses reserves de petroli que es van descobrir a principis dels anys setanta. Avui, Noruega es posiciona globalment com un dels països més rics del món, tot comptant amb les reserves per càpita més grans del planeta. El mes d'agost de 2009, el fons sobirà nacional noruec va reconèixer que és titular d'aproximadament de l'1% de les accions que cotitzen a totes les borses del món. A més, la indústria petrolífera representa un quart del PIB de Noruega i situa el país com el setè major exportador de petroli del planeta. En la situació actual de crisi econòmica global, els experts han valorat la corona noruega com una de les monedes més sòlides del món. Com a conseqüència, el cost de la vida a Noruega és també al voltant d'un 30% superior a la mitjana de la resta de països europeus. Tot i això, els valors igualitaris de la societat noruega asseguren que les diferències salarials entre els treballadors menys ben pagats i els directius de les empreses més importants siguin inferiors que en d'altres economies occidentals. Els ciutadans de Noruega gaudeixen del segon PIB per càpita més important del món, només per darrere de Luxemburg. La revista *Foreign Policy* situa el país en el darrer lloc en l'*Índex d'Estats Fallits* del 2009, tot considerant-lo com el país que millor funciona i més estable del planeta. Tot indica que Noruega continuarà com una de les economies més riques del món, en gran part gràcies a les exportacions de les seves reserves de petroli i de gas natural.

Noruega manté un estat del benestar amb accés universal als serveis sanitaris i a l'educació universitària, i un sistema de seguretat social molt potent. En realitat, ha estat qualificat com el país amb l'*Índex de Desenvolupament Humà* més elevat entre els anys 2001 i 2006. L'economia noruega és un exemple d'economia mixta que combina el lliure mercat amb una gran intervenció de l'Estat en el mercat, sobretot en determinats sectors considerats estratègics. És així com s'ha d'entendre que el sector públic sigui propietari de la indústria petrolífera a través de l'empresa StatoilHydro, de la indústria energètica (Statkraft) i de la indústria de l'alumini (Norsk Hydro). En el sector bancari, l'Estat és propietari del DnB NOR, el major banc del país, i en el sector de les telecomunicacions, és titular de Telenor.

Noruega és un estat unitari que, a nivell administratiu, es divideix en comptats (en noruec, *fylker*) i municipis (*kommuner*). La població lapona, el poble indígena més nombrós d'Europa, gaudeix de certs nivells d'autonomia sobre els territoris tradicionalment ocupats per ells, reconeixement que es concreta en l'existència del parlament sami.

2. EL MERCAT MUSICAL NORUEC

2.1. EL MERCAT MUSICAL NORUEC EN EL CONTEXT INTERNACIONAL

Segons l'informe de l'IFPI *Recording Industry in Numbers 2009*, Noruega és el vint-i-unè mercat musical més gran del món, amb una quota de mercat a nivell global del 0,7%. Si només tenim en compte les vendes derivades de la música en suport digital, es posiciona en el rànquing mundial en el lloc vint-i-dosè, amb un 0,3% de quota. Finalment, i en relació als ingressos derivats de les actuacions musicals fetes al país, ocupa la divuitena posició amb un 1,3% del mercat. Pel que fa referència a les vendes físiques, Noruega és el dinovè país del món amb majors vendes en suport físic.

Per ser més específics, les darreres xifres de vendes del mercat de la música noruec mostren que continua la tendència negativa iniciada fa uns anys, en paral·lel a la crisi discogràfica mundial. Les vendes de música, incloses tant les unitats en suport físic com en digital, van caure un 4% durant el primer semestre de 2009 en comparació amb l'any anterior. En concret, les vendes en suport físic van veure's reduïdes un 11% durant els primers sis mesos d'aquest any, mentre que en suport digital van apropar-se a una davallada del 55%. Igualment, les vendes de singles van caure en valor un espectacular 54%, i la música en format DVD, un 14% durant el mateix període. En definitiva, les vendes acumulades durant el 2008 suposen 3,2 milions d'unitats físiques, el que significa una facturació de 203 milions de corones noruegues (aproximadament uns 24 milions d'euros). Els ingressos a través del negoci d'Internet, també durant el primer semestre del 2009, han suposat una facturació de 41 milions de corones noruegues (uns 5 milions d'euros).

De fet, només les companyies discogràfiques multinacionals, és a dir, les quatre *majors* (Universal, Sony, Warner i EMI), han facturat durant la primera meitat de l'any 2009 per valor de 183.973 mil corones noruegues (uns 25 mil euros) per les vendes fetes a través de les botigues de música, els majoristes i les botigues online. Això representa un increment del 2% respecte el mateix període de l'any anterior, després d'una davallada constant des del 2001. D'altra banda, els segells discogràfics independents han hagut d'enfrontar-se a una reducció del 19%. En realitat, la discogràfica comercial Fair Play Entertainment s'ha fet amb una sèrie de grups musicals que, fins el moment, pertanyien al segell independent Playground. Sens lloc a dubte, aquest fet ha repercutit greument tant en la quota de mercat de les discogràfiques independents com en la seva facturació en conjunt.

Noruega es va fer famosa fa uns anys pel grup de música A-Ha. En un inici, van aconseguir la fama el 1985, i el seu èxit es va mantenir durant els anys noranta i

la primera dècada del segle vint-i-u. El seu primer àlbum, *Hunting High and Low*, va convertir-se en el quinzè millor àlbum de l'any 1986 segons la revista musical *Billboard* i en un dels més venuts d'aquell mateix any. Alhora, A-ha va aconseguir col·locar el single *Take on Me* en l'escena internacional gràcies a la nominació, en la categoria de millor nou artista, als Grammy Awards. Cap a l'any 2000, el grup havia aconseguit vendre 36 milions d'àlbums a tot el món i el doble de singles. No obstant, aquesta etapa daurada ha arribat a la seva fi. Avui en dia, Noruega continua apostant pel sector musical com a indústria de l'economia, i prova d'això és que artistes i grups com ara Røyksopp, Turbonegro, Serena Maneesh, Sissel, Annie, Ida Maria, The Whitest Boy Alive, Madrugada i Jaga Jazzist encapçalen la música comercial al país.

2.2. ORGANITZACIÓ DEL SECTOR

El mercat musical noruec està constituït, d'una banda, per les empreses filials de les multinacionals discogràfiques amb presència global i les companyies escandinaves més rellevants a la regió i, de l'altra, pels segells independents. Les primeres estan agrupades en la secció noruega de l'International Federation of the Phonographic Industry (IFPI). La resta, al voltant d'unes 120 empreses de capital noruec, s'organitzen a partir de l'associació FONO.

QUOTES DE MERCAT DE LES PRINCIPALS EMPRESES DISCOGRÀFIQUES DE L'IFPI I DE FONO		
	2007	2008
Universal Music	28,6%	31,1%
EMI	13,4%	14,5%
Sony Music Norway	18,7%	17,3%
Warner Music Norway	11,1%	9%
MO (Musikoperatørerne)	4,2%	6,3%
BonnierAmigo Music Group (Tuba)	6,6%	5,2%
Playground Music Scandinavia AB	2,8%	2,3%
Tylden (Bara Bra Musikk)	2,9%	4,4%
Voices Music & Entertainment	2,8%	3,4%
MBO Nordisk Film	3,7%	1,8%
Mudi (Master Music/Naxos)	3,7%	3,3%
KKV	1,8%	-
Altres	-	0,9%

[Font: IFPI]

Com s'observa en el quadre, la companyia Musikoperatørerne (MO) posseeix el 6,3% de la quota musical del país. De fet, MO és un dels principals distribuïdors independents de Noruega, només superat per les quatre multinacionals discogràfiques (Universal, EMI, Sony BMG i Warner). El seu catàleg inclou al voltant de quatre

mil títols diferents de grups musicals noruecs en suport CD. A més, gaudeixen de la representació del segell alemany ECM, que té més de nou-centes referències diferents. Malgrat les xifres desencoratjadores del sector musical, MO ha tingut des de fa temps un constant increment de les vendes.

L'activitat de MO és, essencialment, la venda de CDs en el mercat noruec, tant als majoristes com a les botigues minoristes de música, i en conseqüència, entre les seves prioritats també es troba l'increment del nombre dels discs noruecs que s'exporten a l'exterior. Durant l'any 2008, les exportacions noruegues en aquest sector van suposar més de 2,6 milions de corones noruegues (quasi mig milió d'euros). Els principals mercats de destinació són l'Europa Occidental, els Estats Units, la resta d'Escandinàvia, el Japó, Hong Kong, Corea del Sud i Taiwan.

Com succeeix a quasi tota Europa, el sector musical noruec interacciona amb una sèrie d'institucions públiques. La responsabilitat principal sobre el sector correspon al Ministeri de Cultura, però també la resta de departaments del govern noruec col·laboren amb la indústria musical d'una o una altra manera. Destaca, entre altres, el Consell noruec de les Arts. No obstant, només existeix una entitat governamental que es dediqui exclusivament a la música: es tracta del Rikskonserten. Creat el 1968, el seu objectiu és donar accés a la població a la música en directe a gran escala. En aquest sentit, organitza més de 9.000 esdeveniments l'any per tot el territori, esdeveniments que acaben aollint més d'1,2 milions de persones. La major part d'aquests actes són concerts per a institucions educatives i centres de dia per a la gent gran, però també munten més de 300 concerts, dels que es podrien anomenar ordinaris, de tots els estils musicals i amb un programació intensiva d'artistes de l'escena internacional.

Noruega compta amb diverses entitats musicals finançades per l'Estat prou rellevants: l'Orquestra Filharmònica d'Oslo, l'Orquestra Filharmònica de Bergen, l'Òpera Nacional de Noruega, el Ballet Nacional de Noruega, el Dance House Norway, el Norwegian Jazz Scene i el Norwegian Folk Music Scene. A més, té una oferta de més de 200 festivals de música de tots els gèneres i dimensions, entre els quals un gran nombre dedicats a la música de cambra, al jazz i a la música rock. Dos dels festivals de rock més importants del país són el Quart Festival, que té lloc a Kristiansand a principis de juliol, i l'Øya Festival, que es desenvolupa prop d'Oslo a principis del mes d'agost. També hi ha festivals de música comercial més especialitzats, com ara el Notodden Blues Festival i l'Inferno Metal Festival. A més, la llista dels festivals més importants també inclou el de música de cambra Trondheim, el Bergen International Festival, el Festival of North Norway, l'Olav Festival, el Molde International Jazz Festival, l'Elverum Festival, l'Ultima Festival, el Vossa Jazz i el Førde Folk Music Festival.

La major part dels professionals que participen en el sector de la música a Noruega són membres del sindicat Norwegian Musicians' Union –integrat essencialment per

músics— o bé de Gramart, que agrupa els agents de l'escena discogràfica noruega. Pel que fa als compositors, existeixen dos sindicats: en primer lloc, la Norwegian Society of Composers, estrictament per a música contemporània; i el NOPA, per a música més comercial.

Pel que fa a les societats gestores dels drets d'autor, cal dir que en el panorama musical noruec n'existeixen cinc. El TONO, que s'encarrega de la recollida dels drets de propietat intel·lectual de naturalesa econòmica dels compositors i els editors de la indústria musical; NCB, que s'ocupa dels royalties derivats dels drets de reproducció mecànica del mateix col·lectiu; GRAMO, que focalitza els seus esforços en els músics i artistes musicals noruecs; KOPINOR, que gestiona els drets d'autor de les còpies d'obres publicades; i finalment NORWACO, que vetlla pels drets de propietat intel·lectual derivats del cable.

El Music Information Centre Norway (MIC), finançat pel Ministeri de Cultura de Noruega, és responsable de la promoció de la música noruega i de l'escena musical del país tant dins de les pròpies fronteres com a l'exterior. De fet, actua com un agent destacat a l'hora de facilitar notícies, informació sobre els compositors, els músics i les institucions involucrades en la indústria musical, així com catàlegs, calendaris i informació diversa sobre el sector. El MIC gestiona la revista online sobre música més important de l'estat, *Ballade*, que cobreix tots els gèneres de música i actua com una comunitat musical, amb el fòrum de discussió més important del mercat nacional. La revista *Faro Journalen* i les guies musicals *Groove* i *Musiq* també nodreixen el sector discogràfic noruec. Finalment, l'entitat Export Norway, que rep suport financer públic a través d'Innovation Norway, desenvolupa una funció similar al MIC, però en el terreny de la música més comercial.

Cada any, els músics són premiats en el Spellemannprisen. Es tracta del reconeixement per excel·lència dels artistes noruecs a partir de disset categories diferents, una per a cada estil musical, més quatre mencions especials a l'artista de l'any, el premi revelació, el més venut i el millor videoclip. Aquest premi va ser creat el 1973 per iniciativa de la secció noruega de l'IFPI, i des de llavors anualment ha reconegut la trajectòria dels millors cantants i grups musicals noruecs. L'esdeveniment està organitzat per un comitè que rep el mateix nom, els membres del qual són tant l'IFPI Norway com l'altra associació de la indústria, la FONO.

Per la seva banda, Folke Larm treballa en la promoció de la música folk noruega i els seus artistes tant en l'escena nacional com en la internacional. Des de l'any 2005, Folkelarm s'ha transformat en un esdeveniment obert que el podríem qualificar de festival de música. Precisament, durant la seva celebració tenen lloc els Norwegian Folk Music Awards.

2.3 PARTICULARITATS DEL MERCAT NORUEC RESPECTE DE L'EVOLUCIÓ GENERAL DEL SECTOR

Si els noruecs es caracteritzen per alguna cosa, és per saber posicionar-se sorprenentment bé en els escenaris internacionals. Així doncs, per exemple, durant el 2009 vuit grups musicals noruecs van actuar en l'Spot Festival d'Aarhus, a Dinamarca. Així mateix, diversos músics de jazz van participar en l'edició 2009 del Jazzhead, que té lloc a Bremen, a Alemanya. Cal afegir que durant el 2008 es va presentar la setmana del jazz noruec al Festival de Jazz de Londres sota el títol *Scene Norway*. A més, sis artistes noruecs van assistir a l'edició 2009 d'Eurosonic a Groningen, i almenys quaranta empreses van estar representades en l'estand del país al Midem, a Cannes. Per la seva banda, la fira berlinesa Popkomm ha acollit sovint cantants d'origen noruec. Cal no oblidar que catorze grups musicals dels país van pujar als escenaris del South by Southwest Music Festival d'Austin, a Texas.

No obstant, a l'escena musical noruega li manca, en comparació amb Suècia i Dinamarca, una trajectòria internacional consolidada. Precisament en aquest context s'han d'entendre les iniciatives del país en matèria d'exportació musical: la seva voluntat és arribar a ser, algun dia i en aquest sector, com els suecs.

La secció noruega de l'IFPI i l'associació dels segells independents FONO, preocupats pel futur de la indústria discogràfica del país, han desenvolupat un pla estratègic que marca una sèrie d'objectius prou ambiciosos per aconseguir incrementar la projecció internacional de la música noruega. Aquest pla ha estat presentat al Ministeri de Cultura i, sota el títol *Expandir-se o morir*, es marca els següents propòsits. En primer lloc, col·locar abans del 2011 tres artistes noruecs en els circuits europeus de música comercial, al costat dels grans noms de l'escena internacional. En segon lloc, posicionar abans del 2012 tres grups musicals noruecs en la llista dels deu singles europeus més venuts, i un altre en el rànquing dels deu àlbums europeus. En tercer lloc, aconseguir que un cantant del país sigui nominat com el millor artista musical de l'any en els Brit Awards del 2013. En quart lloc, obtenir cinc nominacions l'any als Grammy Awards, amb victòria per almenys un d'ells abans del 2012. Finalment, el pla també pretén que un grup de música de Noruega s'introdueixi en el Top 10 americà dels singles, i que hi hagi un àlbum noruec entre els vint més venuts als Estats Units, tot plegat abans del 2012.

En definitiva, es tracta que les exportacions noruegues de música es doblin cap a l'any 2015. I això, segons els ponents de l'informe, s'ha d'aconseguir a través de l'enfortiment de l'entitat Music Export Norway. A dia d'avui, aquesta organització ja compta amb un delegat a Londres que ha de propiciar que els artistes noruecs que tenen el Regne Unit com a principal mercat tinguin facilitats a l'hora d'introduir-

s'hi. No obstant, l'entitat només compta amb quatre treballadors, xifra que, segons els experts, és totalment insuficient per afrontar amb èxit els reptes de la indústria musical del país.

Malgrat aquestes limitacions, el 2009 ha estat el tercer millor exercici per a les vendes d'àlbums de Noruega. Així és: els minoristes van apostar decididament per la música del país i van comprar CDs per un valor de 89,75 milions de corones noruegues (uns 11 milions d'euros). Respecte l'any anterior, això suposa un increment del 13,2%. A més, cal no oblidar que el 2009 la quota de mercat de la música noruega també es va multiplicar en suport digital: les vendes d'àlbums noruecs van créixer un 586% respecte l'any anterior. Tot i això, la música noruega suposa tan sols un 15% del total dels àlbums digitals venuts en el 2009 a tot el món, però aquesta xifra resulta extraordinàriament elevada si tenim en compte que només un any abans aquesta quota era del 3,4%.

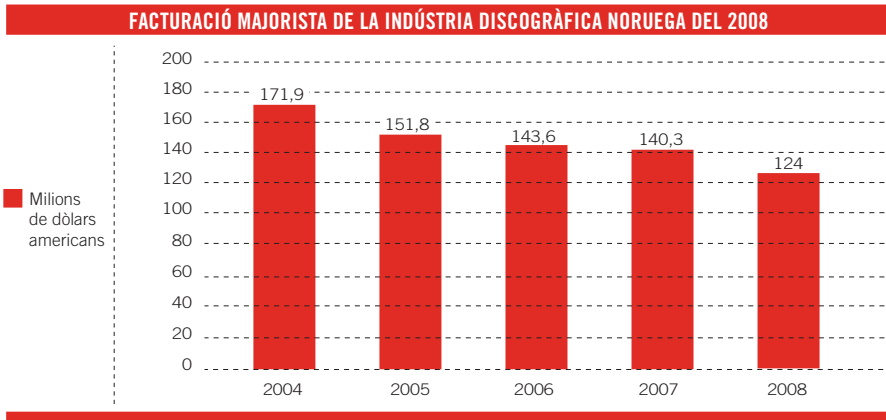
També les vendes de singles en suport digital de música noruega s'han multiplicat. Concretament, el 2009 es van veure incrementades en un 450% a través d'Internet i en un 1.554% per la via dels terminals mòbils. Conjuntament, suposen una quota de mercat del 16%, quan l'any anterior era del 3%. La secció noruega de l'IFPI posa de manifest que, per primer cop en la història, els ingressos mensuals de les companyies discogràfiques derivats de la compra d'àlbums de música en suport digital han superat els 3 milions de corones noruegues (aproximadament mig milió d'euros). De fet, aquest suport representa un 11,4% de les vendes totals d'àlbums corresponents al mes d'abril de 2009.

Prova de la rellevància que la música noruega està començant a adquirir al país és que la indústria discogràfica s'aplega al By:Larm, l'equivalent a l'esdeveniment danès Spot Festival. Es tracta de la trobada musical més gran de tota Escandinàvia. Amb seu a Oslo, té com a fita situar la capital del país com el principal escenari de la música en viu del panorama escandinau. A més, la capital noruega és un punt clau pel que fa a la música en viu. Amb més de cinc mil actuacions en directe l'any, comparativament hi ha molts més concerts i festivals a Oslo que a cap altra capital dels països nòrdics. De fet, Estocolm acull al voltant de tres mil cinc-cents actuacions anuals i Copenhaguen, no més de tres mil. Només el By:Larm aconsegueix atraure mil cinc-cents representants de la indústria i mig miler de músics i artistes. L'esdeveniment està organitzat al voltant d'una sèrie d'activitats que tenen lloc, d'una banda, durant el dia –incloent seminaris, reunions, debats i tallers– i, de l'altra, d'un programa nocturn on la música en directe guanya el protagonisme en diversos escenaris i locals de la ciutat. El festival, en realitat, és l'esdeveniment més important que combina a la perfecció la música noruega i els grups musicals internacionals, i d'aquesta manera aconsegueix convertir-se en la plataforma de presentació dels nous talents escandinaus.

3. EL MERCAT NORUEC DE LA MÚSICA ENREGISTRADA

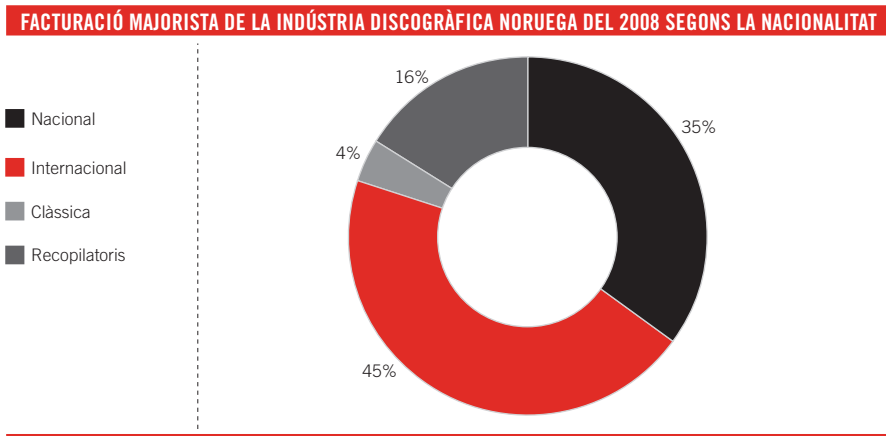
3.1. LA FACTURACIÓ

Observant l'evolució de la facturació del sector noruec de la música enregistrada apreciem una disminució constant i continuada al llarg dels anys. Així, des del 2004 i sense excepció les vendes de música enregistrada han caigut en total un 27,9%, fins arribar a situar la facturació del 2008 en els 124 milions de dòlars. L'evolució noruega segueix, doncs, la tendència de la indústria discogràfica a nivell global.



[Font: IFPI]

Si parlem de nacionalitats, s'aprecia que el 35% de la facturació és de música enregistrada noruega. D'altra banda, la facturació corresponent a altres nacionalitats suposa el 45% del total de les vendes. Es troba, per tant, en consonància amb la resta dels països nòrdics.



[Font: IFPI]

3.2. LA CÒPIA MASSIVA I LA PIRATERIA

Des del 1998 les vendes de música a Noruega s'han reduït al voltant del 30%. Només l'any 2008, el nombre de còpies de CD venudes va caure un 12%. Es calcula que les descàrregues il·legals de música al país suposen, per a les discogràfiques, pèrdues d'entre 8 i 16 mil milions de corones noruegues (entre 950 i 1.900 milions d'euros). Fonts no autoritzades van més enllà i les quantifiquen en almenys 200 mil milions (uns 24 mil milions d'euros). A més, cal destacar que a Noruega el 84% de la població considera raonable que els creadors puguin decidir si volen que la seva obra pugui ser comercialitzada o bé distribuïda gratuïtament.

La indústria discogràfica nacional ha iniciat una campanya contundent en contra de la descàrrega il·legal de música. Sota el nom *La pirateria mata la música*, centra els seus esforços en posar de manifest com de negatives són les conseqüències socials inherents a l'augment de la descàrrega il·legal de la música. Darrera de la campanya hi ha GramArt, MFO, TONO, FONON i la secció noruega de l'IFPI. A més, compten amb el suport d'artistes locals d'elevada talla artística els quals, d'una banda, manifesten que és raonable que vulguin cobrar per les seves creacions musicals i, de l'altra, se solidaritzen amb el nou talent musical que intenta fer-se un lloc en l'escena artística noruega.

L'objectiu principal de la campanya és fer palès que existeix un observador en la indústria discogràfica i, a partir d'aquí, fer néixer un debat sobre el comportament de la societat pel que fa a la descàrrega il·legal de música i intentar estendre la comprensió de les possibles conseqüències de la pirateria. Per avaluar l'efecte de la campanya, l'entitat dedicada a la recerca Initiative Universal va realitzar un estudi a partir de 400 entrevistes a la població entre 15 i 25 anys. Els resultats van posar de manifest que la campanya està tenint els seus fruits: els joves mostren una major sensibilitat cap al problema de la pirateria musical.

Les conclusions d'aquest estudi van mostrar el següent. Si abans que es portés a terme la campanya un 28% dels enquestats considerava que la descàrrega il·legal de música comporta el llançament al mercat de menys àlbums, en acabar-la aquest percentatge augmentava fins el 40%, i els que estaven en contra de l'afirmació disminuïen deu punts, situant-se en el 36%. Si la pregunta, no obstant, es formulava com el menor llançament al mercat de nous àlbums per artista, la campanya descrita aconseguia transformar el 23% inicial dels enquestats que hi estaven d'acord en un 30%. En relació a la pirateria, un 25% de la població considerava que la descàrrega il·legal de música és un comportament que està de moda; amb posterioritat a la campanya aquesta xifra s'havia reduït tres dècimes. En aquesta línia, quan se'ls preguntava amb quina freqüència descarreguen música d'Internet, un 6% afirmava que diàriament (abans de la campanya, 10%); un

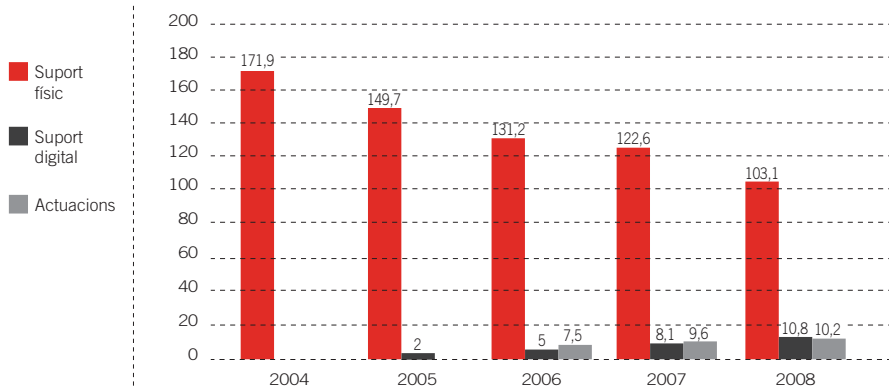
58%, que mensualment (59%); un 21%, que gairebé mai (18%); i un 15%, que mai (anteriorment, un 13%).

A més, cal afegir que un moviment ciutadà ha unit més de dos milers de titulars de drets de propietat intel·lectual i 35 entitats de tots els àmbits de les indústries culturals (teatre, dansa, literatura, música, videojocs i cinema, bàsicament) amb l'objectiu de demanar formalment a les autoritats polítiques que, d'una vegada per totes, es prenguin seriosament els drets d'autor i la pirateria. A finals d'agost de 2009, la proposta de la indústria discogràfica *Comparteix, però no robis* va ser presentada al govern noruec. Aquesta s'ha d'entendre en l'actual context polític del país, en que són diversos els partits que han proposat despenalitzar els delictes contra la propietat intel·lectual i, en contrapartida, que l'estat compensi amb fons públics els titulars dels drets. Precisament, això ha portat a un debat entre la indústria discogràfica i la classe política noruega per tal de trobar una solució a la situació actual. Algunes de les propostes han apuntat cap a la redempció de les obres individuals, la compensació econòmica pel fet que a Internet els usuaris comparteixen els arxius subjectes a drets d'autor o fins i tot a estudiar la possibilitat de potenciar les llicències obertes (a l'estil del programari lliure, en el cas del software). Totes aquestes propostes, no obstant, han estat desestimades per la indústria.

3.3. LES VENDES

Seguidament s'analitzen les vendes de la música enregistrada segons si estan en suport físic, digital o provenen dels ingressos obtinguts a partir de les actuacions. Primer de tot, la facturació derivada de la venda de música enregistrada en suport físic disminueix any rere any, en més d'un 10% anual el 2005 i el 2006, en un 6% el 2007, i en un 16% el 2008. Globalment, es tracta d'una davallada de prop del 40% en aquests quatre exercicis. La facturació de la música en suport digital, per la seva banda, es veu incrementada cada any en un percentatge francament elevat. No obstant, i si ens fixem en les xifres absolutes, continua representant una part molt petita en comparació amb la facturació en suport físic. Tot i això, en els darrers temps ha passat de generar una facturació equivalent als 2 milions de dòlars americans el 2005 a 10,8 milions el 2008. Finalment, i pel que fa referència als ingressos derivats de les actuacions musicals cal dir que han augmentat notablement, tot passant dels 7,5 milions de dòlars el 2006 a 10,2 milions el 2008.

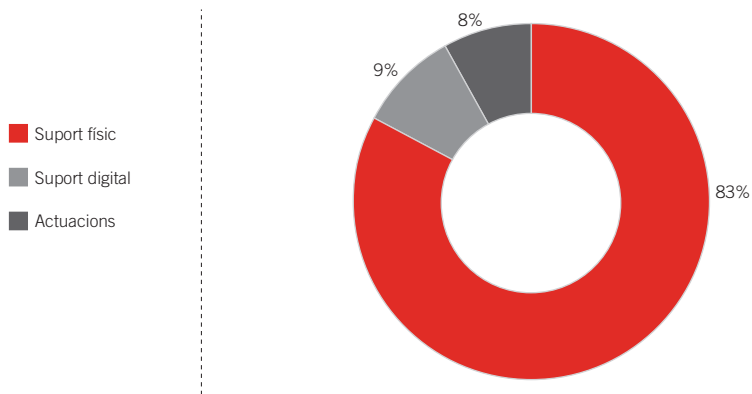
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA NORUEGA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT, EN MILIONS DE DÒLARS AMERICANS



[Font: IFPI]

En conclusió, el suport físic a Noruega continua tenint un paper molt important, ja que encara representa el 83% de la facturació del negoci de la música enregistrada. Cal recordar que aquesta xifra és similar a la de la resta dels països nòrdics, llevat del cas de Dinamarca, en què, com ja s'ha apuntat, és pràcticament de deu punts menys.

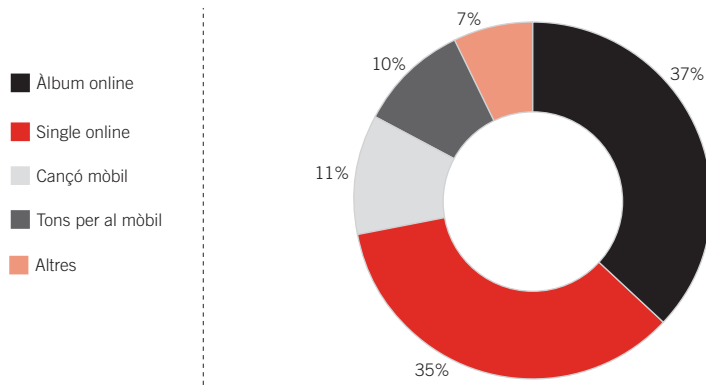
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA NORUEGA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT, EN PERCENTATGE



[Font: IFPI]

Centrant-nos en el suport digital, podem apreciar que el 37% i el 35% corresponen, respectivament, als ingressos derivats de la venda online d'àlbums i singles. La música i el tons destinats a ser utilitzats en els terminals mòbils, per la seva banda, suposen l'11% i el 10% del total, uns percentatges lleugerament superiors al cas suec.

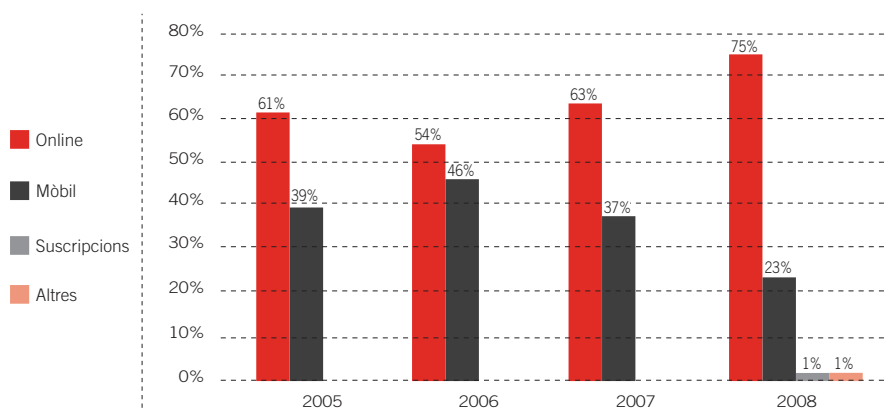
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA NORUEGA DEL 2008 SEGONS LA TIPOLOGIA DEL SUPORT DIGITAL



[Font: IFPI]

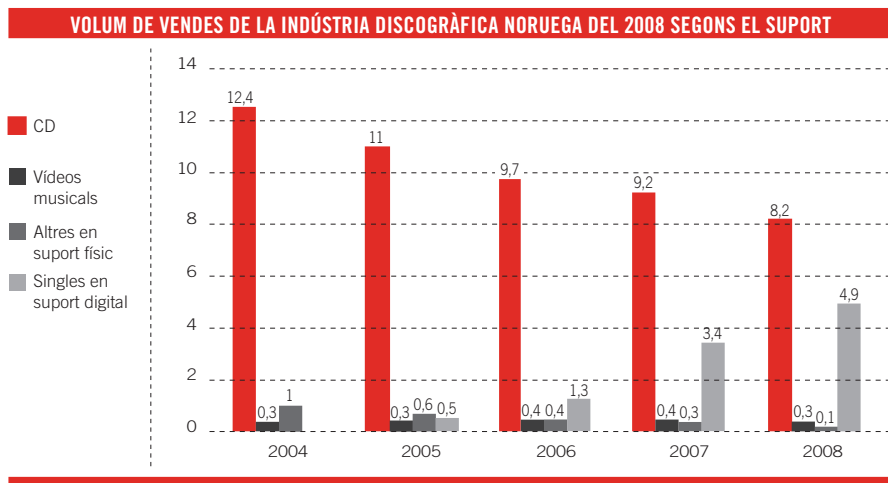
A l'hora de parlar de la quota de mercat que representa cadascun dels sectors digitals (venda online, mòbils i subscripcions) a partir de les xifres de vendes, cal dir que en el cas de Noruega no disposem de les xifres dels darrers anys, llevat de les del 2008, corresponents a les subscripcions i la resta de canals en suport digital. Dit això, s'observa que en els darrers quatre anys les vendes online de música han experimentat una tendència a l'alça que han acabat situant-les en el 75% del total. Per la seva banda, les vendes a través del terminal mòbil van iniciar el 2005 un increment de la quota de mercat amb el seu punt àlgid l'exercici següent (46% del total), per passar posteriorment, de nou, a estabilitzar-se amb un 23% de quota de mercat dins la facturació en suport digital.

FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA NORUEGA DEL 2008 SEGONS LA TIPOLOGIA DEL SECTOR DIGITAL



[Font: IFPI]

Si analitzem les dades en funció de les unitats venudes, comprovem que les vendes en format CD disminueixen amb el pas dels anys. Així, han passat de 12,4 milions d'unitats el 2004 a 8,2 l'any 2008. Els vídeos musicals es mantenen, no obstant, estables, amb tres-centes mil còpies venudes, i les unitats en altres suports físics cauen radicalment, tot passant d'un milió el 2004 a 100 mil còpies quatre anys més tard. En canvi, la venda de singles digitals creix ràpidament: de mig milió d'unitats el 2005 a 4,9 milions el 2008. Aquesta xifra, de fet, suposa que el nombre de singles venuts sigui més de la meitat del nombre de CDs, una relació fins fa poc insòlita a Noruega.



[Font: IFPI]

3.4. LA DISTRIBUCIÓ I EL COMERÇ MUSICAL

Les vendes al detall de música enregistrada al mercat noruec durant l'any 2008 han estat de 212,7 milions de dòlars americans. D'aquestes, el 92,1% correspon a les vendes en suport físic (195,9 milions) i tan sols el 7,9% (16,8 milions), a les vendes en suport digital. Pel que fa a la penetració d'Internet entre la població local, cal dir que dels 4,6 milions d'habitants del país, 4,1 en són usuaris. Noruega té un índex molt elevat d'ús de la xarxa, que arriba al 89% del total de la població. Pel que fa a les línies de banda ampla d'accés a Internet, el país compta amb 1,4 connexions d'alta velocitat.

A continuació s'enumeren les principals cadenes de distribució de música enregistrada a Noruega:

Musikoperatørene (MO)

www.musikkoperatorene.no

Distribuïdor nacional de segells independents noruecs que cobreix tot el mercat del disc del país, des dels minoristes i les botigues online als majoristes, entre d'altres. Ofereix una àmplia varietat de música noruega de qualitat.

Phonofile

www.phonofile.com

Es tracta de l'arxiu de música digital noruec més important. Alhora, actua com a central de distribució de música en format digital per als segells independents del país. Creat el 1999 per l'associació FONO, el NOPA, NRK Aktivum i TV2 Invest, Phonofile representa més de 300 segells discogràfics tant de Noruega com de Suècia. El 2002 van posar en funcionament el web *musikkonline.no*, el primer servei de Noruega per a la venda d'arxius de música mitjançant el pagament d'un cànon.

Platekompaniet

www.platekompaniet.no

Cadena de botigues amb implantació a tota Noruega, amb una vintena d'establiments propis a tot el país a més de la botiga online a la xarxa. Avui es posiciona com la cadena líder en la distribució de música enregistrada, pel·lícules i videojocs.

Zailor

www.zailor.no

Botiga online de música, pel·lícules, videojocs i altres productes del sector de l'oci. És la botiga online que ven més música enregistrada en format físic a tot el país.

Expert

www.expert.no

Cadena de botigues amb implantació a tota Noruega dedicada a la venda d'articles d'electrònica de consum, música, pel·lícules, jocs i d'altres productes del sector de l'oci. Mentre que a Noruega i a Suècia el grup ocupa la segona posició com a distribuïdor d'articles d'electrònica, a Dinamarca són els líders indiscutibles del mercat. A més, permet la compra online a través de la seva pàgina web.

CD On

www.cdon.no

Botiga online de música, pel·lícules, jocs, llibres, electrònica de consum i d'altres productes del sector de l'oci fundada el 1999 i propietat de la multinacional sueca de mitjans de comunicació Modern Times Group (MTG), que cotitza a la Borsa d'Estocolm i al Nasdaq. Ofereix els seus productes a un total de més de setze estats, entre els que destaquen els països nòrdics.

Elkjopwww.elkjop.no

Cadena de botigues amb implantació a tots els països nòrdics dedicada a la venda d'articles d'electrònica de consum, música, pel·lícules, jocs i d'altres productes del sector de l'oci.

Musikkverketwww.musikkverket.no

Cadena de botigues fundada l'any 1997, amb gairebé una cinquantena d'establiments i dedicada a la venda de música en suport físic i altres articles relacionats.

Netcomwww.netcom.no

Operadora de telecomunicacions per a telèfon mòbil de Noruega, propietat de la companyia nòrdica Telia Sonera, que compta amb una botiga online de descàrrega de música en suport digital. Es tracta, de fet, de la segona operadora del país, amb més d'1,2 milions de clients comptabilitzats en l'exercici 2008.

Etnisk Musik Klubbwww.etniskmusikkclubb.no/

Botiga online de músiques del món que actua com a distribuïdor de world music al país.

NOVES FORMES DE DISTRIBUCIÓ

A Noruega, la descàrrega de música des dels telèfons mòbils va començar a ser comercialment possible l'any 2004, per iniciativa de l'empresa Telenor Mobil, l'operadora de telefonia mòbil més gran del país. A través d'aquesta oferta, s'obria un nou canal directament accessible per als consumidors, que l'empresa va emmarcar dins del servei Djuice. De fet, es tracta del servei de subscripció per a joves de Telenor. Warner Music International és un dels principals proveïdors de música d'aquest servei, que permet als usuaris dels mòbils descarregar-se pistes d'àudio al seu terminal. A més, Djuice té un acord de col·laboració amb la cadena de botigues de música Platekompaniet, la més gran del país. Així mateix, l'empresa noruega Aspiro, líder en entreteniment mòbil al nord d'Europa, ha constituït juntament amb Platekompaniet l'empresa Kompanjong AS. A través d'aquesta *joint venture*, durant la tardor de 2009 es va posar en marxa a Noruega el Wimp, un nou servei d'streaming de música que, a la vegada, també permet la descàrrega. De fet, la intenció és que es converteixi en un servei de subscripció, gràcies al qual l'usuari pugui escoltar música tant a través del seu ordinador com del seu terminal mòbil. Actualment, el catàleg de música inclou més de 2,5 milions de cançons d'un gran nombre de discogràfiques, entre les quals Universal, Sony Music, EMI i Warner Music. El servei, però, continua en fase de proves a l'espera de ser llançat al mercat amb l'estreta cooperació de Telenor.

D'altra banda, Netcom, la filial noruega del gegant suec de les telecomunicacions Telia Sonera, ha posat en qüestió el revolucionari servei *Nokia comes with music* amb el llançament el juny de 2008 del Netcom FreeMusic. De fet, funciona de manera similar al servei de la competència finesa, amb la novetat que permet als usuaris sincronitzar els arxius de música entre el seu ordinador i el seu telèfon mòbil, sense la necessitat de canviar els formats o d'haver de pagar dos cops pel mateix concepte.

4. EL MERCAT NORUEC DE LA MÚSICA EN VIU

4.1. SALES ON ACTUAR

Els esdeveniments musicals a Noruega tenen lloc en espais molt diversos, des dels grans auditoris com ara l'Oslo Concert Hall, el Grieg Hall de Bergen, l'Olavs Hallen de Trondheim, l'Stavanger Concert Hall o l'Oslo Spektrum, fins a sales més petites. Un nombre considerable de les sales formen part del Norsk KulturhusNettverk, una xarxa de centre culturals noruecs. Normalment, aquests acullen grups musicals de l'àmbit del jazz, el folk, la música contemporània i la world music. D'altra banda, l'empresa Live Nation Norway organitza concerts en llocs com l'Oslo Spektrum, el Rockefeller, el John Dee, el Sentrum Scene, el Bergenhus Festning de Bergen i el Lerkendal Stadion a Trondheim.

De fet, la majoria dels espectadors associen l'Oslo Spektrum amb els grans concerts d'artistes de renom internacional. Grups com Muse, Green Day, Prodigy, Pink, Eros Ramazzotti i Deep Purple han passat pel seu escenari en els darrers temps, i aquests són només alguns dels qui han contribuït a concentrar els més de 400.000 espectadors anuals que passen pel recinte. No obstant, les actuacions més petites, que només requereixen l'amfiteatre de l'auditori, també recorren en els darrers temps a l'Oslo Spektrum, especialment si són artistes del país. També hi tenen lloc grans esdeveniments com ara els Spellemannprisen Awards, l'Eurovision Song Contest i les finals del programa televisiu Idol.

D'altra banda, l'Oslo Konserthus també ha esdevingut molt popular en els últims anys, i artistes com ara Goran Bregovic o un cor de gospel del barri novaïorquès de Harlem hi han actuat. Anualment, organitzen més de tres-cents esdeveniments diferents amb una assistència de públic que supera les 200.000 persones. El Rockefeller, per la seva banda, compta amb el gran avantatge d'estar localitzat en el centre de la capital i de gaudir d'espais diferenciats: el Rockefeller Music Hall, amb una capacitat de 1.350 persones; el John Dee, amb capacitat per a 400; el Puben, amb un aforament màxim de 120 espectadors; i l'Sentrum Scene, que pot arribar a aplegar 1.750 persones. De fet, ja des de la seva construcció es va concebre com l'espai aglutinador dels concerts de música rock i pop de tota Noruega.

Si ens centrem específicament en les músiques del món, cal mencionar la sala Cosmopolite d'Oslo. En el seu escenari hi programen artistes nacionals i internacionals del jazz i de la world music. El reconeixement li va arribar el 2006 amb la designació de la National Jazz Scene, després d'haver estat durant anys el principal escenari per als músics noruecs. Un any abans, el 2005, i amb la col·laboració de l'entitat Rikskonsertenes, va iniciar una nova etapa amb la programació d'una sèrie de concerts en l'òrbita de la world music sota el títol *Ethnic music cafe*. Des de llavors, Cheb Khaled, Nusrat Fateh Ali Khan, Salif Keita, Cesaria Evoria i Yossou N'Dour són només alguns dels intèrprets de prestigi internacional que han actuat a Noruega gràcies a l'interès del Cosmopolite. A això cal afegir-li que el centre noruec per a la música i la dansa tradicional disposa d'una sala de concerts destinada a esdeveniments que giren a l'entorn de la música i les danses folk, tant noruega i lapona com de la resta del món. Es tracta del Riksscenen que, a més, durant el primer trimestre de 2010 estrena espai després d'una renovació profunda.

Bergen, la segona ciutat més important de Noruega, ofereix als visitants una experiència musical en una fortalesa que s'usa com a escenari per a òpera, teatre, concerts de rock i altres esdeveniments culturals. Rep el nom de Bergenhus Festning, i atrau l'interès no només dels que hi estan de passada, sinó sobretot de la població local. D'altra banda, i a la mateixa ciutat de Bergen, trobem molt a prop del port marítim el centre cultural USF. Es tracta d'un espai de 12.000 metres quadrats amb diversos escenaris per a espectacles musicals, exhibicions d'art, projeccions de cinema i representacions teatrals. A tot plegat, cal afegir-hi una vuitantena d'estudis per a artistes i altres instal·lacions tant per al sector privat com per al públic que serveixen de plataforma per a la promoció de la indústria discogràfica del país. De fet, més de 250.000 persones visiten l'espai anualment sota el reclam de la música contemporània, el rock, el jazz, la música clàssica, el ballet, el cinema mut i l'animació en tres dimensions, entre d'altres.

4.2. FESTIVALS ON ACTUAR

Noruega disposa de més de 200 festivals de música, de tots els gèneres i dimensions, al llarg de tot el país. Alguns d'ells, a més, compten amb un element extern afegit que els fa certament atractius: aquest és el cas del sol de mitja nit, la nit polar àrtica i, en definitiva, l'entorn natural.

Durant dècades, el festival de música noruec per excel·lència ha estat el Bergen International Festival. Creat el 1953, va voler fer-se com a continuació del que Edvard Grieg havia organitzat amb èxit a la mateixa ciutat el 1898. El 1961 ja el va seguir el primer festival de música jazz del país, el Molde. Per tant, el conjunt dels esdeveniments converteix el festival en un dels més importants de Noruega.

El festival de música folk més antic, iniciat el 1923, és el Norwegian Traditional Music and Dance Competition. Organitzat per l'NFF, es tracta –com bé expressa el seu nom– d'una competició musical en l'àmbit de la música tradicional, però el cert és que el públic i els experts sempre l'han concebuda com una mostra de la millor música folk noruega. Actualment, els festivals més importants d'aquesta competició són els que tenen lloc a Førde a principis de juliol i a Bø a mitjans d'agost.

El nombre de festivals de música es va incrementar substancialment a partir de la dècada dels cinquanta, tant pel que fa a la varietat de gèneres com a la seva quantitat i qualitat. El Bergen International Festival, que té lloc anualment entre els mesos de maig i juny, és un esdeveniment complert que aconsegueix aplegar entre 20.000 i 40.000 persones. De fet, ha estat escollit pel Consell noruec de la Música Folk com el millor festival de música del país. Es desenvolupa en diversos espais de la ciutat, que inclouen una quinzena de bars musicals, auditoris i teatres.

Des de 1990, han nascut una sèrie de festivals de música contemporània que han aconseguit atraure l'atenció de molt afeccionats. L'Ultima és el nom comercial que rep l'Oslo Contemporary Music Festival que, sens dubte, s'ha consolidat com el més rellevant en la seva categoria. Per la seva banda, el Borealis de Bergen, que té lloc el mes de març, se centra més en els joves compositors. L'ILIOS Contemporary Music Festival de Harstad se celebra a finals de gener per commemorar la tornada del sol després de la llarga nit polar.

En relació a la música de cambra, cal destacar els festivals que tenen lloc a l'estiu a Risør, Stavanger i Oslo, organitzats pels millors músics del país, i el Røros Winter Chamber Music Festival, que té lloc durant l'hivern i és d'una qualitat indubtable. A més, el Trondheim Chamber Music Festival compta amb un concurs d'àmbit internacional de música de cambra.

El jazz té, naturalment, un espai a l'escena musical del país. El Kongsberg Jazz Festival, a principis de juliol, el Molde International Jazz Festival, a finals de juliol, i l'Oslo Jazz Festival, a principis del mes d'agost, aconsegueixen reunir a Noruega la gran diversitat del jazz. Per la seva banda, el Vossa Jazz, que té lloc durant el dissabte i diumenge de Setmana Santa, combina el jazz amb la música tradicional i la diversitat de la world music. En l'edició de 2009, el concert d'obertura del festival va estar a càrrec de la guitarrista índia Pandit Debashish Bhattacharya, nominada als premis Grammy el mateix any. També hi va assistir el grup musical Värttinä, probablement el grup de folk finès amb més èxit internacional.

Pel que fa al rock, els festivals més importants són el Quart Festival de Kristiansand, a principis de juliol, i l'Øya Festival, al mes d'agost. Aquest últim és el festival de rock de més rellevància de la ciutat d'Oslo, amb una afluència anual de més de 60.000 persones, i on es poden trobar des dels artistes de l'escena internacional fins als nous

talents noruecs i d'arreu. De fet, l'Øya Festival ha agafat el relleu del Kalvøya Festival, el qual havia tingut lloc a l'illa que rep el mateix nom fins el 1997, i on havien actuat noms com ara Frank Zappa, Carlos Santana, Neil Young, Jackson Browne i Nirvana, entre d'altres. El 1999 es va recuperar sota el títol Øya, que en noruec significa illa.

D'altra banda, l'Inferno Metal Festival es desenvolupa durant la Setmana Santa a Oslo i aplega els amants de la música metal de tot el planeta. Concretament, els grups noruecs sempre han destacat en aquest gènere, així que no ha de resultar gens estrany que en el programa del festival hi hagi un bon nombre de noms noruecs, a part dels internacionals.

Un altre festival de música rock, però de dimensió molt més petita, és el Norwegian Wood Festival. Durant quatre dies a mitjans de juny, Oslo compta amb estrelles del rock com ara David Bowie i Roger Waters, a més dels grups musicals noruecs que pretenen donar-se a conèixer entre el gran públic per primer cop. En realitat, el fet que el festival tingui lloc en un espai obert com són uns banys públics configura una atmosfera única que permet al públic, en cas que el temps estiuenc sigui suficientment calorós, combinar les aigües de les piscines amb l'experiència musical. Amb els anys, el seu escenari principal ha vist passar cantants com ara Bob Dylan, Van Morrison, Sting, Bryan Ferry, Tori Amos i Lou Reed.

Els festival de música més internacional de Noruega, que va celebrar la seva quinzena edició el novembre de 2009, es pot veure a Oslo. Es tracta de l'Oslo World Music Festival, i entre els seus convidats hi ha artistes amb una trajectòria brillant en els seus respectius llocs d'origen, però que per la major part del públic noruec resulten totalment desconeguts. Durant els sis dies que dura l'esdeveniment, el festival ofereix als afeccionats una diversa varietat de músiques del món. De fet, al voltant d'uns tres-cents grups musicals de tots els indrets del món actuen en els espais i auditoris del centre de la ciutat. Durant l'edició de 2009, més de 13.000 espectadors van participar en l'esdeveniment.

4.3. PROGRAMADORS

El Rikskonsertene és una institució pública l'objectiu de la qual és organitzar actuacions musicals, de tots els gèneres, d'alta qualitat i en directe per a la població noruega de tot el país. Fundada el 1968, actualment engloba una varietat més ampla d'activitats i arriba a més gent que qualsevol altra entitat cultural de Noruega. S'ha de tenir en compte que durant l'any 2008 va oferir al voltant de deu mil concerts, amb una audiència total que superava el milió d'espectadors. La seva tasca se centra en quatre àrees: organitzar concerts al llarg de tota la geografia; oferir almenys dos actuacions musicals l'any als centres escolars, dirigides als alumnes entre sis i setze anys; promoure l'intercanvi cultural i musical entre Noruega i la resta de països

del món, posant un èmfasi especial en els països en vies de desenvolupament; i donar suport al talent jove a través de la formació i altres vies. En qualsevol cas, la primera de les activitats, l'organització de concerts a tot el país, adquireix una major transcendència ja que permet que tota la població tingui accés a la música en viu.

A més dels esdeveniments musicals promoguts pels poders públics, existeixen un seguit de programadors privats, alguns dels quals només es dediquen a la promoció d'artistes noruecs; altres també compten amb els grups musicals estrangers.

L'empresa Atomic Agency AS és coneguda per programar concerts de cantants de l'escena internacional a Noruega, tant als festivals que tenen lloc al país com en d'altres esdeveniments més personalitzats. Avui, a més, només representa alguns dels artistes noruecs més importants, i no qualsevol grup musical pel simple fet de ser del país. Atomic, d'altra banda, col·labora estretament amb sales de la capital com ara l'Oslo Spektrum, The Rockefeller, Blå, The garage i el Café Mono, i amb associacions del sector com Bergen Live i Folken, amb programadors de concerts de Bergen i Stavanger, respectivament.

Una altra agència amb una aproximació, però, força diferent als artistes és la Pilot Management. Un dels seus grans èxits ha estat fer néixer nous grups musicals a Noruega, com són Xploding Plastix, Raga Rockers i Silver. Si fins fa poc el seu àmbit d'influència s'havia limitat exclusivament a les fronteres del país, avui ja no és així: juga un paper també a la regió escandinava i, per descomptat, a la resta del continent europeu.

Per la seva banda, Ny Musikk és la secció noruega de l'International Society for Contemporary Music (ISCM) i treballa per promoure la música contemporània al país i fora d'aquest. A més, l'entitat dona suport tant a músics com a compositors. De fet, Ny Musikk va ser creada el 1938 i s'encarrega de proporcionar informació sobre la música contemporània i, alhora, actua com un agent econòmic important en el seu gènere. Així, programa concerts i festivals com ara el Happy Days, seminaris i altres activitats arreu del país, sovint en col·laboració amb altres institucions.

Finalment, la Samspill International Music Network és una associació per als artistes englobats sota el paraigua de les músiques del món que estan establerts a Noruega. A partir de les dotacions públiques que li atorga l'administració noruega, col·labora activament amb els seus membres perquè puguin desenvolupar la seva activitat professional al país. Entre les tasques que porta a terme, hi trobem l'organització de concerts.

5. ASSOCIACIONS I ORGANISMES D'INTERÈS

Les principals entitats que treballen en el sector de la música a Noruega s'enumeren a continuació:

International Federation of the Phonographic Industry (IFPI)

Federació Internacional de la Indústria Fonogràfica

www.ifpi.no

Federació d'àmbit internacional que engloba cadascuna de les associacions nacionals del sector. La secció noruega agrupa 15 empreses discogràfiques, incloses les filials de les companyies multinacionals, que, en el seu conjunt, representen entre el 90% i el 95% de l'activitat del negoci de la música enregistrada al país. L'IFPI Norge, fundada el 1939, té com a objectiu fonamental representar i defensar els interessos de les discogràfiques, les productores i els artistes de música noruega, tot elaborant informes i estadístiques, i mantenint estrets contactes amb els mitjans de comunicació i altres institucions públiques.

FONO

Associació de discogràfiques independents de Noruega

www.fono.no

Associació de companyies discogràfiques independents de Noruega que té com a objectiu principal el suport i la promoció de les petites i mitjanes empreses del sector musical. Agrupa 126 membres, entre els quals es troben empreses amb tant potencial com ara Grappa Musikforlag, Tylden, Major Studio i Propeller Recordings. De fet, els associats de FONO anualment porten a terme el 80% de les produccions musicals noruegues, cosa que els converteix en actors de primera magnitud en el mercat.

GramArt

www.gramart.no

Entitat independent fundada l'any 1989 que agrupa cantants i músics i s'encarrega de la protecció dels drets de propietat intel·lectual dels seus membres, a més de vetllar i defensar els seus interessos com a grup. Agrupa més de 3.500 associats de tota la geografia noruega i de tots els gèneres de música existents.

Gramo

www.gramo.no

Entitat que es dedica a la gestió dels drets de propietat intel·lectual de naturalesa econòmica dels seus membres, al voltant de 10.000 músics, artistes i empreses discogràfiques. Així mateix, quan les obres són objecte de difusió pública, l'entitat

s'encarrega de cobrar els cànonos corresponents i de distribuir-los en concepte de royalties als seus titulars. Concretament, es dedica a la gestió dels drets derivats de les actuacions en directe als concerts i de la reproducció de la música a través de la ràdio, la televisió i Internet.

Norsk Rikskringkasting (NRK)

Corporació noruega de radiodifusió

www.nrk.no

Es tracta de l'ens públic de mitjans audiovisuals del país. Amb un 67% d'audiència a les ones hertzianes, és líder indiscutible a la ràdio, i amb els seus tres canals de televisió obté una audiència diària propera al 40% del *share*.

Norske Populærautorer (NOPA)

Societat noruega de compositors i autors

www.nopa.no

Associació sense ànim de lucre que agrupa els compositors i els autors de les lletres de les cançons i que representa els seus interessos com a col·lectiu professional. De fet, treballa especialment en la defensa dels drets d'autor dels seus membres, en el reconeixement a través de premis i en l'atorgament de suport econòmic als projectes que consideren interessants per al bon funcionament de la indústria.

Musikernes Fellesorganisasjon (MFO)

Sindicat de músics noruecs

www.musikerorg.no

L'associació de músics més important de Noruega integra més de 7.000 artistes.

TONO

www.tono.no

Empresa fundada el 1928 que es dedica a la recollida dels drets de propietat intel·lectual de naturalesa econòmica nascuts a partir d'actuacions musicals que tenen lloc al país i de la difusió pels mitjans de comunicació noruecs. En són membres la majoria de compositors, autors de lletres de cançons i productors musicals del país.

Norwaco

www.norwaco.no

Entitat constituïda el 1983 a partir d'una iniciativa del Consell de les Arts noruec. En realitat, actua com un intermediari entre els titulars dels drets d'autor i els usuaris en els camps de la radiodifusió, el cinema i el vídeo. Mitjançant la signatura d'acords amb

l'entitat i del pagament d'un cànon econòmic, els titulars dels drets aconseguixen tenir més temps en els programes televisius i de ràdio del país a canvi.

Norsk Kunstråd

Consell de les Arts de Noruega

www.kulturrad.no

Entitat que té per objectiu la promoció del desenvolupament de l'activitat artística tant a Noruega com a l'estranger, tot actuant en les quatre principals disciplines artístiques: la literatura, les arts escèniques, les arts visuals i la música.

Norsk Musikkråd

Consell noruec de la música

www.musikk.no

Entitat que té per objectiu la promoció de la música noruega. Per aconseguir-ho, concedeix ajuts econòmics a projectes musicals que considera d'interès per al desenvolupament del sector musical, tot donant prioritat a les propostes creatives i arriscades d'elevada qualitat per davant de les més convencionals. Així mateix, col·labora activament en la conservació i protecció del patrimoni històric i cultural en matèria musical a Noruega.

Music Export Norway (MEN)

www.musicexportnorway.no

Entitat integrada per la secció noruega de l'IFPI, l'associació sectorial FONO, l'associació professional NOPA, GramArt i el sindicat d'artistes MFO i que proporciona accés a informació sobre artistes i companyies discogràfiques noruegues. Alhora, col·labora en la promoció i el suport a l'activitat exportadora de la música feta al país a través de la participació de la indústria en fires d'àmbit internacional.

Norsk Rockforbund

Consell noruec de la música rock

www.norskrockforbund.no

Associació que aglutina i representa els organitzadors de concerts de música rock del país.

Fond for Utøvende Kunstnere (FFUK)

Fons per als artistes intèrprets

www.ffuk.no

Entitat que dóna suport econòmic a projectes promoguts per artistes professionals noruecs o amb residència habitual al país.

Norsk Folkemusikkformidling (NFF)

Música tradicional noruega

www.folkogdans.no

Entitat que té com a objectiu principal la promoció de la música i les danses folk noruegues, tant a nivell nacional com en l'àmbit dels mercats internacionals.

MIC Norsk Musikkinformasjon

Centre d'informació sobre la música noruega

www.mic.no

Entitat que porta a terme recerques i recopilació d'informació en l'àmbit musical noruec, i que s'encarrega de publicar informes sobre tots els gèneres i estils musicals del país. Així mateix, també promou diverses activitats en l'escena musical professional tant nacional com internacional, gràcies a les dotacions econòmiques que rep periòdicament del govern del país.

6. PRINCIPALS FIRES I ESDEVENIMENTS MUSICALS

Els esdeveniments més rellevants en relació al sector musical que tenen lloc a Noruega, inclosos els atorgaments de premis per part d'entitats diverses, són els següents:

By:Larm

www.bylarm.no

Esdeveniment musical que des de 1998 té lloc a diferents indrets de Noruega i que gira a l'entorn d'un seguit de conferències, seminaris i debats sobre la indústria musical, durant el dia, i del festival de música que rep el mateix nom, durant la nit. El seu punt fort és la presentació davant del gran públic d'artistes escandinaus amb un cert reconeixement. A més, s'atorguen premis en diverses categories de gèneres musicals, i una ajuda econòmica de gairebé 70.000 euros a la promesa musical del país.

Spellemann Awards

www.spellemann.no

Esdeveniment musical centrat en el lliurament dels premis Spellemann, que pretenen reconèixer els artistes noruecs. Es tracta d'una iniciativa de la secció noruega de l'IFPI que data de 1973 i que des de llavors s'ha mantingut amb un èxit considerable. Els premis estan organitzats al voltant de disset categories, a més de quatre mencions especials.

Folke Larmwww.folkelarm.no

Convenció internacional de folk i músiques del món, la més gran de tota Escandinàvia. Cada mes de setembre, representants de la indústria discogràfica de més de trenta països diferents es reuneixen a Oslo per a aquesta trobada. Així mateix, un centenar de grups musicals dels països nòrdics es presenten davant del nombrós públic professional amb l'objectiu d'oferir-los l'oportunitat de descobrir nous sons musicals. Folke Larm també organitza els Norwegian Folk Music Awards.

Alarmprisenwww.alarmprisen.no

Esdeveniment musical centrat en el lliurament dels premis Alarmprisen, que s'autodefineixen com els premis alternatius als Spellemann. El seu objectiu és reconèixer la bona música, sense la pressió de les xifres de venda, la posició en el rànquing o el ressò mediàtic dels integrants del grup. Un dels guardons més valorats és el RiksAlarm! per als gèneres del rock, la música pop o l'electrònica.

A continuació s'acompanya un llistat dels festivals de més ressò que se celebren a Noruega, classificats en funció de la tipologia musical a què es dediquen:

Festivals de música pop, rock i electrònica d'àmbit internacional:

Øya Festival - www.oyafestivalen.com - Oslo

Nu Music Festival - www.numusic.no - Stavanger

Oslo Live Festival - www.oslolivefestival.no - Oslo

Bergen Fest - www.bergenfest.no - Bergen

Festivals de música rock de nivell internacional:

Hove Festival - www.hovefestivalen.no - Arendal

Ukjentfestivalen - www.ukjentfestivalen.no - Nøstet Brygge i Drammen

Norwegian Wood - www.norwegianwood.no - Oslo

Quart Festival (hard rock) - www.quart.no - Kristiansand

Bukta Open Air - www.bukta.no - Tromsø

Slottsfjell - www.slottsfjellfestival.no - Tønsberg

Pstereo Festival - www.pstereo.net/site - Trondheim

Hole In The Sky (heavy metal i rock) - www.holeinthesky.no - Bergen

Inferno Metal Festival - www.infernofestival.net - Oslo

Festivals de jazz i blues:

Oslo Jazz Festival - www.oslojazz.no - Oslo

Molde Jazz Festival - www.moldejazz.no - Molde

Vossa Jazz - www.vossajazz.no - Voss

Nattjazz - www.nattjazz.no - Bergen
 Kongsberg Jazz Festival - www.kongsberg-jazzfestival.no - Kongsberg
 Canal Street - www.canalstreet.no - Arendal
 Notodden Blues Festival - www.bluesfest.no - Notodden
 Skånevik - www.skaanevik.no - Skånevik
 Nidaros - www.nidarosbluesfestival.com - Trondheim
 Lillehammer Blues Weekend - www.blueslillehammer.com - Lillehammer
 Blues in Hell - www.bluesinhell.no - Stjørdal

Festivals de músiques del món, folk i música de cambra:

Oslo World Music Festival - www.rikskonsertene.no/osloworldmusicfestival - Oslo
 Happy Nordic Music Days - www.happynordicmusicdays.no - Oslo
 Trondheim Kammermusik Festival - www.kamfest.no - Trondheim
 Førde Folk Music Festival - www.fordefestival.no - Førde
 Folke Larm - www.folkelarm.no - Oslo
 Ultima - Oslo Contemporary Music Festival - www.ultima.no - Oslo
 Oslo Kammermusik Festival - www.oslokammermusikkfestival.no - Oslo
 Oslo Opera festival - www.operafestival.no - Oslo
 Mela Festivalen - www.melifestivalen.no - Mela
 Norwegian Traditional Music and Dance Competition - www.arinn.no - Førde i Bø
 Borealis - www.borealisfestival.no - Bergen
 Ilios - www.ilios.no - Harstad
 Elverum Festival - www.fie.no - Elverum
 Olav Festival - www.olavsfestdagini.no - Tórshavn
 Art Festival of North Norway - www.festspilln.no - Harstad

A continuació s'enumeren les principals sales i locals de Noruega on actuar:

A Oslo:

- Garage Oslo - www.garageoslo.no
- Last Train - www.lasttrain.no
- Rockefeller - www.rockefeller.no
- Blå - www.blaaoslo.no
- The Villa - www.thevilla.no
- Sentrum Scene - www.sentrumscene.no
- Oslo Konserthus - www.oslokonserthus.no
- Parkteatret - www.parkteatret.no
- Cosmopolite - www.cosmopolite.no
- Theatercaféen i Oslo - www.theatercafeen.no
- Cafe Mono - www.cafemono.no
- Colletts Café - www.collettscafe.no

- Rikscenen - www.rikscenen.no
- Oslo Spektrum - www.oslopektrum.no
- Stavanger Concert Hall - www.stavanger.komunne.no
- Dattera - www.dattera.no

A Bergen:

- USF Verftet - www.usf.no
- Victoria Café & Pub-Bergen - www.myspace.com/victoriacafe
- Logen Teater - www.logen-teater.no
- Garage - www.garage.no
- Greighallen - www.grieghallen.no
- Hulen - www.hulen.no
- Bergenhus Festning - www.nasjonalefestningsverk.no/bergenhus

A Trondheim:

- Olavs Hallen - www.olavshallen.no
- Lerkendal Stadion - www.rbk.no

7. PREMSA ESPECIALITZADA

A continuació s'enumeren les principals revistes musicals editades a Noruega:

Aftenposten

www.aftenposten.no

Diari de gran tirada i prestigi a Noruega que inclou en les seves pàgines una àmplia secció dedicada a la cultura.

Dagbladet

www.dagbladet.no

El tercer diari més important del país. Entre les publicacions que edita setmanalment es troba la revista *Fredag*, centrada en la cultura popular i urbana que interessa a un públic entre els vint i els quaranta anys.

Musikkguiden Groove

www.groove.no

Guia musical que conté informació sobre concerts, músics i cantants, ressenyes d'àlbums que acaben de sortir al mercat i articles d'interès per als afeccionats a la música, entre d'altres.

Musiq

www.musiq.no

Publicació online que posa a l'abast del públic informació sobre concerts, grups musicals, festivals i altres qüestions que són d'interès per a l'audiència.

Panorama

www.panorama.no

Guia musical amb informació sobre concerts, grups musicals, festivals i altres qüestions que són d'interès per a l'audiència.

Puls

www.puls.no

Revista de temàtica cultural que, a més de centrar-se en la música, també inclou extensos articles sobre cinema i literatura, entre d'altres.

Ballade

www.ballade.no

Revista online editada pel MIC Norsk Musikkinformasjon, el Centre d'informació sobre la música noruega.

Natt & Dag

www.nattogdag.no

Revista cultural de distribució gratuïta a les ciutats d'Oslo i Bergen que ofereix als seus lectors una oferta d'oci i entreteniment molt variada.

Blues News

www.bluesnews.no

Revista online especialitzada en blues. A més, també editen periòdicament una publicació en paper de més de cent pàgines amb tota la informació sobre aquest gènere musical als països escandinaus.

Faro Journalen

www.farjournalen.no

Revista online de temàtica cultural amb informació sobre el sector musical, el cinema i la indústria del videojoc.

8. PROGRAMADORS

Aquests són els programadors musicals amb una activitat més important a Noruega:

Rikskonsertene

www.rikskonsertene.no

Riksscenen

www.riksscenen.no

Konsertsonen

www.konsertsonen.no

ArtistPartner

www.artistpartner.no

Atomic Agency

www.atomicagency.no

Live Nation

www.livenation.no

Pilot Management

www.pilotman.no

Samspill International Music Network

www.samspillweb.no

Norsk kulturhusnettverk

www.kulturhus.no

Ny Musikk

www.nymusikk.no

Etnisk Musikkclubb

www.etniskmusikkclubb.no

Nord norsk jazz center

www.nordnorskjazzsenter.no

Du store verden

www.du-store-verden.no

En primer lloc, cal dir que la música noruega no té la trajectòria internacional de què ha gaudit la música feta a Suècia. Malgrat haver tingut fa un parell de dècades alguns cantants que van arribar als mercats globals, la seva internacionalització es troba en una fase relativament incipient. No obstant, és igualment cert que les institucions del país estan realitzant un esforç important per tal de posicionar el sector musical noruec a la primera línia de l'escena musical internacional. Precisament això s'aprecia en un conjunt d'iniciatives governamentals, quan no de la pròpia indústria nacional, que tenen l'objectiu de convertir Noruega en un veritable exportador de música competitiu en els mercats internacionals. Tot i això, encara hi ha molt recorregut a fer i sembla complicat que es pugui complir amb la totalitat dels objectius marcats a la proposta *Expandir-se o morir*.

Els grups noruecs, però, mostren una habilitat especial per estar presents tant en les fires com en els festivals musicals de transcendència internacional, la major part dels quals a Europa. En els darrers anys, artistes del país han passat pel Festival de Roskilde i l'Spot Festival a Dinamarca i pel Midem de Cannes, per no parlar de la presència noruega a la fira alemanya Popkomm. D'altra banda, els noruecs conceben la penetració de la seva música al Regne Unit com el trampolí per poder expandir-se en el conjunt dels estats de la Unió Europea i al mercat dels Estats Units, i és des d'aquesta perspectiva com s'han d'entendre iniciatives com *Scene Norway*, que vol promocionar el jazz noruec a Londres.

Tradicionalment, la música noruega no ha tingut un pes destacat en les xifres de venda totals de música enregistrada del país. No obstant, durant els darrers anys la tendència està canviant fins al punt que actualment el percentatge que suposa la música feta al país és similar al que representa la música pròpia en d'altres estats de l'Europa Occidental. De fet, en un període relativament curt aquest percentatge s'ha duplicat. Això s'ha d'entendre com un símptoma més que la música noruega està tenint una acceptació considerable per part dels consumidors noruecs i, per tant, que potencialment pot triomfar a l'hora d'exportar-la.

Així mateix, Oslo s'està consolidant com una ciutat europea puntera en actuacions musicals en directe i com a pol d'atracció, en determinats aspectes, de la resta dels països nòrdics. Prova d'això és que a la capital noruega es realitzen molts més concerts que a la resta de capitals de la regió: al voltant d'uns cinc mil espectacles musicals a l'any. En gran part, el responsable de la transformació d'Oslo en un centre musical d'àmbit regional és la fira By:Larm, que fins el 2011 tindrà lloc a la ciutat.

Pel que fa a les vendes de música, Noruega no és una excepció i, per tant, segueix la tendència global del sector: les vendes disminueixen any rere any. El gran responsable d'aquesta davallada és la pirateria en general i la descàrrega il·legal de música de la xarxa, en particular. Les diferents entitats sectorials del país han portat a terme diverses

campanyes de sensibilització dels consumidors noruecs, amb el lema *La pirateria mata la música*, les quals han tingut resultats positius però insuficients per invertir aquesta tendència. Un dels principals problemes continua sent que un de cada quatre joves del país concep la descàrrega il·legal de música com una conducta que està de moda i, en conseqüència, que està acceptada socialment. El govern, per la seva banda, ha posat sobre la taula diverses propostes que tenen per objectiu compensar econòmicament els titulars dels drets de propietat intel·lectual a través de fons públics. No obstant, la indústria discogràfica noruega ha desestimat les alternatives presentades. Tot i això, Noruega es posiciona com el segon país del món amb unes vendes per càpita de CDs més elevades, només per darrere del Regne Unit.

A Noruega, com a la resta dels països nòrdics, el suport físic continua sent el dominant en el mercat de la música enregistrada, tot representant el 83% del total de les vendes. No obstant, l'elevada penetració d'Internet pot esdevenir a curt termini una oportunitat: s'ha de tenir en compte que dels 4,6 milions d'habitants del país, 4,1 milions tenen accés a Internet, el que suposa un índex d'ús de la xarxa del 89%. En conseqüència, Internet pot ser un canal de distribució, o si més no de promoció, de la música feta a Catalunya. Amb les estratègies adients, el mercat potencial és molt elevat.

D'altra banda, les músiques del món desperten un interès especialment fort a Noruega. N'és una prova l'afluència de públic –més de 13.000 persones– a l'edició 2008 de l'Oslo World Music Festival. Sens dubte, aquest festival és l'aparador més indicat per donar a conèixer al públic noruec productes culturals d'altres països en el marc de la world music. El públic assistent al festival mostra interès per les manifestacions musicals més diverses, incloses aquelles que van més enllà del folk. Per la seva banda, el Mela Festivalen, de músiques del món, es presenta com una oferta gratuïta i cultural integral que aconsegueix aplegar 300.000 persones. Els assistents són, en un 40%, dones i nens, i la trobada es planteja com a intercanvi cultural en els àmbits de la gastronomia, el teatre i la música.

El Førde Festival també pot esdevenir un escenari adequat per promocionar la música tradicional i folk català. S'ha de tenir en compte que cada edició gira a l'entorn d'un tema concret relacionat amb les músiques del món. A data d'avui, la temàtica més semblant a la música folk de Catalunya ha estat la dedicada als sons mediterranis l'any 1995. Per tant, una possible via seria proposar a l'entitat organitzadora del festival dedicar una edició a la música d'arrel catalana. L'any 2008, tot i tenint en compte la diversitat d'actuacions musicals que s'hi organitzen, van visitar el festival uns 29.000 espectadors.

En canvi, el Bergen Fest inclou una mica de tot: des del rock fins al jazz, passant pel pop i la world music. Probablement, aquest festival sigui el més indicat per al segment de població a qui li agrada la música més comercial. Una nova aposta que acaba d'iniciar el seu recorregut és l'Oslo Live Festival que, tot i dedicar un especial interès a la música electrònica, també compta amb nous talents del pop i el rock. En relació al

jazz, l'Oslo Jazz Festival, el Molde Jazz Festival i el Vossa Jazz són per igual alternatives adequades on presentar propostes catalanes.

119

Pel que fa a sales, les més indicades per presentar l'oferta catalana englobada dins la world music són la Cosmopolite i la Rikscenen, ambdues a Oslo. Organitzen normalment concerts d'artistes estrangers que podrien encaixar en el perfil de gran part dels grups musicals catalans. En qualsevol cas, els programadors següents dominen els circuits pel que fa a les músiques del món: Samspill, Rikskonsertene i Du Store Verden.

10. BIBLIOGRAFIA I FONTS DE REFERÈNCIA

IFPI Norway

www.ifpi.no

Recording Industry in Numbers 2009

FONO

www.fono.no

Music Export Norway (MEN)

www.musicexportnorway.no

The foundation MIC (Norwegian Music Information Center)

www.mic.no

Ballade

www.ballade.no

Faro journalen

www.farjournalen.no

Rikskonsertene

www.riskonserterne.no

Piracy Kills Music

www.piracykillsmusic.no

Dele ikke stjele

www.deleikkestjele.no

Norsk Kunstråd

www.kulturrad.no

Norsk musikkråd

www.musikk.no



Suècia



SWE



1. DADES GENERALS

El Regne de Suècia s'estén a la zona més septentrional d'Europa i ocupa la vessant oriental de la península d'Escandinàvia des de la cadena muntanyosa, també denominats Alps Escandinaus, fins el golf de Bòtnia i el Mar Bàltic, compartint frontera terrestre amb Noruega a l'oest i amb Finlàndia al nord-est. Així mateix, Suècia comparteix frontera marítima amb Dinamarca, a només 4 quilòmetres de distància al sud-oest, a través de l'estret d'Öresund. De fet, Suècia és el tercer país més extens de la Unió Europea, amb una superfície total de 449.964 km², dels quals el 9% correspon a llacs i un 54% està cobert de boscos. En realitat, tan sols el 8% del territori és terreny cultivable.

Al país hi viuen una mica més de 9 milions de persones. El 80% de la població, no obstant, viu al sud, mentre el nord del país és una zona escassament poblada. Tot i així, Suècia és un estat molt poc poblat si tenim en compte la seva superfície total: té una densitat de població de només 22,2 habitants per km².

Suècia és una monarquia constitucional, sota el regnat del rei Carles Gustau XVI, i una democràcia parlamentària consolidada. La seva capital i la principal ciutat del país és Estocolm. Des del 1970, el parlament o Riksdag és unicameral i està integrat per 349 diputats que s'elegeixen per sufragi universal cada quatre anys.

Al segle XX es va produir el que es denomina "*el miracle econòmic suec*". En unes poques dècades, un país agrícola i pobre es va convertir en una de les nacions industrials més pròsperes i sofisticades de tot el món. La base d'aquesta sorprenent evolució van ser les enormes riqueses forestals, mineres i hidràuliques del nord de Suècia, però també una sèrie d'invents suecs que han triomfat arreu, com ara la turbina de vapor, el telèfon mòbil, els envasos Tetra Pak, el sistema AXE (sistema de

commutació telefònica digital controlat per ordinador) i el bisturí Leksell Gamma, entre d'altres. Aquesta indústria basada en la innovació constitueix, encara a dia d'avui, el nucli de la economia sueca. De fet, com que el mercat nacional és força petit les empreses sueques es van veure obligades a invertir des d'un principi en l'exportació. Es considera que, en la major part dels casos, aquesta globalització avançada en el temps va donar a les empreses sueques un avantatge comparatiu a nivell internacional. És això el que explica per què Suècia avui té un nombre tan elevat de companyies multinacionals en comparació amb la mida reduïda del seu mercat intern.

Encara que l'exportació de matèries primeres representa una part molt important de les exportacions sueques, es considera que el futur de la indústria i el comerç del país està sobretot en els camps d'aplicació del coneixement. Les tecnologies de la informació i la biomedicina són dues d'aquestes branques en les que Suècia és líder des de fa anys. A això cal afegir-hi l'anomenada "*indústria de les vivències*" o "*de les experiències*". Aquest concepte és una denominació nova i resumida de rams creatius emparentats entre sí, com el disseny, la música, la moda, la indústria de l'art, la gastronomia, els mitjans de comunicació, la publicitat i el turisme. En aquests àmbits, Suècia ha experimentat en l'última dècada una revolució creativa, que ha cridat molt l'atenció a tot el món i que ha donat al país considerables ingressos nous en l'exportació.

2. EL MERCAT MUSICAL SUEC

2.1. EL MERCAT MUSICAL SUEC EN EL CONTEXT INTERNACIONAL

Durant els anys noranta, el sector discogràfic suec va esdevenir un gran exportador. Artistes com Roxette, Ace of Base i The Cardigans, entre d'altres, es van convertir en models a seguir al país. D'altra banda, productors com ara Max Martin i Denniz Pop també van contribuir a l'expansió internacional de la música sueca. Precisament, aquests èxits han canviat el punt de vista social sobre la transcendència econòmica no només del sector discogràfic, sinó també de les indústries culturals i de l'entreteniment. De fet, les exportacions sueques de música han experimentat un creixement espectacular, fins al punt d'arribar a situar a Suècia en la tercera posició mundial només per darrera dels Estats Units i del Regne Unit. En conseqüència, el sector de la música ha passat de ser concebut com un negoci poc seriós a ser vist com una indústria amb un gran potencial de creixement.

Per tal de poder contextualitzar el mercat suec de la música enregistrada, és necessari que ens fixem en la seva facturació total en relació amb la resta dels països del món.

FACTURACIÓ TOTAL DE MÚSICA PER MERCAT DURANT L'ANY 2008, EN MILIONS DE DÒLARS AMERICANS (USD)		
Rànquing	País	Facturació
1	Estats Units d'Amèrica	4.976,8
2	Japó	4.109
3	Regne Unit	1.845,4
4	Alemanya	1.627,8
5	França	1.049,6
6	Canadà	456,3
7	Austràlia	389,2
8	Itàlia	326,1
9	Espanya	302,4
10	Països Baixos	271,9
11	Brasil	221,8
12	Rússia	220,8
13	Suïssa	192,5
14	Bèlgica	192,1
15	Àustria	147,3
16	Mèxic	145,9
17	Suècia	143,2
18	Corea del Sud	140,6
19	Índia	140,4
20	Dinamarca	124,5

[Font: IFPI]

Globalment, Suècia es posiciona en el dissetè lloc en el rànquing de facturació per música enregistrada; és a dir, les discogràfiques sueques generen un 0,8% dels ingressos mundials en aquest mercat. D'altra banda, i en relació a les vendes digitals, se situa en el lloc vint-i-unè, amb un 0,3% del mercat internacional. Finalment, i pel que fa referència als ingressos per actuacions musicals, ocupa el setzè lloc en el rànquing amb un 1,6% del mercat, segons les dades corresponents al 2008 de l'IFPI.

D'altra banda, si ens fixem en les vendes de CDs a Suècia, observem que la importància del mercat suec també es reflecteix en les unitat venudes per càpita durant l'any 2008. Així doncs, mundialment es posiciona en el lloc vuitè, per darrera dels altres dos països escandinaus, Noruega i Dinamarca, que ocupen respectivament la segona i cinquena posició en el rànquing.

VENDES DE CDS PER CÀPITA DURANT L'ANY 2008, EN MILIONS D'UNITATS

Rànquing	País	CDs
1	Regne Unit	2,2
2	Noruega	1,8
3	Suïssa	1,5
4	Austràlia	1,4
5	Dinamarca	1,3
6	Alemanya	1,3
7	Japó	1,3
8	Suècia	1,3
9	Estats Units d'Amèrica	1,3
10	Nova Zelanda	1,1
11	República Txeca	1,1
12	Bèlgica	1,1
13	Països Baixos	1,1

[Font: IFPI]

2.2. ORGANITZACIÓ DEL SECTOR

El gruix del mercat musical suec està constituït, d'una banda, per les empreses filials de les multinacionals discogràfiques amb presència global i les companyies escandinaves més rellevants a la regió i, de l'altra, per un gran nombre de segells independents.

De fet, les primeres estan agrupades en l'associació Grammofonleverantörernas Förening (GLF) i ocupen la pràctica totalitat del mercat discogràfic suec. Totes elles, conjuntament, representen al voltant del 85% del mercat nacional de la música. El seus membres són les grans empreses discogràfiques multinacionals (EMI Svenska AB, Sony Music Entertainment AB, Universal Music AB i Warner Music Sweden AB), així com les companyies escandinaves de pes i les discogràfiques independents sueques més importants (Nordisk Film, Playground Music Scandinavia AB, BonnierAmigo Music Group i Sound Pollution AB). En realitat, durant l'exercici del 2008 es van integrar a la GLF dos dels seus membres actuals, Nordisk Film i Sound Pollution AB. En aquest sentit, les quotes de mercat de les empreses integrants de la GLF, sense tenir en compte la resta de discogràfiques independents, són les següents:

QUOTES DE MERCAT DE LES EMPRESES DISCOGRÀFIQUES INTEGRANTS DE LA GLF

	2007	2008
Universal Music AB	25,5%	28,7%
Sony Music Entertainment AB	24,8%	22,9%
Warner Music Sweden AB	17,0%	15,9%
EMI Svenska AB	18,5%	15,0%
BonnierAmigo Music Group	11,0%	10,0%
Nordisk Film	-	2,7%
Sound Pollution AB	-	2,5%
Playground Music Scandinavia AB	3,2%	2,3%

[Font: GLF]

Resulta convenient destacar que la GLF és titular d'una base de dades de música, denominada Grammotex, que conté aproximadament 130.000 referències organitzades en diferents categories i està dotada d'un motor de cerca molt exhaustiu. De fet, s'ha acabat convertint en un instrument indispensable per als proveïdors, distribuïdors, associacions industrials i minoristes del sector de la música a Suècia. A partir de les dades musicals obtingudes setmanalment, es configura el rànquing de vendes denominat Sverige Topplistan.

La resta de discogràfiques, per la seva banda, estan reunides en la Svenska Oberoende Musikproducenter (SOM) i, tot i que en termes de quota de mercat són minoritàries, representen el dinamisme del negoci de la música independent a Suècia. Així mateix, la pràctica totalitat de les empreses del sector són membres de la secció sueca de l'International Federation of the Phonographic Industry (IFPI). En total, aquest organisme agrupa una seixantena de discogràfiques, amb independència de la seva dimensió, que globalment representen més del 95% del mercat del disc a Suècia. A més, cal destacar que l'IFPI és l'organitzador dels premis Grammis, de gran prestigi a Suècia.

Per la seva banda, l'Svenska Tonsättare Internationella Musikbyrå (STIM), la societat gestora dels drets d'autor, juga un paper central en el mercat de la música. Cal afegir que l'STIM és propietària de l'Svensk Musik – Swedish Music Information Centre. Es tracta de la divisió sueca d'una xarxa internacional de centres d'informació sobre música. El seu objectiu és proporcionar documentació arreu sobre la música sueca objecte de protecció pels drets de propietat intel·lectual. En aquest àmbit també s'hi inscriu el Nordisk Copyright Bureau (NCB), també dedicat a la gestió dels drets de propietat intel·lectual de naturalesa econòmica però que, a diferència de l'STIM, s'encarrega exclusivament de la recollida dels royalties derivats dels drets de reproducció mecànica.

En relació als premis musicals de Suècia, cal citar-ne tres que són especialment rellevants. En primer lloc, trobem els Grammis, la versió sueca dels prestigiosos

Grammy Awards. En segon lloc, els Manifest Awards que, a diferència dels anteriors, es fixen més en la música alternativa enregistrada pels segells independents suecs. Finalment, els Polar Music Prize, de gran reconeixement internacional, premien artistes, grups musicals i entitats que hagin contribuït al sector musical.

Pel que fa referència a la premsa especialitzada, cal advertir que el mercat musical suec s'ha d'emmarcar dins del mercat escandinau de la música. La proximitat de les llengües escandinaves (el suec, el danès i el noruec), juntament amb la petita dimensió de cadascun dels tres països, ha propiciat que gran part de les publicacions de temàtica musical que es publiquen a cadascun dels estats siguin també distribuïdes en els països veïns. Amb menys intensitat, però, succeeix el mateix amb Finlàndia, tot i que la llengua és de difícil comprensió pels veïns escandinaus. Naturalment, a això s'hi ha d'afegir la influència que els països escandinaus reben del món anglosaxó, sobretot gràcies al bon coneixement de l'anglès per part de la població local, a través de les revistes editades principalment a Londres, però també d'algunes dels Estats Units.

2.3 PARTICULARITATS DEL MERCAT SUEC RESPECTE DE L'EVOLUCIÓ GENERAL DEL SECTOR

Tot va començar amb ABBA, el primer grup suec que va assolir l'èxit internacional durant els anys setanta. Els ABBA van demostrar que era possible exportar música pop sueca a l'estranger i, fins i tot, conquerir els mercats exteriors satisfactòriament. A partir de llavors, els van seguir altres grups musicals com ara Europe, Roxette, Ace of Base, Robyn i The Cardigans. D'aquesta manera, Suècia ha aconseguit posicionar-se com el tercer país exportador de música, tot just després dels Estats Units i el Regne Unit, amb un volum de negoci equivalent a 209 milions d'euros l'any 2006. Aquesta, precisament, és una particularitat del mercat discogràfic suec respecte la resta dels països nòrdics: la seva presència en l'escena internacional. A això se li ha d'afegir que el país, i en particular la ciutat d'Estocolm, actua com a pol d'atracció de tota Escandinàvia, tot fent que sigui en aquesta ciutat on es concentren una part important de les empreses discogràfiques de la regió i els diversos agents que contribueixen al negoci musical.

En aquest context, s'entén que en els últims anys la Xina s'hagi interessat per la música sueca. De fet, la música pop i rock de Suècia van ser promogudes àmpliament per primer cop dins les fronteres del gegant asiàtic coincidint amb el programa *Sweden sounds in China* 2008. Els responsables xinesos expliquen que els motius pels quals estan tan interessats en importar música sueca són, essencialment, que Suècia és un estat que mai ha estat en guerra, és vist com un país on s'apliquen polítiques pròximes al socialisme i, a més, no és membre de l'OTAN. Així mateix, promoure la música sueca a la Xina ajuda, segons les autoritats locals, a mantenir

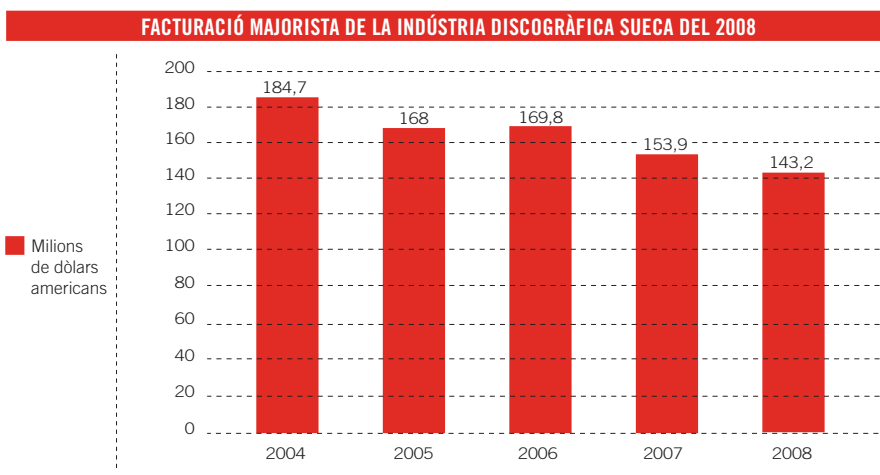
la música provinent dels Estats Units allunyada del país. De fet, la col·laboració entre els dos països ja va començar a petita escala l'any 2007 a la ciutat xinesa de Guangzhou i, a través de l'esmentat programa d'exportació, aquesta s'ha incrementat notablement. Per exemple, els xinesos contracten als compositors suecs per tal que els composin cançons perquè les interpretin artistes asiàtics d'èxit. També en el terreny de la coproducció musical, Suècia té el camí iniciat a la Xina.

Així mateix, i en relació a la ubicació dels agents econòmics i socials del sector discogràfic, cal dir que la majoria es troben establerts a les grans zones urbanes d'Estocolm, Göteborg i Malmö. No obstant, existeix un conglomerat de petites empreses a les zones rurals amb una forta implantació. Tanmateix, la indústria musical té els seus grans centres d'atracció a les tres principals ciutats sueques, que és precisament on estan establerts la major part de músics, productors, distribuïdors i mitjans de comunicació.

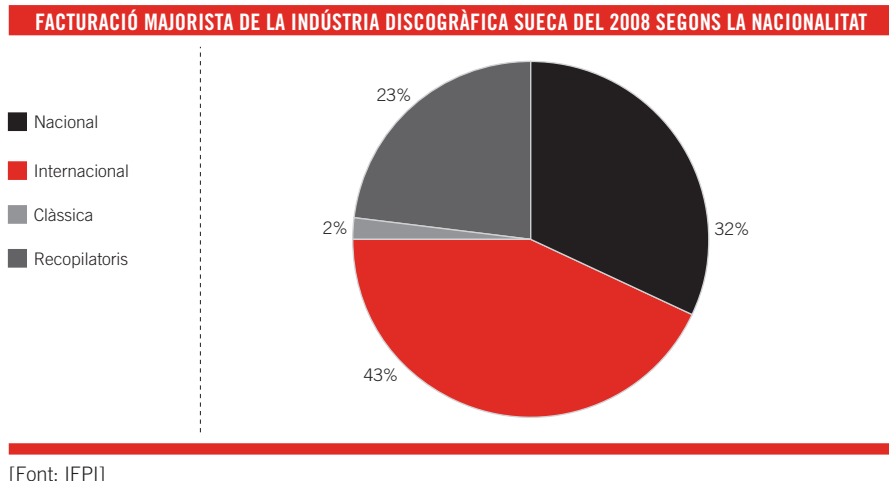
3. EL MERCAT SUEC DE LA MÚSICA ENREGISTRADA

3.1. LA FACTURACIÓ

L'evolució de la facturació del sector suec de la música enregistrada mostra una disminució continuada al llarg dels anys. Així, tot sembla indicar que la pirateria també ha afectat considerablement la indústria discogràfica de Suècia. Amb les dades a la mà, i amb l'excepció de l'any 2006, en què la facturació per vendes va aconseguir mantenir-se fregant els 170 milions de dòlars, s'observa com des del 2004 les vendes de música enregistrada han patit una davallada important, per la qual la facturació corresponent al 2008 se situa al voltant dels 140 milions de dòlars.



Pel que fa a la nacionalitat, s'aprecia que el 32% de la facturació correspon a música enregistrada sueca. Per la seva banda, la franja de vendes corresponent a una altra nacionalitat suposa el 43% del total. En comparació amb la resta de països del seu entorn, però també amb la resta d'estats d'Europa occidental, els discs recopilatoris tenen un pes superior, la qual cosa explica que suposin més del 20% del total de la facturació.



3.2. LA CÒPIA MASSIVA I LA PIRATERIA

Suècia és globalment coneguda pel lloc web de descàrrega il·legal de música Pirate Bay, el qual va ser clausurat per la policia l'any 2006. Aquest apostava per compartir arxius de música entre els usuaris de la xarxa, fregant la il·legalitat pel que fa referència a la normativa en matèria de drets d'autor. L'abril de 2009, el tribunal suec que coneixia l'assumpte va condemnar les quatre persones que estaven darrera de Pirate Bay a un any de presó i al pagament d'una sanció econòmica de més de 2,5 milions d'euros. El jutge, per tant, va considerar que els quatre acusats suecs havien actuat com a col·laboradors necessaris en la comissió d'un delictes contra la propietat intel·lectual, tot permetent als usuaris d'Internet compartir pel·lícules i música sense el permís dels seus legítims titulars. Sens dubte, el portal Pirate Bay havia estat durant molts anys un dels principals facilitadors de la descàrrega il·legal de música i la cara més visible dels moviments en contra dels drets d'autor d'arreu del món.

De resultes d'aquest cas, les autoritats sueques varen prendre mesures i varen promulgar una llei que atorga als titulars de drets de propietat intel·lectual la potestat per sol·licitar a les companyies que possibiliten accés a Internet, a partir

de la seva adreça IP, les dades personals dels individus sospitosos d'infringir la legislació vident. La nova llei va entrar en vigor l'abril de 2009.

Durant aquests darrers anys (des del 2006), el lloc web de Pirate Bay ha estat gestionat per un usuari anònim. No obstant, no contenia arxius de pel·lícules ni de música, però sí que feia referència als webs on es poden trobar. Actualment, el domini de Pirate Bay pertany a l'empresa privada Global Gaming Factory la qual, després de pagar uns 6 milions d'euros, pretén aprofitar la marca i els vint milions d'usuaris registrats per operar el portal de manera legal.

Les organitzacions antipirateria més actives de Suècia són tres: Business Software Alliance (BSA), Antipiratbyrån i Stoppirat. Les tres són associacions professionals que agrupen tots aquells que tenen un interès en el sector. No obstant, mentre BSA està integrada essencialment per companyies del sector del software, Antipiratbyrån agrupa empreses privades de la indústria dels videojocs, la cinematografia i la música.

A més, durant el temps que va durar el judici, a Suècia van sorgir tres iniciatives que permeten escoltar música de manera legal: Spotify, Tunecore, i Chillirec. D'altra banda, InProdicon, l'empresa que proporciona la major part dels tons musicals tant per a mòbils com a través d'Internet del país, va manifestar que durant la primera setmana d'abril de 2009, quan la nova llei sueca va entrar en vigor, el seu volum de vendes va veure's incrementat en un 100% respecte a la setmana anterior.

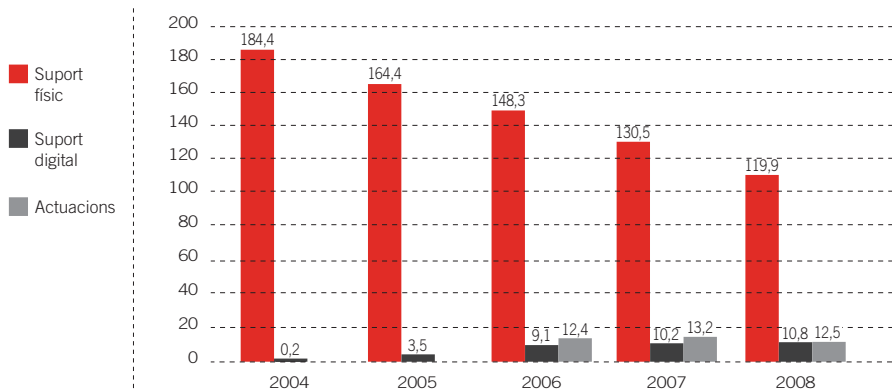
Segons l'estudi sobre pirateria als països nòrdics realitzat per BSA, Suècia i Dinamarca són, amb un 25% de la descàrrega de música il·legal, els més ben posicionats. El segueixen Noruega, amb un 28%, i en darrer lloc, Islàndia, on un 46% de la música digital continua adquirint-se de manera il·legal. Centrant-nos en el cas de Suècia, segons el diari local *Dagens Nyheter*, els nivells de pirateria es mantenen igual de baixos des de l'entrada en vigor de la llei l'abril de 2009. Així, d'acord amb les dades de la secció sueca de l'IFPI, les vendes de música enregistrada en suport físic van augmentar un 14% durant el primer semestre de 2009, i les vendes en suport digital prop d'un 57%.

3.3. LES VENDES

Pel que fa a les vendes segons els estils musicals, es calcula que el 53% correspon a música comercial; el 26%, a música clàssica; al jazz, el 10%; a la música folk, el 5,5%; a la música per infants, el 4,2%; i al gospel i a altres músiques religioses, l'1,3% restant.

Si ens centrem en les vendes de la música enregistrada segons si es tracta de suport físic o digital, o en els ingressos obtinguts a partir de les actuacions en directe, es poden treure les següents conclusions. En primer lloc, la facturació derivada de la venda de música enregistrada en suport físic cau any rere any en més d'un 10% anual. En segon lloc, no obstant, s'aprecia una tendència ascendent i continuada de la facturació de la música en suport digital. De fet, ha passat de suposar tan sols 200.000 dòlars l'any 2004 a 10,8 milions el 2008. Tot i això, també s'ha de dir que en els darrers dos anys la facturació només ha augmentat en 1,7 milions i, per tant, el gran salt es va fer el 2006 quan va passar de 3,5 a 9,1 milions de dòlars. En darrer lloc, s'observa que els ingressos derivats de les actuacions de música en viu es mantenen al voltant dels 13 milions de dòlars americans al llarg dels tres darrers exercicis. En conseqüència, és probable que cada cop més les discogràfiques intentin potenciar les actuacions en directe per tal de poder compensar, o almenys pal·liar, les davallades derivades de la caiguda de les vendes en suport físic.

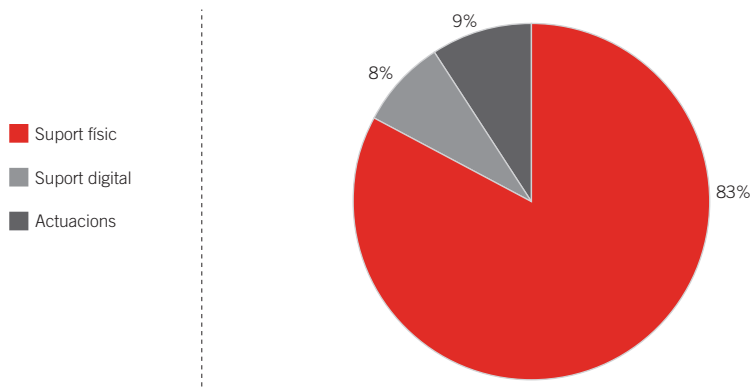
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA SUECA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT, EN MILIONS DE DÒLARS AMERICANS



[Font: IFPI]

En definitiva, el suport físic a Suècia continua tenint un paper molt important, tot suposant el 83% de la facturació de la música enregistrada. Aquesta xifra és pròxima a la resta dels països europeus, però resulta especialment elevada sobretot quan la comparem amb la veïna Dinamarca, on les vendes en suport físic representen el 72%, tot just onze punts menys.

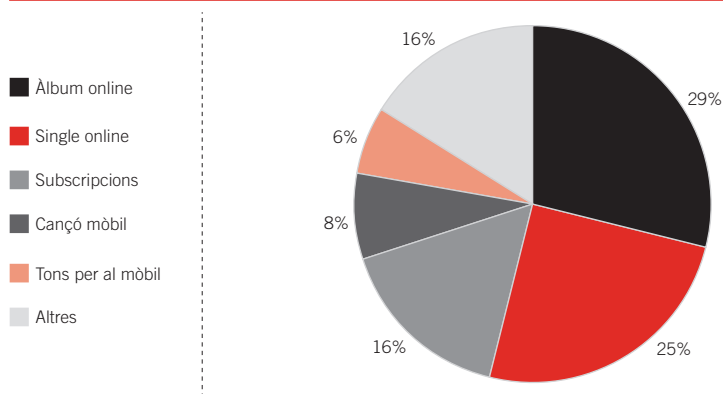
FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA SUECA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT, EN PERCENTATGE



[Font: IFPI]

Si en fixem exclusivament en el suport digital, s'observa que el 25% i el 29% corresponen als ingressos derivats de la venda online de singles i d'àlbums, respectivament. Les subscripcions, per la seva banda, suposen el 16% del total, pràcticament el mateix percentatge que la música i els tons destinats a ser utilitzats en els terminals mòbils.

FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA SUECA DEL 2008 SEGONS LA TIPOLOGIA DEL SUPORT DIGITAL

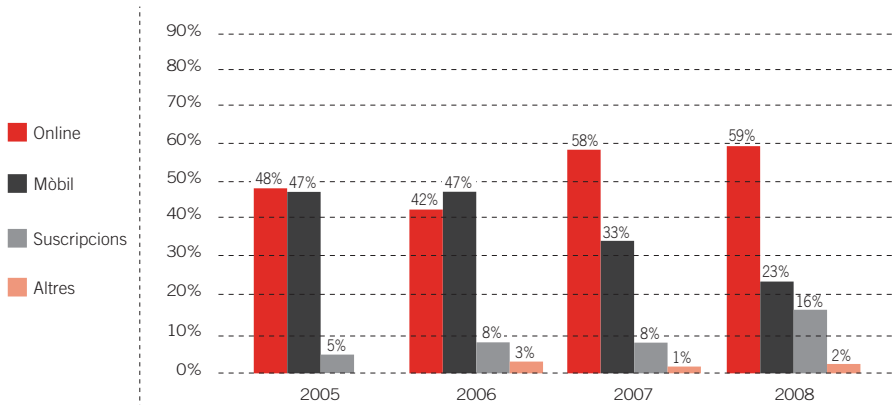


[Font: IFPI]

D'altra banda, si analitzem l'evolució de la quota de mercat que representa cada sector digital (el de venda online, el dels mòbils i el de les subscripcions) en funció de les xifres de vendes, s'observa que en els darrers quatre anys les vendes online pràcticament s'han quadruplicat. No obstant, les vendes a través del terminal mòbil cada cop representen un percentatge inferior, suposant l'any 2008 el 23% del

total. Això contrasta amb les subscripcions, que estan experimentant un creixement moderat i sostingut en el temps que les situa amb una quota del 16% de la totalitat de les vendes digitals.

FACTURACIÓ MAJORISTA DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA DANESA DEL 2008 SEGONS LA TIPOLOGIA DEL SECTOR DIGITAL



[Font: IFPI]

Si analitzem les dades en funció de les unitats venudes, observem que les vendes en format CD cauen any rere any: han passat dels 16,6 milions d'unitats el 2004 a 11,6 milions l'any 2008. Una tendència similar estan experimentant els vídeos musicals i la resta de suports físics, tot i que la seva rellevància en termes globals ja era de per sí modesta. En canvi, la venda de singles digitals ha augmentat notablement en els darrers exercicis. De fet, l'any 2008 assolien els 3,5 milions d'unitats, xifra que suposa gairebé un terç dels CDs venuts.

VOLUM DE VENDES DE LA INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA SUECA DEL 2008 SEGONS EL SUPORT



[Font: IFPI]

En relació al estils musicals, a continuació s'acompanya una taula amb els àlbums més venuts a Suècia durant l'any 2008.

135

ÀLBUMS MÉS VENUTS A SUÈCIA DURANT L'ANY 2008

Rànquing	Artista	Títol de l'àlbum	Companyia discogràfica
1	Duffy	Rockferry	Polydor
2	Eros Ramazzotti	E2	Ariola
3	Metallica	Death Magic	Mercury
4	AC/DC	Black Ice	Columbia
5	Il Divo	The Promise	Syco
6	Sanna, Shirley, Sonja	Our Christmas	Lionheart records
7	Coldplay	Viva La Vida	Parlophone
8	Takida	Bury The Lies	Ninetone
9	Amanda Jenssen	Killing My Darlings	Epic
10	Håkan Hellström	För Sent För Edelweiss	Dolores

[Font: IFPI]

3.4. LA DISTRIBUCIÓ I EL COMERÇ MUSICAL

Les vendes al detall de música enregistrada a Suècia arriben als 215,7 milions de dòlars americans. D'aquestes, el 91,7% correspon a les vendes en suports físics (197,8 milions) i tan sols el 8,3% (17,9 milions), a les vendes en suport digital. De nou, es constata que els ingressos per la venda de música enregistrada en suport digital, també en el cas dels *retailers*, és lleugerament inferior a la resta dels països de la Unió Europea. Si ho comparem amb el cas espanyol, observem com aquesta xifra s'apropa al 14%, és a dir, pràcticament el doble que a Suècia.

Això contrasta amb l'elevada penetració d'Internet entre la població local: dels nou milions d'habitants que té el país, set en són usuaris. De fet, amb un ús de la xarxa del 78%, es tracta d'un dels índexs més alts, no només d'Europa, sinó de tot el món. Per posar un exemple, a Espanya l'índex d'ús d'Internet no arriba al 57%. Ens trobem amb una situació similar respecte a les línies de banda ampla d'accés a la xarxa: mentre a Suècia la cobertura és del 32,2%, a l'Estat espanyol és del 19,7%.

Les principals cadenes de distribució de música enregistrada a Suècia són, per ordre de facturació, les que s'enumeren a continuació:

CD On

www.cdon.com

Botiga online de música, pel·lícules, jocs, llibres, electrònica de consum i d'altres productes del sector de l'oci fundada el 1999 i propietat de la multinacional sueca dels mitjans de comunicació Modern Times Group (MTG), que cotitza a la Borsa

d'Estocolm i al Nasdaq. Ofereix els seus productes a un total de més de setze estats, entre els que destaquen els països nòrdics i, principalment, Suècia.

Ginza

www.ginza.se

Botiga online de música, pel·lícules, jocs, llibres i d'altres productes del sector de l'oci fundada el 1968. Després de funcionar durant dècades com a botiga de discs de venda per correu, s'ha consolidat com un dels majors *retailers* de música a Suècia. A més, també disposa d'una gran superfície de venda al detall en una localitat pròxima a Estocolm.

Åhléns

www.ahlens.se

Cadena de grans magatzems amb implantació a tota Suècia propietat de l'empresa Axel Johnson Gruppen, dedicada a la comercialització de productes tan variats com poden ser la moda, els articles per a la llar i la cosmètica, així com llibres, pel·lícules, jocs i música. Actualment, també disposa d'una botiga online on es pot adquirir música enregistrada.

ICA

www.ica.se

Cadena de supermercats amb implantació no només a Suècia, sinó a tota Escandinàvia, propietat de la multinacional holandesa Ahold. De fet, es tracta de l'empresa de *retailing* més important dels països nòrdics, amb més de mil tres-cents punts de venda només en territori suec.

Coop

www.coop.se

Cadena de supermercats amb implantació especialment a Suècia. Propietat del grup KF, es dedica a la venda d'aliments, articles per a la llar i productes d'oci tals com la música.

Media Markt

www.mediamarkt.se

Cadena de botigues propietat del grup alemany Metro AG i amb implantació a la majoria dels estats d'Europa. Media Markt es dedica a la venda d'articles d'electrònica de consum. Entre els seus negocis, una part és la comercialització de música enregistrada, tant des dels seus centres a Suècia com des de la seva botiga online.

Skivlagretwww.skivlagret.se

Cadena de set botigues amb implantació a Suècia, dedicada a la venda de música, pel·lícules, jocs i llibres. A més, compta amb una botiga online.

Benganswww.bengans.se

Cadena de tres botigues amb implantació a les principals ciutats de Suècia dedicada a la venda de música, pel·lícules i llibres. La seva botiga a Göteborg és la més gran de tots els països nòrdics. A això, cal afegir-hi que disposa d'una botiga online on es poden comprar discs, però que també permet descarregar música en format digital.

Rockswww.rocks.se

Cadena de vuit botigues amb implantació a Suècia fundada el 1993 i dedicada a la venda de música, pel·lícules i jocs. El 1999, la Grammofonleverantörernas Förening (GLF) li concedí un reconeixement per ser la millor cadena d'establiments de venda de discs de Suècia.

NOVES FORMES DE DISTRIBUCIÓ

En el cas de Suècia, les empreses discogràfiques també estant intentant eixamplar el mercat de la música amb l'objectiu de garantir els ingressos que la pirateria ha fet minvar. La idea principal és no obligar el consumidor a pagar per escoltar música, sinó oferir-li un conjunt de serveis més amplis que, a la vegada, incloguin la lliure disposició de música enregistrada. Algunes idees apunten a la distribució de música a través de la contractació de serveis de banda ampla d'accés a la xarxa, la compra de dispositius mòbils o la subscripció a un paquet de televisió de pagament.

Una d'aquestes iniciatives es va posar a la pràctica a Suècia durant el primer semestre de 2009 per part de la multinacional finesa de dispositius de telefonia mòbil Nokia a través del producte *Nokia comes with music*. Mitjançant aquest programa, amb la compra d'un telèfon mòbil l'empresa ofereix accés il·limitat al catàleg de Nokia Music Store durant un període de dotze mesos, així com la descàrrega de la música tant al terminal mòbil adquirit com a l'ordinador personal de l'usuari. Aquest mateix producte també s'està començant a oferir a d'altres països d'arreu del món, com ara el Regne Unit, Itàlia, Singapur, Austràlia, Mèxic, Brasil, Alemanya i Suïssa.

Una altra de les experiències recents en aquest àmbit és la de Sony Ericsson a través del producte *PlayNow*. Mitjançant aquest, la multinacional està portant a terme un pla pilot a Suècia, juntament amb la companyia de telefonia sueca Telia Sonera, per tal de desenvolupar un portal global de distribució de continguts, entre els quals destaca la música enregistrada.

4. EL MERCAT DE LA MÚSICA EN VIU

4.1. SALES ON ACTUAR

Suècia és un país amb una llarga tradició de música en directe. No obstant, resulta francament complicat determinar la mida exacta del mercat de la música en viu des del moment que existeix una gran quantitat d'actors que hi intervenen i especialment per la poca informació disponible sobre el sector. Segons dades del Ministeri de Cultura de Suècia, el 60% de la població sueca entre 7 i 79 anys assisteix a un concert a l'any. Aquestes xifres, de fet, també tenen en compte els concerts de música clàssica i els de naturalesa religiosa.

Tot i això, existeix un conglomerat de clubs i sales musicals que contínuament programen concerts. El jazz juga un paper important en l'escena musical del país. Entre els clubs de jazz més importants del país destaquen el Jazzclub Fasching, a Estocolm; el Jeriko, a Malmö; el Cookin, a Borås; l'Stunion, a Umeå; i l'Öbacka Jazz & Blues, a Härnösand. En qualsevol cas, l'Svenska Jazzriksförbundet (SJR), l'associació sueca de clubs de jazz, organitza cada any més d'un centenar de concerts per tot el país.

En relació a les músiques del món o world music, una de les sales de música més actives es troba precisament a Estocolm. L'Stallet es va obrir el mes de novembre del 2000, i des de llavors ha estat gestionada per la Riksförbundet för Folkmusik och Dans (RFOD), entitat que treballa per enfortir, promoure, desenvolupar i difondre a Suècia les diferents músiques del món i danses folklòriques. Per la seva banda, a més, el Södra Teatern organitza a la mateixa capital esdeveniments diversos, festivals i debats relacionats amb la música. Un altre punt de referència de la world music es troba al sud del país, a Malmö. Allí hi trobem la sala Mix Musik, un referent nacional en la seva àrea.

4.2. FESTIVALS ON ACTUAR

Durant els mesos d'estiu, Suècia es converteix en un enclavament clau per als festivals de música. De fet, no només tenen lloc a Estocolm, Göteborg i Malmö, les tres ciutats sueques més importants, sinó també en indrets més allunyats. Així doncs, les zones rurals, tant del nord com del sud del país, acullen cada any desenes de festivals, alguns d'ells de rellevància internacional, que contribueixen activament a l'economia local. En el país existeix, doncs, una llarga tradició de festivals de música.

Sens dubte, el més conegut de tots és el Hultsfred Festival, que des de 1986 ofereix ininterrompudament durant tres dies a mitjans de juny múltiples concerts de música pop i rock, tant d'artistes suecs com de l'escena internacional, en una localització

excel·lent: els voltants del llac Hulingen. L'assistència de públic creix any rere any, havent passat dels 7.500 visitants de la primera edició als 32.000 del 2005. No obstant, i coincidint amb la pujada dels preus de l'entrada ara fa dos anys, el nombre de visitants es va reduir a 23.500 assistents, xifra que s'ha mantingut estable des de llavors. Durant els tres dies de festival, els sis escenaris del recinte acullen al voltant de 150 concerts d'artistes tant d'Escandinàvia com de la resta del món. Alguns dels grups presents durant les darreres edicions són Madness, The Killers, Franz Ferdinand, Petshop Boys, Amy Winehouse, The Cardigans, Alicia Keys, 3 Doors Down, Oasis o Marilyn Manson.

D'altra banda, també cal destacar l'Arvika Festival. En aquest cas, té lloc durant tres dies el mes de juliol i l'organitza l'entitat sense ànim de lucre sueca Galaxen. És conegut per programar grups que es poden incloure dins el gènere musical technopop, tant dels països nòrdics com de la resta de l'escena internacional. En relació als assistents, el 2006 en va rebre entre 15.000 i 16.000 i en aquesta darrera edició han arribat als 22.500 visitants. La llista dels grups que han passat pels escenaris del festival durant els últims anys inclou Depeche Mode, Nine Inch Nails, Interpol, Slayer, Death Cab For Cutie, Bloc Party, Infected Mushroom, New Order, Kraftwerk, Björk, HIM, Soft Cell, The Cure, Primal Scream i Muse, entre d'altres.

El Way Out West Festival, per la seva banda, té lloc a Göteborg durant tres dies del mes d'agost, tant al parc central de Slottsskogen com a les diferents sales de música de la ciutat. El seu cartell aglutina grups de pop, rock, hip-hop i música electrònica. Tot i que només té a les esquenes tres edicions, els mitjans de comunicació britànics ja l'han inclòs dins de la llista dels vint millors festivals de música europeus.

El Peace & Love Festival, així mateix, tot i tenir una trajectòria curta que es remunta a l'any 2003, és dels més grans que té lloc a Suècia i l'únic que incorpora un missatge de solidaritat, diversitat i entreteniment. El 2006 va rebre 37.000 visitants, i en l'edició passada del 2008, 25.000 assistents.

En relació a la música rock i metal, el Sweden Rock Festival és el millor aparador. De periodicitat anual i amb seu a Sölvesborg, pel festival hi han passat grups com Aerosmith, Judas Priest, Mötley Crüe, Dio o Yngwie Malmsteen. En aquest sentit, la presència de grups musicals internacionals està garantida en totes les edicions.

Finalment, un alternativa a tots els festivals anteriors és l'Ung08. Es tracta d'un dels festivals juvenils més grans d'Europa. Se celebra anualment al parc central d'Estocolm i es dirigeix als joves entre 13 i 19 anys d'edat. Precisament per la particularitat del seu públic, el festival no permet la venda de begudes alcohòliques i, naturalment, les seves activitats tenen lloc tant de dia com de nit. D'aquesta manera, s'ha guanyat la confiança del públic i ha aconseguit transformar en festival un esdeveniment puntual ideat per fer-se exclusivament l'estiu del 2000.

4.3. PROGRAMADORS

A l'hora de parlar dels programadors a Suècia, en primer lloc ens hem de remetre als organitzadors dels festivals. La major part dels citats en l'epígraf anterior habitualment programen grups musicals estrangers en els festivals que organitzen. En aquest sentit, a més, cal tenir present que tant l'entitat Rikskonserten com l'Svenska Musikfestivaler (SMF), ambdues en part finançades amb fons públics, organitzen gires musicals per tota Suècia, principalment de música de cambra, de cors, de jazz, de músiques del món i de música popular.

A més, cal tenir en compte que l'Svenska Impresarioföreningen (SVIMP), l'associació d'empresaris de l'entreteniment, agrupa programadors musicals. Alguns dels seus associats, com és el cas de la companyia Luger, contracten habitualment grups de música estrangers per als concerts que organitzen.

D'altra banda, un aspecte rellevant a tenir en compte a Suècia són els *folkparks*. Es tracta d'uns espais públics destinats a l'oci, amb extenses zones verdes amb gespa i arbres, que es troben a la majoria de les ciutats i pobles del país. Originàriament, aquests parcs van ser creats pel moviment obrer amb l'objectiu que els treballadors i les seves famílies poguessin tenir un lloc d'esbarjo dins de les àrees industrials. Normalment, els *folkparks* tenen un escenari que s'utilitza per fer-hi concerts i altres activitats relacionades amb l'entreteniment. De fet, els *folkparks* són punts de referència importants a l'hora d'establir els circuits musicals que tenen lloc durant la temporada d'estiu a Suècia. En aquest sentit, l'Sveriges Folkets Hus och Parker (Federació nacional de parcs i de centres comunitaris) agrupa 146 *folkparks* i 692 centres socials que, en conjunt, reben 50 milions de visitants l'any. L'organització presta múltiples serveis accessoris als parcs, entre els quals la contractació de grups de música per fer-hi concerts. Es configura, doncs, com un programador musical més.

5. ASSOCIACIONS I ORGANISMES D'INTERÈS

Les principals entitats del sector de la música a Suècia s'enumeren a continuació:

Grammofonleverantörernas Förening (GLF)

Associació de la indústria discogràfica sueca

www.grammotex.se

www.sverigetopplistan.se

Associació industrial del sector que agrupa les vuit empreses discogràfiques més importants del país i els membres de la qual són, d'una banda, les filials de les multinacionals del sector i, de l'altra, les companyies discogràfiques amb més pes a Escandinàvia.

Svenska Oberoende Musikproducenter (SOM)

Productors suecs de música independent

www.som.se

Associació industrial del sector que agrupa les empreses discogràfiques independents sueques. El seu objectiu és protegir els interessos dels seus membres i promoure'n i reforçar-ne la cooperació. Així mateix, la salvaguarda dels drets de propietat intel·lectual, en particular dels drets d'autor, es perfila com la seva principal tasca, sempre en cooperació amb l'IFPI.

International Federation of the Phonographic Industry (IFPI)

Federació Internacional de la Indústria Fonogràfica

www.ifpi.se

Federació d'àmbit internacional que engloba cadascuna de les associacions nacionals del sector. La secció sueca agrupa al conjunt de les empreses discogràfiques del país. El seu objectiu fundacional és vetllar per una millor protecció jurídica de les companyies discogràfiques, així com dels drets d'autor, com a actor de primer ordre en les mesures que es prenen contra la pirateria. Així mateix, s'encarrega de la recollida i el posterior pagament dels royalties que corresponen a les discogràfiques associades.

Swedish Artists and Musicians Interest Organization (SAMI)

Organització d'artistes i músics suecs

www.sami.se

Associació d'artistes i músics suecs que integra més de 20.000 membres. El seu objectiu és la protecció i el foment de la música dels artistes i intèrprets nacionals, i la salvaguarda dels seus interessos econòmics en el marc de la legislació sueca. A més, és una societat de gestió col·lectiva que també es dedica a la recollida i el pagament dels royalties als músics i artistes. El SAMI col·labora amb els principals sindicats suecs de músics i artistes (SMF, SYMF i STF) que, alhora, i segons els estatuts de l'entitat, estan representats a l'òrgan d'administració de l'associació.

Svenska Tonsättare Internationella Musikbyrå (STIM)

Societat sueca dels drets d'autor

www.stim.se

Entitat privada que es dedica a la gestió dels drets de propietat intel·lectual de naturalesa econòmica dels seus membres, en total al voltant de 50.000, i que integra compositors, arranjadors i autors de les lletres, així com els seus respectius editors, ja siguin suecs o estrangers. Així mateix, quan les obres són objecte de difusió pública, l'STIM s'encarrega de cobrar els cànon corresponents i de distribuir-los en concepte de royalties als seus titulars. Concretament, es dedica a la gestió dels drets derivats de les actuacions en directe i de la reproducció de la música a través de la ràdio, la televisió o Internet.

Nordisk Copyright Bureau (NCB)

Oficina nòrdica del copyright

www.ncb.dk

Entitat que es dedica a la gestió dels drets de propietat intel·lectual de naturalesa econòmica. A diferència de l'STIM, s'encarrega de tots els països nòrdics, així com dels tres països bàltics, i exclusivament de la recollida dels royalties derivats dels drets de reproducció mecànica.

Svenska Musikförläggareföreningen (SMFF)

Associació d'editors de música suecs

www.smff.se

Associació industrial del sector que agrupa una vuitantena d'editors de música establerts a tota Escandinàvia i als països Bàltics. De fet, l'SMFF està involucrat en tots els àmbits relacionats en l'edició de la música, i representa i assessora als seus membres en assumptes com ara els drets de propietat intel·lectual, les noves tecnologies i el sector discogràfic en general. Així mateix, l'SMFF és l'organitzador de l'Annual Music Publishers Award, que reconeix els compositors i els autors de cançons suecs tant de música clàssica com de música contemporània.

Export Music Sweden (ExMS)www.exms.se

Organització creada pels principals actors de la indústria musical de Suècia per tal d'acompanyar i assistir les empreses del sector en la promoció internacional dels seus productes. A la pràctica, això es tradueix en ajudar les empreses discogràfiques i la resta d'actors a participar en les fires internacionals rellevants, en festivals i en d'altres esdeveniments de promoció internacional de la música sueca. Entre els seus socis hi ha l'IFPI i el SOM (en representació de les empreses discogràfiques), el SAMI (músics i artistes) i l'STIM - Svensk Musik (compositors i editors musicals).

Statens Kulturråd

Consell de les Arts de Suècia

www.kulturradet.se

Entitat pública que, a través de la seva política cultural, dona suport a les distintes modalitats de les arts, des del teatre, la dansa i la música, la literatura, les revistes culturals i l'art en sentit estricta a les biblioteques, els museus i les diferents sales d'exposicions al llarg de tot el país.

Föreningen Svenska Tonsättare (FST)

Societat de compositors suecs

www.fst.se

Associació fundada el 1918 que agrupa els compositors professionals, a més d'aquells que treballen per a la promoció de la música sueca contemporània. El seu objectiu és defensar els interessos econòmics i socials dels seus membres i contribuir a la difusió de la música sueca al país i a l'estranger.

Sveriges Spelmäns Riksförbund (SSR)

Associació de la música popular de Suècia

www.spelmansforbund.se

Associació de música popular que agrupa al voltant de set mil membres a tot el país i que té com a principal missió la promoció de la música folk. Entre d'altres funcions, col·labora amb d'altres organitzacions i institucions, realitza estudis sobre la música folk europea i analitza la interacció de la dansa i la música popular sueca.

Svenska Kompositörer Av Populärmusik (SKAP)

Societat sueca dels compositors de música popular

www.skap.se

Associació fundada el 1926 que agrupa els compositors de música popular, al voltant d'uns vuit-cents, i que té com a objectiu principal el suport als professionals membres. Així, defensa els interessos del col·lectiu en matèria de drets de propietat intel·lectual, atorga beques i ajudes econòmiques i, en definitiva, contribueix a la promoció de la música popular sueca arreu.

6. PRINCIPALS FIRES I ESDEVENIMENTS MUSICALS

Els esdeveniments més rellevants en relació al sector musical que tenen lloc a Suècia, inclosos els atorgaments de premis per part d'entitats diverses, són els següents:

Polar Music Prize

www.polarmusicprize.org

Esdeveniment musical centrat en el lliurament del premi Polar Music. Nascut el 1989 a iniciativa de Stig "Stikkan" Anderson, una de les figures més importants de la música rock sueca, el seu nom prové del llegendari segell discogràfic Polar Records. De fet, el Polar Music Prize és un dels certàmens més prestigiosos a nivell mundial i premia a artistes, grups musicals i entitats per la seva contribució al sector.

Grammis - Swedish Grammy Awards

www.grammis.se

Esdeveniment musical centrat en el lliurament dels premis Grammis. En realitat, es tracta de la versió sueca dels prestigiosos Grammy Awards, organitzada per la

secció sueca de l'IFPI. La cerimònia d'entrega dels premis té lloc anualment a Estocolm durant el mes de febrer. Els Grammis són un dels premis de la música més importants de Suècia. En realitat, el seu objectiu és la promoció i el reconeixement dels artistes, músics i altres creadors musicals.

Manifest Awards, Sweden's alternative Grammy

www.manifestgalan.se

Esdeveniment musical centrat en el lliurament dels premis Manifest. El seu objectiu és el reconeixement dels artistes independents dins de 14 categories diferents, d'aquí que se'l conegui com els Grammy alternatius de Suècia. D'aquesta manera, els Manifest Awards volen mostrar la qualitat de la música editada pels segells independents suecs i difondre entre el públic en general les noves veus del panorama musical. Els premis els organitza el Fritz's Corner i l'Svenska Oberoende Musikproducenter (SOM) en una cerimònia que inclou música en directe.

Swedish Dance Music Awards

Esdeveniment musical centrat en el lliurament de premis en dues categories concretes: d'una banda, els Prime Cuts (que inclouen música house, techno i electrònica, entre d'altres) i els Urban Cuts (hip-hop, R&B i reggae, principalment). A part, en cada edició s'atorga un premi a la millor discoteca de Suècia.

Swedish Metal Awards

www.swedishmetalawards.com

Esdeveniment musical centrat en el lliurament dels premis de la música metal, death metal, punk i hard rock de Suècia.

Rockbjörnen Awards

www.aftonbladet.se

Esdeveniment musical centrat en el lliurament dels premis Rockbjörnen. Des de 1979, el diari d'informació generalista *Aftonbladet* organitza una cerimònia en què, a part de l'entrega dels premis a partir de les votacions del públic en general, hi ha música en directe i altres activitats.

Music Publishers Award

www.smff.se

Esdeveniment musical centrat en el lliurament del premi Annual Music Publishers Award. Mitjançant aquest, l'Svenska Musikförläggareföreningen (SMFF) reconeix el talent i la trajectòria dels compositors i cantants suecs tant de música comercial com clàssica.

Stim Music Expo

www.stim.se/musicexpo

Esdeveniment musical organitzat per primer cop el 2009 per la Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM), on el públic pot assistir a seminaris, participar en tallers i intervenir en debats, tot ells relacionats directament amb tots els estils de música.

Stockholm Art Fair (SAF)

www.stockholmartfair.org

Fira generalista amb més d'un miler d'estands en què tenen representació nombroses manifestacions artístiques. Inclou múltiples esdeveniments musicals.

Formex

www.formex.se

En el marc de la setmana de la moda d'Estocolm, tenen lloc tota una sèrie d'esdeveniments musicals.

A continuació s'acompanya un llistat dels festivals de més ressò que se celebren a Suècia, classificats en funció de la tipologia de la música:

Festivals de música rock, pop, hip-hop i electrònica, amb presència de músiques del món:

Hultsfred Festival - www.rockparty.se - Hultsfred

Arvika Festival - www.arvikafestivalen.se - Arvika

Way Out West - www.wayoutwest.se - Göteborg

Peace & Love - www.peaceandlove.nu - Borlänge

Where the action is - www.wtai.se - Estocolm

Storsjö Yran - www.storsjoyran.se - Östersund

Emmaboda Festival - www.emmabodafestivalen.se - Emmaboda

Norbergfestival - www.norbergfestival.se - Norberg (exclusivament de música electrònica)

Pop Dakar - www.popdakar.nu - Estocolm (exclusivament de música pop i dance)

Ung08 - www.ung08.nu - Estocolm (festival destinat a un públic de 13 a 19 anys)

Festivals de músiques del món:

World New Music Days - www.listentotheworld.se - Göteborg

Festivals de música jazz:

Stockholm Jazz Fest - www.stockholmjazz.com - Estocolm

Jazzfestival Sandviken Big Band Bang - www.bangen.nu - Sandviken

Umeå Jazz Festival - www.umeajazzfestival.se - Umeå
 Kalottjazz & Blues Festival - www.kalottjazzblues.net - Haparanda

Festivals de música metal i hard rock:

Sweden Rock Festival - www.swedenrock.com - Sölvesborg
 Metal Town festival- www.metaltownfestival.se - Göteborg
 West Coast Riot - www.westcoastriot.se - Göteborg
 Hultsfredfestivalen - www.rockparty.se - Hultsfred

Festivals de música folk:

Festspel i Pite Älvdal - www.festspel.nu - Älvdal
 Korröfestivalen - www.korrofestivalen.se - Korrö
 Musik vid Siljan - www.musikvidsiljan.se - Leksand, Mora i Rättvik

Festivals d'òpera i música clàssica:

Made - www.m-a-d-e.se - Norrlands
 Musik på Sörmländska Slott och Herresäten - www.sormlandsmusikoteater.se - Sörmländska
 Barockt - www.lansmusiken.se/barockt.html
 Båstad Chamber Music Festival - www.bastadkammarmusik.com - Båstad
 Drottningholms Slottsteater - www.dtm.se - Estocolm
 Lyckå Chamber Music Festival - www.lyckafestival.com - Lyckå
 Opera at Skäret - www.operapaskaret.se - Skäret
 Stockholm Early Music Festival (SEMF) - www.semf.se - Estocolm
 Vinterfest - www.vinterfest.nu - Mora, Orsa i Audalen

A continuació s'enumeren les principals sales i locals de Suècia on actuar:

A Estocolm:

- Kulturhuset Stockholm (Centre Cultural d'Estocolm) - www.kulturhuset.stockholm.se
- Stockholms Konserthus (Stockholm Concert Hall) - www.konserthuset.se
- Stallet - www.stallet.se
- Södra Teatern (Teatre del Sud) - www.sodrateatern.com
- Fylkningen - www.fylkningen.se
- Folkoperan - www.folkoperan.se
- Berns - www.berns.se
- Debaser - www.debaser.se
- Engelen - www.engelen.se
- Mosebecke - www.mosebacke.se
- Ericsson Globe- www.globearenas.se
- Nalen - www.nalen.com
- Nybrokajen 11 - www.nybrokajen11.rikskonserter.se

- Glen Miller Café - www.glenmillercafe.com
- Jazzclub Fasching - www.fasching.se

A Göteborg:

- Folkmusik kafeet - www.folkmusikkafeet.net
- Göteborgs Konserthus - www.gso.se
- Göteborgs Operan - www.opera.se
- Nefertiti (sala de jazz) - www.nefertiti.se

A Malmö:

- Mix Musik - www.mixmusik.com
- Jazz i Malmö - www.jazzimalmo.com
- KB Kulturbolaget - www.kulturbolaget.se
- Babel - www.babelmalmo.com
- Debaser - www.debaser.se
- Victoriateatern - www.victoria.se
- Malmö Arena - www.malmoarena.com
- Blå Båten - www.blueboat.nu
- Bodoni - www.bodoni.se
- Inkonst - www.inkonst.com
- Malmö Folk - www.malmofolk.se
- Babel - www.babelmalmo.com
- Palladium - www.palladium.nu
- Malmö SymfoniOrkester & Malmö Konserthus - www.msos.se

A altres ciutats:

- Cookin - www.cookin.nu - Borås
- Öbacka Jazz & Blues - www.myspace.com/obackajazzochblues - Härnösand
- Helsingborgs Konserthus & Symfoniorkester - www.helsingborgssymfoniorkester.se - Helsingborg
- Dalfolk - www.folkmusikenshus.se - Rättvik
- Dalhalla - www.dalhalla.se - Dalhalla
- Hässleholm Kulturhus - www.hassleholm.se/kultur/ - Hässleholm
- Katalin (sala de jazz a Upsalla) - www.katalin.com - Upsalla
- Konsert & Kongress Linköping - www.arenabolaget.se - Linköping
- Norrköpings Symfoniorkester - www.symfoniorkestern.nu - Norrköpings
- Vara Konserthus - www.varakonserthus.se - Vara
- Västerås Koncerthus - www.vmu.nu/index/VasterasKonserthus - Västerås
- Åhaga - www.ahaga.se - Borås

7. PREMSA ESPECIALITZADA

A continuació s'enumeren les principals revistes editades a Suècia:

Lira Musikmagasin

www.lira.se

Revista musical fundada el 1994 que publica cinc números a l'any i que s'especialitza en folk, jazz i músiques del món, principalment.

Sweden Rock Magazine

www.swedenrockmagazine.se

Revista musical fundada l'any 2001 que publica vuit números a l'any i s'especialitza en hardrock. Es tracta de la revista més important en el seu àmbit a tota Escandinàvia.

Magasinet Novell

www.magasinetnovell.se

Revista musical de periodicitat semestral fundada l'any 2008. Amb la seva curta trajectòria, ja ha estat reconeguda tant per la crítica nacional com per la internacional per la seva qualitat periodística i la seva influència sobre un nombre ampli de lectors.

Rodeo

www.rodeo.net

Publicació gratuïta sobre moda, cultura urbana, tendències i música que publica vuit números a l'any.

Denimzine Magazine

www.denimzine.com

Revista musical fundada a finals dels anys vuitanta especialitzada en punk, rock i *garage music*. Al llarg de l'any, publica sis revistes que es distribueixen a tots els països escandinaus.

Red Hot Rock Magazine

www.redhotrockhq.com

Revista musical especialitzada en rock i heavy metal.

Guitar Ink

www.guitar-ink.com

Revista musical de recent creació especialitzada en música contemporània amb alguna relació amb la guitarra. Escrita en llengua anglesa, té vocació de convertir-se en un referent internacional en el seu àmbit.

Opus

www.opuspress.se

Revista musical especialitzada en música clàssica i òpera. La crítica la destaca per la seva qualitat periodística.

Sonic magazine

www.sonicmagazine.com

Revista musical de periodicitat bimensual nascuda l'any 2000 i dedicada als estils de música presents en la escena internacional. No obstant, però, també presta una atenció especial als cantants i músics suecs. Així mateix, cal esmentar que és una de les revistes musicals líders a Suècia i que compta amb una acceptació considerable a la resta dels països nòrdics.

Tidskriften Opera

www.tidskriftenopera.nu

Revista musical fundada el 1978 que publica cinc números a l'any i s'especialitza en òpera. De fet, no només es distribueix a Suècia, sinó a tots el països nòrdics.

Orkester Journalen

www.orkesterjournalen.com

Revista musical de periodicitat bimensual fundada el 1993, i per tant de llarga tradició, especialitzada en jazz. S'ha consolidat com un referent en tots el països nòrdics.

Zero Music Magazine

www.zeromagazine.nu

Revista musical de periodicitat bimensual fundada el 1994 i especialitzada en pop, rock, synth, techno i música electrònica. En realitat, es tracta de la revista de música alternativa líder a Suècia.

Jefferson Magazine

www.jeffersonbluesmag.com

Revista musical de periodicitat trimestral fundada el 1968 i especialitzada en blues. Es distribueix a tots els països nòrdics.

Release Magazine

www.releasemagazine.net

Revista musical, actualment només amb edició en llengua anglesa a Internet, fundada el 1986 i especialitzada en música alternativa.

Musik Industrin

www.musikindustrin.se

Revista musical amb presència exclusivament a Internet, propietat de la secció sueca de l'IFPI i l'Svenska Musikförläggareföreningen (SMFF), que inclou notícies i articles extensos sobre el sector discogràfic suec.

8. PROGRAMADORS

Els principals programadors suecs són els següents:

Rikskonserter

www.rikskonserter.se

Entitat finançada en gran part per fons públics del govern de Suècia que organitza concerts i gires per tot el país (al voltant de 50 viatges i 1.000 concerts l'any), principalment de música de cambra, de cors, de jazz, de músiques del món i de música popular. Rikskonserter és propietari de Caprice Records i de la sala de concerts d'Estocolm Nybrokajen 11.

Svenska Musikfestivaler (SMF)

Associació dels festivals de música de Suècia

www.musikfestivaler.se

Associació finançada pel Rikskonserter dedicada a la promoció dels festivals adherits que es realitzen a Suècia. L'SMF té 40 membres que abarquen una gran diversitat de gèneres: música de cambra, jazz, òpera, música folk, balades, música electrònica, gospel i pop-rock, entre d'altres.

Svenska Jazzriksförbundet (SJR)

Associació de jazz de Suècia

www.swedejazz.se

Entitat sense ànim de lucre que reuneix més de 100 clubs de jazz del país i ofereix suport als seus membres en diferents aspectes. Així mateix, l'SJR organitza anualment al voltant de 2.000 concerts que mostren la diversitat de la música jazz actual.

Svenska Impresarioföreningen (SVIMP)

Associació d'empresaris de l'entreteniment suecs

www.svimp.se

Associació fundada el 1973 que agrupa productors, mànagers i altres empresaris de la indústria de l'entreteniment. Integra en el seu sí al voltant d'uns 30 membres, als quals representa com a col·lectiu davant de les autoritats i altres agents econòmics del país.

Suècia compta amb una trajectòria internacional indubtable. A partir dels anys setanta, i coincidint amb l'èxit d'ABBA al Festival d'Eurovisió, el país va començar a experimentar un canvi de concepció en relació a la música. De fet, ja no es tractava només d'una manifestació cultural, sinó d'una via per explorar una indústria, la discogràfica, que fins llavors no s'havia considerat com un sector que pogués arribar a generar un volum de negoci substancial. En aquell moment, el país va realitzar grans esforços i el triomf va acabar arribant: cap als anys noranta, grups musicals com ara Roxette, Ace of Base o The Cardigans conquerien els escenaris internacionals i captivaven les principals sales nocturnes del planeta. Cal tenir present que l'any 2006 Suècia es posicionava com el tercer exportador mundial de música, només per darrere dels Estats Units i del Regne Unit. Això posa en evidència el talent de què disposa el país i fins a quin punt la indústria discogràfica sueca ha fet bé la seva feina. Estem, per tant, davant d'un sector molt més consolidat que els de la resta dels països nòrdics. Prova d'això és també que estan en fase de fer el salt cap a orient, cap al mercat més gran del món: la Xina. Així és com s'ha d'entendre precisament la iniciativa *Sweden sounds in China*, que des del 2008 pretén incrementar les col·laboracions en l'àmbit musical entre ambdós països. La ciutat d'Estocolm ja és des de fa anys un centre destacat de la indústria, però ara com ara encara no gaudeix de les iniciatives innovadores amb que compten altres estats per tal de promocionar la ciutat com a centre de negocis en aquest sector.

En la mateixa línia que la resta dels països d'Escandinàvia, la facturació del sector discogràfic es redueix cada any que passa. A Suècia, la pirateria adquireix una gran importància: s'ha de tenir en compte que el web Pirate Bay, conegut internacionalment per posar a disposició dels usuaris gran quantitat d'arxius de música de manera gratuïta, ha estat clausurat per les autoritats judicials del país. Coincidint amb aquesta clausura, el mes d'abril de 2009 va entrar en vigor una llei que autoritza els proveïdors d'accés a Internet la comunicació de les dades personals dels usuaris que descarreguin de manera il·legal arxius protegits per drets de propietat intel·lectual. Durant el període posterior a la seva entrada en vigor, la indústria ha experimentat un lleuger increment de les vendes de música enregistrada en suport digital. Caldrà, per tant, comprovar com d'efectiva resulta la mesura, però les dades indiquen que almenys en un inici està aconseguint persuadir gran part dels potencials infractors.

En relació a les vendes de música enregistrada en suport digital, podem afirmar que el percentatge corresponent resulta ser, aproximadament, similar al de la resta de països de l'entorn. Per tant, Suècia no destaca per unes vendes de música més intenses en suport digital, com és el cas de Dinamarca, tot i compartir un índex de penetració d'Internet igualment elevat: el 78% dels seus habitants tenen accés a

la xarxa. Però com que es tracta d'un mercat madur musicalment parlant, sí que ha estat suficient perquè hagi estat escollit per algunes empreses per posar a prova noves fórmules de distribució de música enregistrada. Aquest és el cas dels serveis de subscripció *Nokia comes with music* i el *Play Now* de Sony Ericsson, que intenten integrar l'accés a la música dins un servei més ampli directament relacionat amb les telecomunicacions. Destaca que el 53% de la música que s'escolta a Suècia és comercial, xifra que resulta un indicador més de l'elevada competència que existeix al país: introduir-se en aquest mercat pot resultar molt més complicat que en qualsevol altre dels països nòrdics.

Els festivals internacionals més atractius de Suècia són el Hultsfred Festival i l'Avrika Festival, els quals no es focalitzen en un gènere musical en concret, sinó que engloben música comercial rock, pop, electrònica i hip-hop, essencialment. Una altra plataforma que tot i tenir una trajectòria curta pot resultar una oportunitat per a la indústria catalana és el Way Out West Festival, a Goteborg. D'altra banda, destaca el World New Music Days, que se celebra successivament en tres ciutats diferents del país durant els dies que té lloc el festival. De fet, es tracta de l'aparador indicat per donar a conèixer grups musicals catalans que es moguin en l'òrbita de la música de cambra, la clàssica i la més contemporània, doncs s'ha de tenir en compte que gran part dels seus participants són estrangers que passen un exhaustiu procés de selecció per aconseguir actuar al festival. Així mateix, el Kista World Music Festival, aquest cop centrat en les músiques del món, és l'escenari indicat per presentar anualment a la ciutat d'Estocolm els temes d'artistes catalans. La gran diferència del festival és que cada edició és dedicada a una temàtica de música folk diferent, així que pot ser una oportunitat per presentar en bloc una oferta musical catalana. Finalment, i si ens referim al jazz, l'Umeå Jazz Festival i l'Stockholm Jazz Fest resulten apropiats. Pel que fa a les sales que programen músiques del món cal destacar, d'una banda, l'Stallet i el Södra Teatern a la ciutat d'Estocolm i, de l'altra, Mix Musik a Malmö. Els principals programadors són essencialment de naturalesa pública: el Rikskonserter organitza concerts de músiques del món, folk i jazz. D'altra banda, cal no oblidar que l'Svenska Impresarioföreningen agrupa un seguit d'empreses que poden resultar d'interès a l'hora d'actuar en el mercat suec.

Grammofonleverantörernas Förening (GLF)

www.grammotex.se

Svenska Oberoende Musikproducenter (SOM)

www.som.se

International Federation of the Phonographic Industry (IFPI)

www.ifpi.se

Swedish Artists and Musicians Interest Organization (SAMI)

www.sami.se

Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM)

www.stim.se

Nordisk Copyright Bureau (NCB)

www.ncb.dk

Svenska Musikförläggareföreningen (SMFF)

www.smff.se

Export Music Sweden (ExMS)

www.exms.se

Statens Kulturråd

www.kulturradet.se

ALTRES TÍTOLS PUBLICATS EN AQUESTA COL·LECCIÓ:

1. Els mercats discogràfics europeus.
Regne Unit, França, Alemanya i Itàlia.
2. Els mercats discogràfics americans.
Argentina, Brasil, Canadà, Estats Units, Mèxic i Xile.
3. Recursos europeus per a les indústries culturals.
4. Guia de fires, festivals i mercats internacionals 2008.
5. Els mercats discogràfics asiàtics i del Pacífic.
Austràlia, Corea del Sud, Índia, Japó i Xina.
6. Guia de fires, festivals i mercats internacionals 2009.

